



Danilo Savron  
o položaju miljskih  
Slovencev ter  
o prednostih in  
hibah levosredinske  
občinske uprave

4

Zaradi suše se divji prašiči še  
pogosteje odpravljajo v vinograde



5



Po mestu posejane  
občinske info točke

5

Hitra železnica:  
zapadel rok za ugovore



14

# Primorski dnevnik

NEDELJA, 19. AVGUSTA 2012

št. 195 (20.518) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: [redakcija@primorski.eu](mailto:redakcija@primorski.eu)

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 €



CENA V SLOVENIJI 1,20 €



9 771124 66007

## Neznosna lahkost ustvarjanja sovražnikov

IVAN ŽERJAL

V knjigi Ljudska tragedija je britanski zgodovinar Orlando Figes lepo prikazal, kako je nekdanji ruski carski režim s svojo togostjo iz sicer kritičnih, a dejansko nenevarnih študentov z neverjetno lahkoto ustvarjal revolucionarje in tako sam prispeval k lastnemu koncu. Ko so boljševiki po letu 1917 prišli na oblast, tega niso odpravili, nasprotno: Sovjetska zveza je, zlasti v obdobju Stalina, še dodatno izpopolnila sistem policijske države, ki se je prav tako oz. še huje znašal nad oporečniki, ki so zaradi tega postajali, zlasti takrat, ko je režimu začelo primanjkovati sape, vedno bolj zanimivi.

Današnja Rusija ni država carja Aleksandra III. in niti Stalinova Sovjetska zveza, vendar se nekateri vzorci očitno ponavljajo. V tej luči je treba brati petkovo razsodbo moskovskega sodišča, ki je tri članice punk skupine Pussy Riot obsodilo na daljšo zaporno kazen, ker so v katedrali Kristusa Odrašenika uprizorile »molitev«, v kateri so Devico Marijo prosile, naj Rusijo reši Putina.

Naj bo jasno: za tak »podvig« bi trojica tudi na Zahodu doživela proces, ki pa bi se najverjetneje zaključil s kako globo ali kratko pogojno zaporno kaznijo: dekleta bi doživela svojih deset minut slave, potem pa bi javnost nanje pozabila. Ruski sodniki pa so jih obsodili na dve leti prisilnega dela in s tem ustvarili nove protirežimske ikone, za katere se zdaj zavzemajo številni kulturniki doma in v tujini, skupina Pussy Riot pa je že včeraj na spletu objavila novo protestno pesem. Tako tudi sedanjí ruski oblasti uspeva tisto, kar je v preteklosti odlično uspevalo tako carjem kot Sovjetom: ustvarja si vedno nove sovražnike.

OBMOČJE EVRA - Zagonetne izjave šefa skupine Jean-Claudea Junckerja

# »Izstop Grčije je tehnično mogoč, a politično ni verjeten«

Schäuble priznal, da vlade evrskega območja pripravljajo zasilni načrt

KRIZA - Podatki organizacije CGIA za Goriško

## Družine vse bolj zadolžene

Posojila zaprosijo tudi za počitnice in kritje vsakdanjih življenjskih stroškov



GORICA - Goriške družine so vedno bolj zadolžene. Na to opozarja študija, ki jo je objavila obrtniška stanovska organizacija CGIA iz Mester, po kateri je povprečni dolg družin na Goriškem drugi najvišji v Furlaniji-Juljski krajini in

41. v Italiji. Ob koncu lanskega leta so bile goriške družine v povprečju zadolžene za 19.880 evrov (italijansko povprečje je 20.107 evrov). V Furlaniji-Juljski krajini je organizacija CGIA slabši položaj zabeležila le v pokrajini Pordenon, kjer je

31. decembra leta 2011 povprečni dolg družin znašal 21.016 evrov. Videm je pristanal na 44. mestu (19.065 evrov), najnižji dolg pa so pred osmimi meseci imele tržaške družine (16.661 evrov).

Na 13. strani

ATENE - Grčija ne bo zapustila območja evra, je napovedal šef evroskupine in luksemburški premier Jean-Claude Juncker. Kot je pojasnil za avstrijski časnik Tiroler Tageszeitung, bi bilo to tehnično sicer mogoče, politično pa ni verjetno. Dodal je, da bi vrnitev močno zadolžene države k dramti pomenila nepredvidljiva tveganja.

Nemški finančni minister Wolfgang Schäuble pa je včeraj priznal, da vlade evrskega območja pripravljajo zasilni načrt za primer, če krize ne bi mogli rešiti.

Na 2. strani

Uplinjevalnik:

Tondov korak nazaj

Na 4. strani

V Trnovci razstava  
o prvi svetovni vojni

Na 6. strani

Tržiški ramadan se  
zaključuje v marketu

Na 13. strani

V Gradežu se začena  
lutkovni festival

Na 14. strani

Pri Jadranu novosti  
v igralskem kadru

Na 19. strani



kakšna usoda  
na s čaka

**BON BON chocolate**  
delicijni - ingreditenti - decorazioni

Božansko  
dobri  
konfeti

Trst  
ul. Carducci 25  
Gorica  
ul. Garibaldi 6  
Tržič  
ul. S. Ambrogio 18  
Ljubljana  
Trg Ajdovščina 4

DISCOUNT MATERASSI		PROMOCIJSKA CENA ZA	
Ležišče lateks - višina 20 cm	€ 299,00 - enop.	-50%	€ 598,00 - dvop.
Ležišče ortopedsko vzmeti	€ 238,00 - enop. € 476,00 - dvop.	-50%	€ 119,00 - enop. € 238,00 - dvop.
Ležišče ločene vzmeti	€ 498,00 - enop. € 996,00 - dvop.	-50%	€ 249,00 - enop. € 498,00 - dvop.
Ležišče memory foam	€ 698,00 - enop. € 1.396,00 - dvop.	-50%	€ 349,00 - enop. € 698,00 - dvop.
Vzglavniki lateksa in memory foam	€ 98,00 preobleka proti pršicam	-50%	€ 49,00
Električni počivalnik	€ 1.590,00	-50%	€ 790,00

Trst, ul. Rossetti, 6 - na vogalu z ul. Giotto  
Tel.: 040.37.11.35

Delovni čas:  
pon. 15.45 - 19.30  
tor. - sob. 9.15 - 12.45 in 15.45 - 19.30





OBMOČJE EVRA - Zagonetne izjave pred skorajšnjim srečanjem z grškim premierjem

# Juncker: Izstop Grčije je tehnično mogoč, vendar politično ni verjeten

Schäuble pa je včeraj priznal, da vlade evrskega območja pripravljajo zasilni načrt

ATENE - Grčija ne bo zapustila območja evra, je napovedal šef evroskupine in luksemburški premier Jean-Claude Juncker. Kot je pojasnil za avstrijski časnik Tiroler Tageszeitung, bi bilo to tehnično sicer mogoče, politično pa ni verjetno. Dodal je, da bi vrnitev močno zadolžene države k drahami pomenila nepredvidljiva tveganja. Nemški finančni minister Wolfgang Schäuble pa je včeraj priznal, da vlade evrskega območja pripravljajo zasilni načrt za primer, če krize ne bi mogli rešiti.

Grčijo nad vodo držijo le posojila evrskih držav in Mednarodnega denarnega sklada (IMF), v zameno za katera so se Ate ne zavezale k implementaciji ostrih rezov v javno porabo in strukturnih reform, s čimer pa močno zaostajajo. V tej luči se špekulacije o izstopu države iz evropske monetarne unije stopnjujejo.

Juncker je namige o grški opustitvi evra za omenjeni časnik zavrnil: "To se ne bo zgodilo - razen če bo Grčija kršila vse pogoje in se ne bo držala nobenega dogovora." Šef evroskupine in luksemburški premier verjame, da bo država v prihodnje



JEAN-CLAUDE JUNCKER  
ANSA



WOLFGANG SCHÄUBLE  
ANSA

podvojila svoj trud in dosegla zastavljene cilje. Torej "ni nobenega razloga za predvidevanje, da lahko ta scenarij izstopa postane relevanten". Ocenil je še, da bi bil izstop Grčije mogoč le tehnično, politično pa ne.

Nemški finančni minister Wolfgang Schäuble pa je za ameriško tiskovno agencijo Bloomberg včeraj izjavil, da bi bile vlade evrskega območja »neumne«, ko ne bi pripravljale zasilnega načrta za primer, če krize ne bi bilo mogoče rešiti.

Grški premier Antonis Samaras bo sicer prihodnji teden na srečanjih z evropskimi partnerji razpravljalo o omilitvi var-

čevalnih ukrepov, uradne prošnje pa zaenkrat še ne bo podal, so te dni navedli grški vladni viri.

Junckerjeve in Schäublejeve izjave dodatno zaostrujejo odnose v že tako napetem območju evra. Finski zunanji minister Erkki Tuomioja je v petek celo dejal, da se Finska pripravlja na morebitni razpad območja z evrom. V pogovoru za britanski časnik The Daily Telegraph je povedal, da ravnanja v smeri priprave na propad evra sicer nihče ne zahteva ali predlaga, niti evroskeptična stranka Pravi Finci. "A moramo biti pripravljeni," je pojasnil in dodal, da gre

za načrt delovanja posameznih državnih uslužbencev "za vsak primer".

Finski minister je za časnik ocenil, da je propad skupne evropske valute nekaj, o čemer vsepovsod razmišljajo. "A obstaja konsenz, da bi razpad območja evra na kratki ali srednji rok stal več kot spopad s krizo," izpostavlja. Tuomioja ob tem dodaja še, da razpad evra ne bi pomenil konca EU. "Lahko bi zaradi tega EU delovala bolje," pravi.

"Izjava zunanjega ministra nikakor ne odraža stališča finske vlade," je kmalu zatem sporočil minister za evropske zadeve Alexander Stubb. "Finska 100-odstotno stoji za evrom," je dodal. Stubb je ocenil, da je Tuomioja najverjetneje govoril v svojem imenu.

Finska je edina članica območja evra, ki pri vseh treh vodilnih bonitetnih agencijah ohranja najvišjo bonitetno oceno s stabilnimi obeti. Država je zelo stroga, kadar gre za pomoč članicam območja z evrom v težavah - tako pri Grčiji kot tudi pri Španiji je zahtevala zavarovanje za svoja posojila.

## Na Filipinih pogrešajo notranjega ministra

MANILA - Letalo s filipinskim notranjim ministrom Jessejem Robredom na krovu je včeraj med poskusom zasilnega pristanka strmoglavilo v morje. Dolež so rešili le njegovega pomočnika, njegova dva pilota pa še iščejo.

Do nesreče manjšega letala je prišlo v bližini kraja Masbate, ki leži kakih 400 kilometrov jugovzhodno od filipinske prestolnice Manila. Letalo je sporočilo težave z motorjem in zaprosilo za pomoč pri zasilnem pristanku, vendar ni uspelo, je pojasnil predstavnik lokalnih oblasti. Strmoglavilo je približno 500 metrov pred mestom, je dodal.

## Gaber ni življenjsko ogrožen

LJUBLJANA - Iz UKC Ljubljana so sporočili, da nekdanji šolski minister Slavko Gaber okreva po možganski krvavitvi. "Zadnji odzivi na zdravljenje so spodbudni; bolnik ni življenjsko ogrožen," so navedli.

Kot so v soglasju s svojci še pojasnili v Univerzitetnem kliničnem centru (UKC) Ljubljana, Gabra zdravijo na kliničnem oddelku za vaskularno nevrologijo in intenzivno nevrološko terapijo nevrološke klinike. Da s sodelavci verjamejo v hitro in uspešno okrevanje Slavka Gabra in mu želijo vse dobro, je že popoldne v sporočilu za javnost zapisal tudi predsednik republike in predsedniški kandidat Danilo Türk. Gaber je namreč, kot je navedel Türk, sprejel njegovo povabilo, da bi vodil njegov volilni štab. (STA)

SIRIJA - Rusija pričakuje, da bo Brahimi nadaljeval delo Annana

## Podpredsednik naj bi skušal prebegniti, a režim to zanika

DAMASK/ALEP - V Siriji so se pojavile govorice, da je režim sirskega predsednika Bašarja al Asada skušal zapustiti tudi podpredsednik Faruk al Šara. Državna televizija je to novico uradno že zanikala. Medtem pa so se napadi v državi nadaljevali. Režimske sile so v noči na soboto znova silovito bombardirale več četrtni v največjem sirskega mestu Alep.

Govorice o prebegu al Šara so se pojavile pred dvema dnevoma. Njegov bratranec je objavil, da je al Asadov namestnik skušal prebegniti v sosednjo Jordanijo. A televizija je zdaj poročala, da "Faruk al Šara nikoli niti za trenutek ni pomislil, da bi zapustil državo".

Nekdanji sirski minister Abdo Husamedin, ki je sicer prebegnil že marca, je za televizijo Al Arabija dejal, da je al Šara v hišnem priporu. "Al Šarov položaj je zelo dobro znan. Skušal zapustiti Sirijo. Vendar pa mu splet okoliščin to preprečuje. Še posebej dejstvo, da je že nekaj časa v hišnem priporu," je opisal.

Husamedin je še dodal, da je več visokih predstavnikov Sirije pod skrbnim nadzorom, zato jim morebiten prebeg težko uspe.

Če bi al Šara res zapustil Sirijo, bi bil to nov hud udarec za al Asadov režim, potem ko sta ga zapustila premier Riad Hijabi in generala Manaf Tlas, Asadov bližnji prijatelj.

73-letni al Šara sicer velja za eno najmočnejših oseb med sunitskimi alaviti, ki so glavni podporniki al Asadovega režima. Na visokih položajih v režimu je že skoraj 30 let. Podpredsednik je od leta 2006, prej - še v času vladavine al Asadovega očeta Hafeza - pa je bil več kot 20 let zunanji minister, navaja AFP.

Al Asad sicer še vedno nadaljuje z ofenzivo proti upornikom. Njegove sile so v noči na soboto znova močno bombardirale Alep. V četrti Bustan al Kasr naj bi bil ubit tudi tamkajšnji poveljnik upornikov, poroča nemška tiskovna agencija dpa.

Znova so bombe padale tudi na kraj Asas pri Alepu. Tam je bilo v sredo v eksploziji dveh letalskih bomb ubitih najmanj 60 civilistov, med njimi tudi ženske in otroci.

Rusija je medtem včeraj pozdravila imenovanje novega posebnega odposlanca Združenih narodov in Arabske lige za Sirijo Lakhdarja Brahimija in izrazila pričakovanje, da bo nadaljeval delo svojega predhodnika Kofija Annana. Kot je sporočilo rusko zunanje ministrstvo, od Brahimija pričakujejo, da bo njegovo delo "temeljilo na obstoječem načrtu za spravo v Siriji - mirovnem načrtu Kofija An-



Podpredsednik Faruk al Šara (desno) ob predsedniku Bašarju al Asadu

nana in sklepni izjavi junijskega ministrskega zasedanja akcijske skupine za Sirijo v Ženevi ter drugih relevantnih resolucijah Varnostnega sveta Združenih narodov". Izrazili so tudi pripravljenost Ru-

sije na "tesno sodelovanje z novim posebnim predstavnikom Združenih narodov in Arabske lige, da bi premagali krizo v Siriji". Imenovanje Brahimija so pozdravili tudi v Pekingu in Bruslju. (STA)

RUSIJA - Obsojena dekleta so medtem objavila novo pesem proti Putinu

## Kasparovu zaradi podpore punkovski skupini Pussy Riot grozi do pet let zapora

MOSKVA - Med številnimi protestniki proti zaporni kazni, ki jo je rusko sodišče v petek izreklo članicam ruske punk zasedbe Pussy Riot, je ruska policija v petek aretirala tudi enega vodilnih opozicijskih voditeljev v Rusiji Garija Kasparova. Obtožujejo ga napada na policista, zaradi česar mu grozi zaporna kazen do petih let.

Po navedbah obtožnice naj bi nekdanji zvezdnik svetovnega šaha med petkovim zborovanjem podpornikov Pussy Riot v roko ugriznil policista. A Kasparov je vse obtožbe danes zanikal. "Mogoče ga je ugriznil njegov pes," se je na incident odzval Kasparov.

Ruska policija, ki je med izrekom sodbe za Pussy Riot varovala zgradbo sodišča pred pritiskom podpornikov uporniškega tria punkerice, ogorčenih nad odločitvijo sodišča, naj bi ga zato aretirala, tako kot še okoli sto drugih podpornikov Pussy Riot. Vse pridržane protestnike razen ene ženske je policija sicer že izpustila na prostost.

Članice Pussy Riot, 24-letna Marija Aljohina, 23-letna Nadežda Tolokonnikova in 29-letna Jekaterina Samučevič, je moskov-



Pankovska skupina Pussy Riot

sko sodišče sicer v petek obsodilo na dve leti zapora v delovnem taborišču zaradi protesta v moskovski cerkvi proti ruskemu predsedniku Vladimirju Putinu in Ruski pravoslavni cerkvi. Krive so huliganstva, ki ga je

vodilo versko sovraštvo in razžalitev vernikov, je dejala sodnica Marina Sirova. Odločitev sodišča je tako v Rusiji kot drugod po svetu naletela na močno neodobranje javnosti.

ITALIJA - Sodstvo kritizira Montija

## Telefonska prisluškovanja dragocena za preiskave

RIM - Besede italijanskega premiera Maria Montija v intervjuju za revijo Tempi so, kakor je bilo predvideti, vnele polemike. Monti je namreč ugotavljal, da je glede telefonskih prisluškovanj prišlo in še prihaja do številnih zlorab, predvsem s strani sodnikov v okviru preiskave o domnevnih pogajanjih med državo in mafijo oziroma telefonskih pogovorov med pravnim svetovalcem predsednika republike Giorgia Napolitana Lorisom D'Ambrosiom in nekdanjim notranjim ministrom Nicolom Mancinom.

Združenje sodnikov in tožilcev (ANM), ki ga vodi palermški tožilec Antonio Ingroia, se je včeraj oglasilo in kritično ocenilo Montijeve besede. Ne gre namreč za nobeno zlorabo, piše v njihovem tiskovnem sporočilu, pač pa za koristen pripomoček pri preiskavah. Vlada namerava nov zakon o prisluškovanjih spraviti pod streho še pred koncem mandata in vztraja, da je nujen predvsem za zaščito zasebnosti posameznika.



ANTONIO INGROIA  
ANSA

ka. Združenje sodnikov in tožilcev si nadeja, da bi se ukrep ne dotaknil tega dragocenega preiskovalnega orodja, saj bi se drugače zelo omejilo boj proti mafiji in terorizmu. Med politiko in sodstvom pa bi bilo dobro, ko bi prišlo do konstruktivnega institucionalnega sodelovanja. Sekretar Italije Vrednot Antonio Di Pietro je včeraj ugotavljal, da želi Monti zaključiti postopek, ki ga je bil pred leti načel nekdanji premier Silvio Berlusconi, ki je takrat z zakonom želel zaščititi v prvi vrsti sebe in svoje zaveznike.





OBČINA POSTOJNA - V Slavini odkrili kip gospodarstvenika in mecena ob 100-letnici smrti

# Josip Gorup spet del nacionalnega spomina

Poosebljal je povezovanje prostora treh velikih mest - Trsta, Reke in Ljubljane

POSTOJNA - Na veliki šmaren je bil v Slavini pri Postojni veliki praznik. Tradicionalni koncert »Pod lipo« je bogato nadgradilo odkritje doprsnega kipa Josipa Gorupa pl. Slavinjskega, sklepnega dogodka ob 100-letnici njegove smrti. Slavnostna prireditev je tako zaokrožila vrsto dogodkov, ki so se v tem letu odvijali v spomin na tega velikega gospodarstvenika in dobrotnika. Josip Gorup se je tako simbolično vrnil v svojo rodno vas, zdaj zart v šolo, ki jo je postavil s svojo veliko naklonjenostjo mladim rodovom.

25. aprila 2012 je namreč minilo stoletje od smrti Josipa Gorupa pl. Slavinjskega, velikega slovenskega rodoljuba, mecena, izjemnega dobrotnika, genialnega finančnika in enega najuspešnejših slovenskih gospodarstvenikov. Bil je človek z visoko razvito estetsko kulturo, ljubitelj umetnosti in tudi veliki podpornik umetnikov. Za seboj je pustil tudi številne arhitekturne objekte (Slavina, Trst, Reka), nekateri še danes služijo svojemu prvotnemu namenu. Rojen je bil v Slavini, pokopan pa je v družinski grobnici na pokopališču Kozana na Reki.

Slavnostne prireditve, ki se je je udeležila velika množica obiskovalcev in uglednih gostov, je s slovensko himno naprej naznanila Postojnska godba 1808. Spominske slovesnosti so se med drugimi udeležili minister za infrastrukturo in prostor RS Zvone Črnač, državni sekretar RS na ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport ter slavnostni govornik Aleksander Zorn, državni svetnik in župan Občine Postojna Jernej Verbič, postojnska podžupanja Margareta Šrebotnjak Borsellino, predsednik KS Janko Boštjančič, Alfred Whycomb Gorup, pravnik Josipa Gorupa, ki je samo v ta namen prišel iz Londona, akademska kiparka Miladi Makuc Semion, ki je izdelala Gorupov doprnski kip, slavinjski župnik Luka Tul, domače gasilsko društvo ter številni predstavniki lokalnega, verskega in družbenega življenja.

Udeleženci slovesnosti ob odkritju kipa Josipa Gorupa, levo zgoraj slavnostni govornik Aleksander Zorn



Zbranim je najprej zaželel dobrodošlico postojnski župan Jernej Verbič, slavnostni govornik Aleksander Zorn pa je z izbranimi mislimi osvetlil življenje in delo Josipa Gorupa, velikega Slovenca, ki je kot izobraženec in gospodarstvenik poosebljal povezovanje prostora treh velikih mest - Trsta, Reke in Ljubljane, v času vsesplošnega evropskega vrenja v drugi polovici 19. stoletja, tudi v času velikega napredka, ko je železnica povezala Trst z Dunajem. Slovenijo je odprl svetu, prav tako kot jo je čuval doma. Zaključil je z besedami, da nam je Gorup poleg gospodarskih in kulturnih dobrin zapustil tudi dragoceno dediščino duhovne narave; kot človek dobrotnik, mecen umetnosti in izobraževanja. Zato lahko, čeprav 100 let prepozno in pretresljivo, počastimo njegov spomin, ki je hkrati velik vzgled rodovom in preteklosti, sedanjosti in prihodnosti.

Zbrane je nagovoril tudi predsednik KS Slavina Janko Boštjančič,

ki je v veliki meri zaslužen za osvetlitev Gorupovega imena in postavitve spomenika.

Slavnostne prireditve se je z zahvalnim nagovorom udeležil tudi Boris Rejec, predstavnik Slovencev z Reke, ki je predal simbolično darilo - krožnik s podobo Slovenskega kulturnega doma na Reki, za katerega izgradnjo je bil zaslužen tudi Gorup.

Doprnski kip Josipa Gorupa je delo akademske kiparke Miladi Makuc Semion, profesorice Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani. Projekt umestitve kipa in ureditve okolice je pripravil arhitekt Iztok N. Čančula iz projektantskega podjetja Misel d.o.o. iz Postojne.

Kulturni program koncerta »Pod Lipo« so oblikovali domača Vokalna skupina Slavna pod vodstvom Katje Morel in Dekliški pevski zbor Mavrica pod vodstvom Jelke Bajec, ki sodi med najstarejše dekliške pevске zasedbe v Sloveniji.

SLOVENIJA

## Türk ob dnevu spomina na žrtve totalitarnih režimov

LJUBLJANA - Slovenski predsednik Danilo Türk je pred evropskim dnevom spomina na žrtve totalitarnih in avtoritarnih režimov poudaril, da je treba zagotoviti resno obravnavanje preteklosti in spoštljiv odnos do žrtev vojn in minulega nasilja. Kot meni, je treba tudi paziti, da se v slovenski politiki ne udomačijo elementi avtoritarne ali totalitarne prakse.

Türk je v sporočilu za javnost med drugim zapisal, da naj bo zgodovinsko razbremenjeno ideoloških razlag in političnih kalkulacij. "Pieteta do žrtev vojn in totalitarne nasilja mora biti prav to in nič drugega kot to - spomin na umrle in zavedanje o krhkosti človeškega življenja spričo groze smrti," je zapisal. Dodal je, da obstajajo številni boleči spomini, vsak pa da ima neodtujljivo pravico do svojih spominov.

Po mnenju predsednika je treba krivice, storjene v preteklosti, popraviti, kolikor je to mogoče. Po njegovih navedbah imajo namreč vsi mrtvi pravico do groba in spomina, vsi živi, ki so bili v preteklosti krivično prizadeti, pa imajo pravico do poprave krivic in ustrezne odškodnine. Ob tem je izpostavil, da je zakon o popravilu krivic, ki ga je DZ sprejel leta 1996, v največji meri že uresničen, uresničujejo pa se tudi vojni zakoni iz leta 2009. Vlada in DZ sta odgovorna za zagotovitev doslednega uresničevanja vseh teh zakonov, meni Türk.

"Z veliko občutljivostjo se moramo odzivati na vse primere sistematičnega kršenja človekovih pravic in na vse pojave nestrpnosti do drugačnih," je še poudaril Türk. Kot pravi, je obsojanje preteklih kršitev človekovih pravic utemeljeno, vendar ne sme služiti za prikrivanje današnjih kršitev človekovih pravic. Poleg tega je treba spoštovati tudi pravosodje, je zapisal Türk. "Potrebujemo spoštovanje načela vladavine prava, prebujejo civilno družbo, krepitev zavesti o pomenu avtonomnih ustanov in odgovorno, demokratično politično prakso. Vse to skupaj je imunski sistem družbe in z njegovo krepitevjo se bomo najboljše oddolžili spominu na žrtve totalitarnih in avtoritarnih režimov 20. stoletja," je še zapisal Türk.

Vlada je za evropski dan spomina na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov razglasila 23. avgust, s tem pa je sledila resoluciji o evropski zavesti in totalitarizmu, ki jo je Evropski parlament sprejel aprila 2009. Letošnja prireditev ob dnevu spomina bo potekala 27. avgusta v Mekinjah pri Kamniku. (STA)



www.primorski.eu

Klikni in izrazi svoje mnenje

**Za kakšen preustroj pokrajin v FJK se zavzimate?**

- Sem proti ukinitvi pokrajin
- Združil bi Trst z Gorico in Videm s Pordenonom
- Ukinil bi vse pokrajine

CERKEV - Včeraj ob veliki udeležbi romarjev

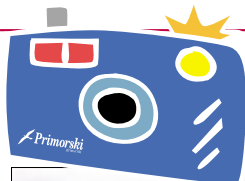
## Na Svetih Višarjah 30. srečanje treh dežel



TRBIŽ - Na Svetih Višarjah je včeraj potekalo jubilejno, 30. romanje treh dežel, ki se ga je udeležilo kakih 2500 romarjev iz Furlanije-Juljske krajine, Slovenije in avstrijske Koroške. Slovesno mašo v petih jezikih so vodili škofi iz Vidma, Celovca, Ljubljane, Celja in Kopra. Škofi so se zavzeli za skupno dušo v združenju Evropi. "Ni dovolj, da se strinjamo zgolj o skupni valuti ali o skupni organizacijski strukturi, da dosežemo globoko povezanost med različnimi kulturnimi tradicijami, je dejal videmski nadškof Bruno Mazzocco. "Da bi Evropa postala združena, potrebuje skupno dušo," je dodal. Ob njem so sodelovali še celovski nadškof Alois Schwarz in ljub-

ljanski nadškof Anton Stres ter celjski škof Stanislav Lipovšek in koprski škof Jurij Bizjak. Prisoten je bil tudi videmski nadškof Pietro Brollo.

Srečanje treh dežel sicer vsako leto poteka v enem od Marijinih svetišč sodelujočih škofij. Naslednje naj bi potekalo čez tri leta. Romanja treh dežel so se začela leta 1981 na pobudo takratnega videmskega nadškofa Alfreda Battistija. Takoj sta jih podprla tudi celovski škof Egon Kapellari in ljubljanski nadškof Alojzij Šuštar. Ta srečanja naj bi zblíževala krajevne cerkve in krepila sožitje ter sprejemanje med narodi na stiku romanskega, germanskega in slovanskega kulturnega okolja.



## Poletni fotoutrip '12



Drage bralke, dragi bralci! Spet smo radovedni, kje in kako preživljate svoje počitnice, predvsem pa, ali je v vaši potovalski prostor tudi za Primorski dnevnik. Mi seveda upamo, da ja in vas zato vabimo, da vanjo položite tudi časopisni izvod ali spletni Primorski dnevnik in mu nato, kjerkoli pač preživljate te poletne tedne, posvetite enega od svojih poletnih posnetkov.

**Fotografije nam pošljite preko rubrike Fotogalerije bralcev na spletni strani [www.primorski.eu](http://www.primorski.eu) ali po elektronski pošti [tiskarna@primorski.eu](mailto:tiskarna@primorski.eu), lahko pa jih tudi osebno dostavite v uredništvih v Trstu in Gorici. Najlepše bomo objavili!**

Pozdrav iz Porta - Portugalska

BRALKA PRIMORSKEGA





UPLINJEVALNIK - Predsednik deželne vlade spreminja stališča

# Tondov korak nazaj spričo nasprotovanja krajevnih uprav

Kocijančič: Jemljem na znanje, a ne vem, če bo to dovolj - Premolinova: To smo govorili od leta 2008

Deželni svetnik Mavrične levice Igor Kocijančič in dolinska županja Fulvia Premolin sta izrazila zadovoljstvo ob izjavah predsednika deželne vlade Furlanije Julijske krajine Renza Tonda za včerajšnje izdajo tržaškega italijanskega dnevnika, po katerih naj bi Tondo ne bil pripravljen vztrajati pri podpori gradnji uplinjevalnika pri Žavljah spričo odločnega nasprotovanja krajevnih uprav.

»Zakaj bi moral iti sam naprej, če bi se znašel pred krajevnimi upravami, ki odločno nasprotujejo uplinjevalniku?«, se je po pisanju dnevnika vprašal Tondo, ki je vsekakor s svojega dopusta še enkrat poudaril prepričanje, da bi gradnja obrata pri Žavljah predstavljala pozitivno stvar za Italijo, FJK in Trst, vendar ga bo deželna uprava težko uveljavila spričo nasprotovanja zainteresiranih občin (v prvi vrsti Trsta, Doline in Milj) ter Pokrajine Trst, ki ga Tondo označuje za apriornega in ideološkega, čemur je treba dodati tudi nasprotovanje Slovenije načrta, ki ga želi uresničiti družba Gas Natural. Za deželnega predsednika poleg podpore oz. nasprotovanja gradnji uplinjevalnika obstaja tudi tretja pot, t.i. »pot ne nasprotovanja«, vendar, če ni soglasja krajevnih uprav, naj se oblikuje vsaj omizje za soočenje in analizo pozitivnih in negativnih aspektov načrta, je dejal Tondo, ki je samo pred nekaj meseci bil glede gradnje uplinjevalnika veliko odločnejši in jo je zagovarjal, rekoč, da gre za obrate, ki jih je treba zgraditi tudi za ceno delne izgube konsenza.

Na Tondove besede so se odzvali župana Trsta in Milj, Roberto Cosolini in Nerio Nesladek, in predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat, ki so poudarili, kako njihovo nasprotovanje temelji na dokumentih in ugotovitvah o pomanjkljivosti načrta, Cosolini pa je tudi namignil na morebitno povezavo med Tondovim spravljevejšim stališčem in bližnjimi deželnimi volitvami prihodnje leto.

Za komentar izjav predsednika deželne vlade smo zaprosili tudi deželna svetnika Igorja Kocijančiča in Igorja Gabrovca ter dolinsko županjo Fulvio Premolin. Medtem ko je Gabrovčev mobitel brnel v prazno, smo Kocijančiča zmotili na poti domov po končanem dopustu. Če so to Tondove besede, je pozitivno, glede na to, da imajo vsi ostali zelo utemeljene pomisleke nad načrtom za gradnjo obrata v Žavljah in je bila prav deželna uprava edina, ki se je ideološko zavzemala zanj. Zato korak nazaj predsednika deželne vlade Kocijančič jemlje z zadoščenjem, vendar ne ve, če bo to dovolj.

Zadovoljstvo je ob Tondovih besedah izrazila tudi dolinska županja Fulvia Premolin, ki opozarja, da je o potrebi po preverjanju pozitivnih in negativnih aspektov načrta Občina Dolina govorila že od leta 2008. Ker je bilo veliko več negativnih kot pozitivnih aspektov, se je dolinska občinska uprava od vsega začetka izrekla proti gradnji, nam je povedala Premolinova in pri tem omenila tudi nasprotovanje občanov, posebej pa je poudarila, kako sta se občini Dolina in Milje kot prvi postavili po robu načrtu za gradnjo uplinjevalnika in pri tem vložili priziv na Deželno upravno sodišče ter poslali dopis tožilstvu. Po mnenju dolinske županje bi bilo potrebno narediti marsikatero študijo, še enkrat pa je poudarila neprimernost objekta spričo dejstva, da bi se nahajal preblizu naseljenim območjem ter v ozkem morskem pasu. Zato Premolinova z veseljem sprejema dejstvo, da Tondo zdaj na zadevo gleda približno kot oni, saj, če je toliko nasprotovanja, je treba pač pomisliti, da nekaj ne gre, pravi županja Občine Dolina. (iž)

Predsednik deželne vlade Tondo je očitno postal nekoliko manj goreč in aprioren zagovornik absolutne potrebe po gradnji uplinjevalnika pri Žavljah



OBČINA MILJE - Pogovor z občinskim svetnikom Danilom Savronom

## »Tudi desničarji so danes bolj odprti«

Občinski odbor naklonjen Slovincem, opozicija pa ni strupena - Vidna dvojezičnost počasi napreduje - Občina zanemarljivo podeželje - Kmalu Ulica Kiljana Ferluga?

V miljski občini so Slovincem v zadnjih letih precej naklonjeni. Levsredinska občinska uprava zagovarja dvojezičnost, ki počasi napreduje, pa tudi desnosredinska opozicija načeloma ne ovira slovenske manjšine. Marsikaj bi se dalo še izboljšati, pomanjkljiv pa je predvsem odnos, ki ga ima Občina Milje do predmetja in okoliških zaselkov. Tako meni Danilo Savron, občinski svetnik Slovenske skupnosti - Demokratske stranke, ki je v miljskem občinskem svetu pravi veteran. V njem sedi že od polovice 90. let, to je že njegov četrty mandat.

V kakšnem ozračju živijo danes miljski Slovinci?

Velikih političnih nasprotovanj ni, občinska uprava pa nam je precej naklonjena. Na cestah je postavila več dvojezičnih napisov, manjka samo še kaka obrobna malenkost, ki se bo uredila.

Korošci, Čampore in druge vasi res imajo vidno dvojezičnost. Kako je pa v samih Miljeh?

V Miljah se stvar razvija. Občinsko okence ima po novem tudi slovenske napise, pred začetkom dopustov pa smo se menili o uvedbi dvojezičnosti v občinski knjižnici, da ne bo pisalo samo »Biblioteca comunale«. Župan Nerio Nesladek pa je obljubil, da bodo podobno ukrepali v matičnem uradu. Veste, kje je več problemov?

Kje? Na pokrajinskih cestah. Smerokazi so še vedno enojezični, za to pa je pristojna Pokrajina Trst. Poseči bi morali naši pokrajinski svetniki. Na smerokazih bi moralo na primer pisati tudi »Lazaret«, »Čampore« itd. To je še pomanjkljivo, nekaj se je najbrž zapletlo. Pred časom so na pokrajinski upravi o tem nekaj govorili, potem pa nič več. Dovolj je malo dobre volje.

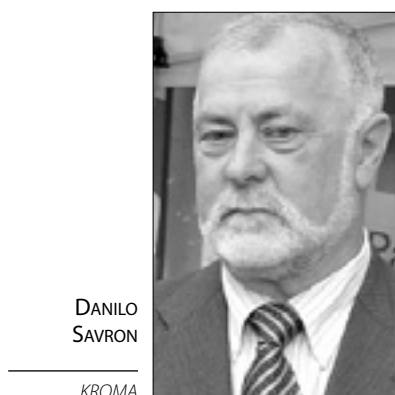
Ste v okoliških zaselkih zabeležili kak odpor do dvojezičnih napisov?

Ne. V Čamporah so neznanzi spočetka vztrajno mazali novo tablo.

Da, da, to se še vedno dogaja, in sicer samo na enem mestu. Pristojni organi bi s kančkom dobre volje brčkone izsledili storilca, za katerega domačini približno vedo, kdo je.

Kaj gre še omeniti na upravnem področju?

Zelo pomembno bo sprejetje novega občinskega statuta, pri čemer bomo Slo-



DANILO SAVRON

KROMA

venci zahtevali, da bomo v njem primerno omenjeni. V 90. letih je desnosredinska uprava vnesla v besedilo statuta splošno omembo »drugih tu živčih manjšin«, jaz pa sem se uprl in zahteval, naj bo to slovenska avtohtona manjšina v Miljah, saj nisimo Kitajci, Romuni ali kaj drugega. Na koncu so vnesli pol odstavka o Slovincih, zdaj pa bi radi dosegli kaj več. Osnutek pripravlja neka komisija in ko bo nared, ga bom pregledal, preden gre v razpravo v občinski svet.

Kakšni so odnosi z desno sredino?

Zdaj niso tako slabi. Pred leti, ko smo

bili mi v opoziciji, sem predlagal, da bi Občina Milje vključili v seznam občin, kjer naj bi se izvajal zaščitni zakon. Imel sem zelo trdo delo in naposled sem kolege s težavo le prepričal, da je tako prav.

Kako je pa danes?

Mene desničarji že dolgo let poznajo in moram priznati, da niso tako strupeni. Zdaj so v občinski svet vstopili tudi mlajši desničarji, ki pa jim starejši svetujejo, naj ne delajo problemov. Ko sem v začetku tega mandata v dvorani pozdravil v slovensčini, ni bilo nobene kritike. Tudi desničarji so danes bolj odprti.

V čem pa je miljska občinska uprava pomanjkljiva?

Vzdrževanje cest in podobne dejavnosti so pri nas zelo pomanjkljive, tega pa je seveda kriva leva sredina. Vtis imam, da z denarjem podpiramo kulturo in druge sektorje, zanemarjamo pa ceste in raznovrstna nujna popravila. Odborniki težijo predvsem k upravljanju centra Milj, za predmestje in zaselke pa se ne brigajo preveč.

Vaši odborniki torej zanemarljivo podeželje ...

Tako je. Oni bodo seveda zanikali to dejstvo, ki pa je opazno. Vsaj enkrat na me-

## Septembra strokovno mnenje o dolini Glinščice

Na tržaškem sodišču poteka postopek v zvezi z domnevnim razdeljenjem doline Glinščice - marca so prostovoljci civilne zaščite v dogovoru z Občino Dolina posekali drevesa in očistili izdeletni strugovni tok, po mnenju mnogih pa so pretiravali. Sodnik za predhodne preiskave Luigi Dainotti je nazadnje odločil, da morata izvedenca izdelati strokovno mnenje o dejanjih civilne zaščite, zavrnil pa je zahtevo odvetnikov podpredsednika Dežele FJK Luce Ciaranija in vodstva civilne zaščite, ki menijo, da izvedenca nista najbolj objektivna. Strokovno poročilo bosta pred koncem septembra izročila sodstvu profesor hidrologije na univerzi v Bologni Ezio Todini in tržaški biolog Dario Gasparo.

## Zapora v Cerovljah zaradi praznika Konji na Krasu

V soboto, 1. septembra, bo v Cerovljah spet zaživel praznik Konji na Krasu, ki ga prireja slovensko amatersko konjeniško društvo Skuadra Uoo. Iz devinsko-nabrežinske občine smo prejeli sporočilo, da bo ob tej priložnosti 1. septembra od 8. do polnoči in 2. septembra od 7. do 20. ure veljala prepoved parkiranja in prometa na pokrajinski cesti št. 4 med Mavhinjami in športnim igriščem v Vižovljah.

sec bi lahko Občina na primer očistila glavno žavelsko cesto, niti tega pa ne naredi. V mestu pa čistijo ulice tudi vsak dan, čeprav ni potrebe. Občani me pogosto sprašujejo, kdaj bo kaj narejeno v Čamporah, kdaj pri Korošcih itd. Jaz pa se sprašujem, ali sem morda edini izvoljeni predstavnik ...

Društvo Slovencev miljske občine Kiljan Ferluga dobro dela, kajne?

Da, še posebno odkar so vanje vstopili mladi. Predsednica je še vedno Mirna Viola, ki je zelo pridna, čeprav ima veliko drugih obveznosti. Mlada ekipa je zelo aktivna.

Kako je z osnovno šolo Albina Bubičiča?

V šoli imajo prostorsko stisko. Pred leti smo odprli novo sekcijo v otroškem vrtcu, številu vpisov pa se iz leta v leto večja, tako da je prostora zdaj premalo. V našo šolo vpisujejo svoje otroke mešani zakoni in italijanske družine, ki so zelo zadovoljne. Dober del otrok nato ostane v slovenski šoli, kar je za nas pozitivno. Zdaj pa se postavlja vprašanje, ali bi knjižnico spremenili v učilnico ter kam naj bi spravili knjige.

Katera so najbolj žgoča vprašanja na miljskem koncu?

Občina Milje že od samega začetka nasprotuje gradnji plinskega terminala v Žavljah. Proti temu načrtu se borimo na vseh frontah, naša občina pa nima toliko moči, da bi se učinkovito upirala. Kmalu bo kaj počilo, verjetno pa šele po deželnih volitvah, saj se deželna uprava pred volitvami boji tega vprašanja. Zdaj pa imamo novega zaveznika, Občino Trst, ki je imela do lani drugo stališče.

Občina Milje pa ima velik problem, ki ga mora čim prej rešiti: nimamo občinskega tajnika. Zaradi tega je vsa oblast v rokah ene same osebe, funkcionarja, ki sam odloča o vsem, kar ni dobro. Po zakonu morajo v prihodnjih mesecih imenovati tajnika in upam, da se bo to zgodilo.

Imate kako posebno željo, ki bi se lahko izpolnila v prihodnjih mesecih?

Upam, da bomo kmalu poimenovali kako ulico po Kiljanu Ferlugi, ki je bil velik mož. O tem se je že govorilo in verjamem, da nam bo podvig uspel v kratkem, pred prihodnjimi deželnimi volitvami. Ferluga zasluži ulico.

Aljoša Fonda

Plošča s slovenskim napisom iz leta 1902 pri vaškem izvirku pri Korošcih

KROMA





TRST - Občinske informativne točke še vse do Barkolane

# V gazebih do informacije o mestni in širši ponudbi

Turistom so v pomoč pri dvorani Tripcovich, na Borznem trgu in pri gradu sv. Justa

Kdor se je te dni sprehajal po mestu, jih je gotovo opazil. Turiste namreč, ki jih v zadnjem mesecu v Trstu kar mrgoli. Nemci, Avstrijci, Nizozemci, Američani, Britanci, Francozi in Španci - vse gre letos mimo Trsta, le Italijanov kaže, da je manj kot običajno. Nekateri so sicer prehodni turisti, se pravi taki, ki v mestu preživijo le nekaj ur, običajno na poti proti hrvaški obali, drugi pa pri nas preživijo tudi nekaj dni. Večina se na obisk pripelje s točno začrtanim itinerarijem in z že vnaprej določenimi mestnimi destinacijami, nekateri pa se raje pustijo presenetiti oz. informacije poiščejo kar na licu mesta, kar pa ni vedno lahko, predvsem v Trstu ne.

Od pretekle sobote so turistom v pomoč t.i. info pointi oz. občinski informativni gazebi, ki nudijo osnovne informacije o tem, kar si v mestu velja ogledati - od arhitekturnih znamenitosti, mimo razstav in kulturnih dogodkov pa do prenočitvene ponudbe. V gazebih pred dvorano Tripcovich, na Borznem trgu in pred gradom sv. Justa sprejemajo turiste ob vikendih od 10. do 18. ure (vse do Barkolane) univerzitetni študentje, ki obvladajo jezike - se pravi tisti z visoke šole za prevajalce in tolmače ali jezikovne fakultete. Šest ur dnevno pa je ob njih tudi deželni turistični vodnik, ki z njimi sodeluje oz. jim pomaga s poglobljenimi informacijami.

Sicer so tipologije turistov glede na lokacijo info točke različne, so nam povedali pri mestnem gazebu. Pri dvorani Tripcovich gre do mimo predvsem turisti, ki se v mesto pripeljejo z vlakom ali avtobusom in iščejo informacije o prenočitveni ponudbi, se pravi o kampingih in poceni bed&breakfast variantah, ter o tem, kaj si lahko v nekaj urah pri nas ogledajo. Pri Sv. Justu je že drugače, saj jih zanimajo informacije o katedrali, gradu, Rihardovem slavoloku, pa tudi o Trstu v rimskem obdobju. Na Borznem trgu pa zasledujejo najbližje mestne lepote in razstave, ter kako dobro restavracijo. Turistom je v gazebih na voljo tudi informativni material - zemljevid mesta, brošure, manjši vodniki in pa platnene torbice. Kdor ima avtomobil, predvsem pa voljo po spoznavanju širšega območja, sprašuje po Devinskem gradu ali Briški jami, druge pa zanima, kako bi s hidroglicerjem dosegli Piran, Rovinj ali Pulj drugače pa le Milje s čolnom Delfino verde.

V italijanskem dnevniku se je že vnela polemika, češ da so info točke odprte le konec tedna, ko pa bi jih turisti potrebovali vsak dan. Sicer pa nam tudi ni jasno, zakaj so info točke začele delovati šele sredi avgusta. Župan Cosolini baje že išče rešitve ... No, k sreči se turistična sezona bliža koncu ... (sas)

Gazebe bodo po novem ob nedeljah odstranjevali in jih nato ob sobotah spet postavljali, tako da ne bi zaprti škodili mestni podobi

KROMA



KMETIJSTVO - Vinogradniki se počasi pripravljajo na trgatvev

## Med sušo in divjimi prašiči

Pri Piščancih so parkljarji uničili tono grozdja v tednu dni, Andreja Boleta pa je Pokrajina Trst razočarala



Grozdje v primežu suše

KROMA

SDGZ - V sodelovanju s podjetjem Servis

## Izobraževalni tečaji za zaposlene v podjetjih

26. januarja 2012 sta stopila v veljavo dva dogovora med državo in deželami, ki na osnovi 34. in 37. člena enotnega besedila o varnosti pri delu (zak. odl. 81/2008) določata vsebine izobraževanja delodajalcev in delavcev na področju varnosti pri delu. Glavna novost je dogovor glede izobraževanja zaposlenih, za katere je doslej veljal le splošni predpis, da morajo biti ustrezno formirani. Sedaj pa je predvideno, da morajo vsi zaposleni, ne glede na tipologijo delovne pogodbe (tudi delo na projekt, praksa itd.), ter družbeniki opravljati tečaj, katerega termini in vsebine so točno določeni. To velja bodisi za že zaposlene delavce, bodisi za novozaposlene. Slednji bodo morali opraviti tečaj pred uradnim pričetkom dela ali sočasno z zaposlitvijo, oz. najkasneje v roku 60 dni od dneva zaposlitve.

Potek teh tečajev je strukturiran na dva glavna dela: splošno izobraževanje in specifično izobraževanje. Prvi 4-urni splošni tečaj bo obravnaval tematike, kot npr. pojem tveganja, organizacija za zaščito v podjetju, pravice, dolžnosti in denarne kazni v primeru kršitve zakonodaje, nadzorni organi in in-

špekcije. Ta splošni del je za vse zaposlene enak, ne glede na dejavnost podjetja, pri katerem so zaposleni. Nato pa bodo sledili še specifični tečaji. Tu pride v poštev dejavnost posameznih podjetij, ki so razdeljena v tri skupine, in sicer glede na stopnjo tveganja. Specifični tečaji bodo torej imeli različno trajanje, in sicer 4 ure za nizko tveganje (uradi, trgovine, mali obrtniki, gostilne), 8 ur za srednje tveganje (kmetijstvo, javne uprave, prevozi, idr.) in 12 ur za visoko tveganje (gradbeništvo, industrija, zdravstvo idr.). Vsebine teh tečajev pa bodo zadevale prav specifično dejavnost posameznih podjetij. Potem ko bo zaposleni opravil te začetne tečaje, bo moral vsakih 5 let opraviti še izpopolnjevalni tečaj.

Slovensko deželno gospodarsko združenje, v sodelovanju s podjetjem Servis doo - srl, prireja v septembru dva tečaja, in sicer v ponedeljek, 3. septembra 2012 na podružnici v Obrtni coni Zgonik od 14.00 do 18. ure in v četrtek, 6. septembra 2012 na podružnici v Obrtni coni Dolina od 14.00 do 18. ure. Prijave sprejema do četrta, 30. avgusta. Dodatne informacije na spletni strani [www.servis.it](http://www.servis.it) ali na tel. št. 040 6724855.

»Z odprtimi rokami čakamo na dež, a vse kaže, da ga v prihodnjih dneh ne bo.« Praproviški vinar in predsednik Konzorcija vin Kras Sandi Skerk pravi, da so bile padavine na začetku sezone še preveč intenzivne, zdaj pa jih vsi pogrešajo. Najbolj trpijo vinogradi z manjšimi količinami zemlje, posebno na kraški planoti, medtem ko je na paštnih na obronkih slika boljša. »Tam nimam nobenih težav, voda pronica in zemlja je dovolj vlažna,« pravi Skerk. Letošnja trgatve bo v Praprotu brzkone zgodnja, morda en teden prej kot ponavadi. Na Krasu bi lahko trgali sauvignon in podobne sorte že v prvi polovici septembra, vitovska in malvazija pa prideta na vrsto pozneje.

Andrej Bole, sicer Skerkov predhodnik na čelu konzorcija, ima v svojih vinogradih pri Piščancih drugačne težave. Suša je zoprna, večni problem pa predstavljajo na tem koncu vdori divjih prašičev, ki so prav v sušnem obdobju še pogostejši. A pojdemo po vrsti. »Proti suši se borimo z izrednim namakanjem, na srečo imamo na razpolago vodo iz vodovoda - vsaj dokler ne bodo omejili porabe. Namakam dobra dva hektarja, po štiriindvajseturnem močenju seže voda približno en meter pod zemljo - odvisno od prsti. Tako si dva tedna v miru,« razlaga Bole. Namakanje zahteva seveda več dela, truda in stroškov, pridelka pa bo vsekar nekaj manj.

Bole pa se že več let bori proti škrtim nastim nepovabljenim gostom, ki si sami postržejo z grozdem. Pri Piščancih ter v

okolici Sv. Ivana, Lonjerja in Katinare je to splošen problem, ki je zaenkrat brez rešitve. V sušnem obdobju v gozdu ni podrastja in torej ni hrane, divji prašiči so tudi žejni, zato so njihovi obiiski v vinogradih še bolj pogosti. »V zadnjem tednu so mi uničili tono grozdja!« se zgraža Bole, ki svoje trte štiti z ograjami, a očitno to ni dovolj. Piščance obiskujejo večje črede z odraslimi in mladiči, nazadnje pa so lomili veje celo na latnikih. Nekatere trte so tako poškodovane, da grozdja ne bo niti v prihodnjem letu. »Škoda pa priznavajo samo za tekoče leto,« se pritožuje vinogradnik.

Pokrajini Trst in javnim upravam nasploh ne zaupa več, ker pristojnim po njegovem mnenju primanjkuje odločnosti in poguma, saj bi drugače že nekako rešili tako pereč problem. »Leta 2008 so prašiči pojedli 60 odstotkov mojega pridelka. Ocenjena škoda je znašala 35.000 evrov. Po treh letih pa sem od Pokrajine prejel 2000 evrov odškodnine, brez vsakršnega spremnega pisma. Nekateri so dobili prispevek za nakup električnega pastirja, zaradi tega pa jim Pokrajina ne poravnava škode, ki jo merjasci povzročajo še naprej. To ni prav ...« se izkašlja Bole.

Trgatve bo po njegovem vtisu morda nekoliko pozna, in sicer ravno zaradi namakanja trt. »Vzorcev še nismo pogledali. Če ne drugega, pa letos ni bilo potrebe po večjem škropljenju. Nazadnje smo v začetku julija škropili proti amerišskemu škrtatku, ki prinaša zlato trsno rumenico.« (af)

## V športni palači pri Čarboli praznik ob koncu ramadana

Muslimanska skupnost bo danes praznovala konec ramadana - postnega časa. Ramadan je namreč deveti sveti postni mesec, v katerem se morajo muslimani 30 dni, od sončnega vzhoda do sončnega zatonja, odpovedati hrani in pijači pa tudi kajenju in spolnemu občevanju. Verniki tržaške sekcije Religions for Peace so v sodelovanju s tržaškim islamskim kulturnim centrom poskrbeli za današnji praznik eid el fitri, ki bo v tržaški športni palači pri Čarboli (Ul. Visinada 7). Druženje, na katerega so vabljeni vsi verniki in radovedneži nasploh, se bo začelo ob 9. uri z verskim obredom oz. molitvijo, ki ji bo sledil praznik ob doma pripravljenih kulinarčnih specialitetah.

## Filmski večeri v svetoivanskem parku

V parku nekdanje ubolnice pri Sv. Ivanu se nadaljuje pobuda Teatri a teatro oz. niz ponedeljkovih filmskih večerov Cucinema. Jutri bo torej ob 21. uri pred gledališčem Franco in Franca Basaglia zaživela komedija **Big Night** Campbella Scotta in Stanleya Tuccija (1996). Film ponuja zgodbo o dveh emigrantih iz Kalabrije v New Jersey v 50-ih letih, ki v svoji restavraciji pripravljata gala večerjo za znanega glasbenika. Še isti večer bodo predvajali film **Italianamerican** Martina Scorseseja (1974). Gre pravzaprav za pogovor med režiserjem in starši, v katerem privrejo na dan spomini o družini z italijanskimi koreninami v Ameriki. Filmi bodo v originalnem jeziku z italijanskimi podnaslovi. Prihodnje srečanje bo v ponedeljek, 27. avgusta, ko bo na platnu živel Chef Daniela Cohena.

## Pobude za otroke

V okviru občinske pobude Spurg - Spazi Urbani in Gioco bodo jutri v gozicu Farneto in na vrtu Trga Giarizzole od 10. do 12. ure kreativne igre za otroke med 6. in 12. letom, za katere skrbi služba občinskih rikreatorijev, v parku v Ul. Orlandini med 17.30 in 19. uro potekale animacije in ustvarjalne ekodelavnice za otroke od 4. do 10. leta v izvedbi kulturnega združenja Viva!TS.

## Sea watching v Miramaru

Pri morskem naravnem rezervatu v Miramaru, ki ga upravlja Svetovni sklad za naravo WWF, prireajo jutri ob 10. uri sea-watching ali gledanje morja, v sklopu katerega bodo odrasli izvedeli marsikaj o življenju pod morsko gladino. Potapljanje bo trajalo približno 3 ure, prisotnost pa je treba predhodno potrditi na tel. 040/224147. V popoldanskih urah (ob 16. uri) pa bodo prišli na svoj račun malčki, ki bodo spoznavali živalske stopinje ob morski obali.

## Nočni pretep v Sesljanu

V noči med petkom in soboto se je na sesljski obali vnel večji pretep, v katerem naj bi sodelovalo sedem mladih. Po navedbah nabrežinskih karabinerjev je do spora prišlo brez tehtnega razloga, morda samo zaradi cigarete, ki je eden od vpletenih ni hotel odstopiti moškemu iz druge skupine. Vsi so bili vsekakor pod vplivom alkohola.

Karabinerje so ob 3. uri ponoči poklicali varnostniki lokala Cantera Café, do pretepa pa je prišlo v parkirišču ob lokalu. Karabinerji so na koncu vseh sedem vpletenih kazensko ovadili zaradi sodelovanja v pretepu, štiri tuje državljanke pa tudi zaradi povzročitve telesnih poškodb. Sedmerico so tudi doletele upravne kazni zaradi očitne in moteče opitosti.

Spri sta se dve skupini - na eni strani trije italijanski državljani (32-letnik iz Doberdoba, 22-letnik iz Ronk ter 20-letnik iz Tržiča), na drugi štirje tuji (trije romunski državljani, stari 32, 26 in 24 let ter 22-letni moldavski državljani, vsi s stalnim bivališčem v Italiji). Krajšo je potegnila prva skupina, saj sta morala dva od treh italijanskih državljanov s službo 118 na zdravljenje v bolnišnico na Katinaro. Njuni prognozi znašata 30 in 10 dni.





RAZSTAVA - V centru Skerk v Trnovci do 14. oktobra

# Prva svetovna vojna na Spodnjem Krasu

Na ogled fotografije, staro orožje, uniforme in številni drugi predmeti



Obiskovalci si ogledujejo razstavljene granate, spodaj uniforma avstrijskega vojaka

KROMA

»Cilj razstave je prikaz trpljenja prebivalstva, ki je naseljevalo vasi na ozemlju današnje devinske-nabrežinske občine, za časa prve svetovne vojne: naši predniki so namreč takrat morali v begunstvo; njihovi domovi so bili v veliki meri uničeni zaradi obstreljevanja italijanske vojske z območja izliva reke Soče; kraški fantje in možje so se z vpočnicem v cesarjevo vojsko borili in umirali na raznih frontah.« Tako opisuje odv. Jože Skerk vzgib, ki je botroval pripravi odmevne razstave »Prva svetovna vojna pri nas«, ki je deležna velikega zanimanja in ta čas v organizaciji društva Hermada - Vojaki in civilisti poteka v galeriji istoimenskega centra v Trnovci.

Prikaz ponuja obiskovalcu ogled več kot 350 povečanih originalnih fotografij in razglednic, ki so v obravnavanem obdobju nastale na območju Spodnjega Krasa in zaključnega dela toka reke Soče. V dvoranih galerije je ob številnih podatkih in informacijah, ki so na voljo vsakemu, ki ga tako ali drugače zanima krajevno in širše polpreteklo dogajanje, zbrano najrazličnejše gradivo: ob fotografijah, več kot 40 italijanskih in avstro-ogrskih granat vseh kalibrov, takratne vojaške uniforme in oprema, obrtniški izdelki vojakov in številni drugi predmeti.

Obiskovalec najprej, spozna kako je potekalo življenje na tem ozemlju pred vojno: območje je bilo socialno, kulturno in gospodarsko razvito (nabrežinski kamnolomi, luksuzni turizem v Sosljanu, železniška postaja v Nabrežini, devinski grad). Z izbruhom spopadov se je pričelo bombardiranje kraških vasi s strani italijanske vojske, ki je očitno menila, da niso z vojaškega vidika strateško pomembna le križišča, mostovi, postaje in druge infrastrukture, pač pa tudi vasi. 33. oblegovalno topniško skupino so sestavljali na kopno, pontone in druga plovila nameščeni (Ždoba, otok Morosini, Pancanski zaliv) ladijski topovi in havbice različnih kalibrov, domet katerih je segal do 22 km daleč: granate, ki so bile zgrajene za preboj jeklenih ladijskih oklepov, so na Krasu povzročile ogromno škodo. Za časa 10. ofenzive, denimo, so Italijani v enem samem dnevu na območje, ki sega od morja do Vipave, odvrgli kar milijon granat. Popolnoma porušeni so bili Štivan, Medja vas, Devin, Cerovlje in Mavhinje; težko škodo so utrpeli Nabrežina, Slinvo, Šempolaj, Prečnik in Praprotn.

Precej prostora je na razstavi odmerjenega poglavju odhoda civilnega prebivalstva v begunstvo, ki je skoraj v celoti bilo premeščeno v veliko taborišče Wagnerja na Štajerskem, od koder so jih peljali v manjša taborišča ali so jih zaposlili v industriji in kmetijstvu. Zaradi pomanjkanja hrane in boleznij je v taboriščih umrlo veliko otrok in starejših. V pogovoru je odv. Skerk opozoril na dejstvo, da se petina prebivalstva ob koncu vojne ni vrnila v rodni kraj. Zaradi propada gospodarskih in kulturnih dejavnosti, porušenih domov in granat

polnih njiv, ki so onemogočale obdelovanje zemlje, ter šikaniranja, ki so ga bili deležni s strani italijanskih oblasti vsi, ki so imeli v družini oficirja ali podoficirja avstro-ogrskih vojske, so mnogi zapustili Spodnji Kras.

Veliko razstavljenih fotografij prikazuje različne vidike vsakdanjega življenja na fronti in v zaledju ter oskrbo bistvenih potreb vojakov. Zanimivo fotografsko gradivo opozarja tudi na dejstvo, da je ob napadu Kraljevine Italije na avstro-ogrsko monarhijo veliko mladotnih tržaških fantov prostovoljno

pristopilo v enoto, v sklopu katere so kot obalne straže delovali od Devina do Savudrije. Ostanke spomenika, ki je bil postavljen na začetku Rilkejeve pešpoti, spominjajo prav na te mlade vojake, na katere je uradno italijansko zgodovinsko pisje po vojni dejansko namerno pozabilo.

Razstavo, ki je vsekakor vredna ogleda, je mogoče obiskati do 14. oktobra ob petkih, sobotah in nedeljah od 10.30 do 13. ure ter od 18.30 do 21.30. Vodeni obiski v slovenščini so na sporedu ob nedeljah ob 11. uri. (Mch)



## DUTOVLJE - Oddaja Praznik terana in pršuta danes po Radiu Trst A

V današnji popoldanski oddaji Z naših prireditvev na valovih Radia Trst A bodo ob 15. uri na sporedu utrinki z 42. Praznika terana in pršuta, ki je potekal minulo nedeljo v Dutovljah. Urednika in voditelja Mairim Cheber in Aleksij Jercog sta namreč obiskala priljubljen dutovski praznik. Na svoj račun pridejo tako ljubitelji okusnega kraškega pršuta in zlahke kapljice kot tudi glasbeni navdušenci ter tisti, ki so jim pri srcu vaše tradicije. V današnji popoldanski oddaji bodo lahko poslušalci prisluhnili pogovoru s protagonisti in oblikovalci letošnje izvedbe. Komur prejšnjo nedeljo ni uspelo na prizorišče, se bo lahko torej prek radijskih valov vživel v vzdušje tega priljubljenega praznika. Pred mikrofonom voditeljskega para se bodo zvrstili organizator praznika Peter Gec, novinar in turistični vodnik Bogdan Macarol, vinar Franko Durcik, Kraljica terana 2012 Katrin Štoka, predstavnik proizvajalcev Kraškega pršuta Stanislav Renčelj ter glasbeniki, ki so oblikovali nedeljski program: Saša Avsenik, Ladi Mlajč iz ansambla Prizma ter Ivo Bašič, kapelnik Kraške pihalne godbe.

## Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 19. avgusta 2012  
LJUDEVIT

Sonce vzide ob 6.10 in zatone ob 20.06 - Dolžina dneva 13.56 - Luna vzide ob 8.15 in zatone ob 20.33

Jutri, PONEDELJEK,  
20. avgusta 2012  
BERNARD

**VREME VČERAJ:** temperatura zraka 28 stopinj C, zračni tlak 1019,5 mb raste, vlaga 42-odstotna, veter 8 km na uro jugo-vzhodnik, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 25,5 stopinje C.

**OKLICI:** Patrick Vouk in Nicole Bortuna, Marco Marson in Fulvia Guadagni, Pasquale Vitiello in Tetyana Legovyč, Riccardo Kraker in Diana Mileidy Melo Marquez, Gabriele Carrer in Nicoletta Poli, Davide Giancristoforo in Daniela D'Arcangelo, Davide Salvi in Elisabetta Venghiarutti, Daniel Balde' in Sara Illich, Francesco Nucera in Rossella Rita Mistretta, Maurizio Ligutti in Eva Ardessi, Clive Robert Forth in Daria Zandomenighi, Fabrizio Pillar Roner in Alessia Cappellotto.

## Čestitke

Danes praznuje v Bazovici okroglih 8x10 naš dragi pevec KARLO GRGIČ. Še na mnoga leta mu kličejo vsi od TPPZ Pinko Tomažič.

Naš balinar KARLO GREGORI praznuje okrogla leta. Vse najboljše mu želijo balinarji ŠD Zarja.

Dragi naš FRANCO! Leta minejo, a srce se ne postara, kadar polno je miru in ljubezni žara. Kdor drugim ga odpira, ostaja večno mlad in zaradi njega bolj ima življenje rad. Iskrene čestitke ob praznovanju 70. rojstnega dne tvoji sodelavci delavnice Mocor.

Timoteju se je pridružila KATJUŠA! Mami Jasmini in očku Emanuelu čestita SKD Primorsko.

Jutri bo na Opčinah MARKO BLASON praznoval 9. rojstni dan. Mnogo sreče, zdravja in veselja mu želijo mama, tata, sestra Ivana, nono Renato in nona Miranda. Pridružujejo se vsi, ki ga imajo radi.

Naši dragi noni ANGELI, ki bo jutri slavila 90. + 1 rojstni dan vse najboljše. Še mnogo srečnih let med nami, v zdravju in zadovoljstvu, ji želimo vsi, ki jo imamo radi.

## Lekarne

Nedelja, 19. avgusta 2012

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Ul. dell'Istria 18/B, Škedenj - Ul. di Servola 44, Trg Libertà 6, Bazovica. **Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00** Ul. dell'Istria 18/B - 040 7606477, Škedenj - Ul. di Servola 44 - 040 816296, Bazovica - 040 9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

**Lekarne odprte od 16.00 do 20.30** Ul. dell'Istria 18/B, Škedenj - Ul. di Servola 44, Trg Libertà 6, Bazovica - 040 9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

**Lekarne odprte od 20.30 do 8.30** Trg Libertà 6 - 040 421125.

Od ponedeljka, 20.

do sobote, 25. avgusta 2012

Običajni urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

**Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00** Ul. dell'Orologio 6 - 040 300605, Ul. Pasteur 4/1 - 040 911667, Milje - Ul. Mazzini 1/A - 040 271124, Prosek - 040 225141 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

**Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30** Ul. dell'Orologio 6, Ul. Pasteur 4/1, Drevored XX. septembra 6, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Prosek - 040 225141 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

**Lekarne odprte od 20.30 do 8.30** Drevored XX. septembra 6 - 040 371377.

www.farmacitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita. Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnice: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

## Mali oglasi

**IŠČEM** delo kot hišna pomočnica ali negovalka starejših oseb. Tel. št.: 331-7659986.

**POMAGAM** pri učenju angleščine, slovenščine, italijanščine ter višješolcem pri učenju za izpite. Tel. št.: 340-3753876 (od 11. do 18. ure).

**PRODAM KNJIGE** za srednjo šolo I. Gruden v Nabrežini, trgovski zavod Ž. Zojs v Trstu in licej F. Prešeren v Trstu, klasična smer. Tel. št.: 040-208002.

**PRODAM** domač krompir. Tel. št.: 040-2024228.

**ZANESLJIVA GOSPA** išče delo kot hišna pomočnica (tudi likanje) ali kot negovalka sterjših oseb, 24 ur dnevno. Tel. št.: 347-8601614.

**PRODAM** Fiat Panda 900 Jolly, letnik 1998, v dobrem stanju, po ugodni ceni; tel. 331-1359525.

**PRODAM** seat ibizo, letnik 1999, 1.400 cc, prevoženih 66.000 km, sivo-svetle barve v dobrem stanju po zelo ugodni ceni. Tel. št.: 040-44631.

## Osmice

**BORIS PERNARČIČ** je odprl osmico v Medji vasi št. 7. Tel. 040-208375.

**DEAN** ima odprto osmico na Kontovelu.

**DRUŽINA TERČON**, Mavhinje 42, je odprla osmico. Tel. št.: 040-299450. Vabljeni!

**ERIKA IN ELVIANA** sta odprli osmico na Kontovelu št. 29.

**LISJAK** ima odprto osmico na Kontovelu. Tel. št.: 040-225305.

**MITJA ZOBEC** je v Zabrežcu št. 10 odprl osmico.

**OSMICA** je odprta v Šempolaju v oljčnem gaju. Vabljeni.

**OSMICO** je odprl Miro Žigon, Zgonik 36. Tel. št.: 040-229198.

**OSMICO** je odprla družina Terčon v Cerovljah 30.

**OSMICO** so odprli Batkovi na Rovniku, Repen 230. Nudimo domačo kapljico in narezke.

**OSMICO** sta odprla v Saležu Sandra in Joško Škerk.

**V PRAPROTU ŠT. 15** je odprl osmico Ivan Gabrovec. Tel. št.: 349-3857943. Toplo vabljeni.

## Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

**AGIP:** Drevored Campi Elisi 59, Naselje sv. Sergija - Ul. Forti 2, Devin - državna cesta 14

**SHELL:** Drevored Sanzio

**ESSO:** Trg Foraggi 7, Opčine - križišče

**IP:** Istrska ulica 212

**TAMOIL:** Miramarski drev. 233/1

**ČRPALE ODPRTE 24 UR NA 24**

**AGIP:** Devin (jug) - avtocesta A4, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36

**TOTAL:** Devin (sever) - avtocesta A4

**NOČNE ČRPALE IN SELF SERVICE**

**TAMOIL:** Ul. F. Severo 2/3, Miramarski drevored 233/1

**AGIP:** Istrska ul. 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska c. 5; Devin - Državna c. 14, Sosljan - avtocestni priključek km 27

**ENI:** Ul. A. Valerio 1 (univerza)

**ESSO:** Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Trg Valmaura, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Opčine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738

**ADRIA:** Proseška postaja 35

**SHELL:** Ul. Locchi 3, Fernetiči

**TOTAL:** Ul. Brigata Casale

**TOTALERG:** Ul. Flavia 59

V sodelovanju s FIGISC Trst.

## Loterija 18. avgusta 2012

	Bari	73	50	59	25	86
Cagliari	77	87	60	42	48	
Firenze	25	74	73	8	67	
Genova	16	23	63	87	54	
Milan	4	54	22	16	15	
Neapelj	55	24	42	38	77	
Palermo	66	53	52	20	57	
Rim	69	89	29	5	68	
Turin	54	88	38	39	90	
Benetke	34	30	79	76	54	
Nazionale	38	59	21	82	18	

## Super Enalotto št. 99

	3	5	11	34	43	49	jolly2
Nagradni sklad							2.083.398,27 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot							8.861.450,58 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami							- €
12 dobitnikov s 5 točkami							26.042,48 €
1.476 dobitnikov s 4 točkami							213,36 €
52.746 dobitnikov s 3 točkami							11,89 €

## Superstar

	24
Brez dobitnika s 6 točkami	- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	- €
Brez dobitnika s 5 točkami	- €
10 dobitnikov s 4 točkami	21.336,00 €
231 dobitnikov s 3 točkami	1.189,00 €
3.060 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
17.307 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
33.579 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €







ZARADI GOSPODARSKIH TEŽAV IN POLITIČNE NEDOREČENOSTI

# Nad italijansko jesenjo se zbirajo temni oblaki

VOJMIR TAVČAR



Če se v tem tednu razmere ne bodo zopet zaostriale predvsem zaradi grških težav in nepripravljenosti Nemčije, da bi Atenam priznala odlog v odplačevanju dolga, bo Italija brez prehudih pretresov prebredla avgust, ki je še ob koncu julija povzročal vladi in gospodarskim komentatorjem veliko zaskrbljenost, saj je na primer premier Mario Monti od ministrov zahteval, naj bodo dosegljivi za morebitne nujne vladne seje, s predsednikoma obeh domov parlamenta pa se je dogovoril, naj bosta tako zbornica kot senat pripravljena na zasedanje v sili.

Morda je bil strah pred špekulativnimi napadi pretiran, vendar Italijo, tudi če bo prebredla avgust brez hujših pretresov, čaka zahtevna jesen tako z gospodarskega kot s političnega vidika. O tem priča dejstvo, da je dan po velikem šmarnu premier Monti jasno demantiral domneve o možni davčni razbremenitvi. Predsednik vlade je sicer priznal, da je tako za osebe kot podjetja davčno breme preveliko, vendar je takoj dodal, da v tem času razbremenitev ni možna, ker je treba uravnesiti javne finance in zato noče obljubljeni nečesa, česar ne bo mogel izpolniti. O zahtevni jeseni je še pred predsednikom vlade govoril tudi predsednik države Giorgio Napolitano.

Podatki o proizvodnji kažejo, da je italijanski gospodarski stroj hudo zasopel in da zaostaja za skoraj vsemi evropskimi partnerji, brezposelnost je še vedno na zaskrbljujoči stopnji, tradi-

cionalnim težavam so se pridružile nove krizne situacije, med katerimi je morda najbolj izrazit primer železarnice Ilva v Tarantu (na njeno usodo pa so vezani tudi ostali obrati Ilva drugod po Italiji). Kot je znano, je sodstvo odredilo zaseg obrata zaradi previsoke stopnje onesnaženja, ki je že zahtevala na stotine življenj. Vozel, kako ohraniti delovna mesta in obenem zagotoviti manj onesnažujoč proizvodni postopek, bodo morali razplesti ministri Corrado Passera (gospodarski razvoj), Corrado Clini (okolje) in Paola Severino (pravosodje). Slednja je bila vključena v skupino, ker so ukrepi sodstva že povzročili nekaj napetosti z vlado, sodnica za predhodni postopek Patrizia Todisco je bila zaradi svojih ukrepov tarča ostrih napadov.

Če bo in kako bo razpleten voz, bo pokazal čas, gotovo je le, da rešitev ne bo enostaven in bo nujno lahko samo dolgoročno, nekaj časa pa bodo prebivalci Taranta in uslužbenci podjetja Ilva še vedno pred nesprejemljivo izbiro: ohraniti delovno mesto in se obsoditi na postopno zastrupljanje ali izbrati zdravje, kar pa pomeni brezposelnost in revščino z vsemi prav tako tragičnimi posledicami.

Kritike na račun sodnice Todisco in tožilcev iz Taranta, ki so raziskali primer onesnaženja, so samo eden od primerov zaostrenih odnosov sedanje vlade s sodstvom. Še bolj kot s Tarantom se od začetka poletja iskrijo odnosi s tožilstvom v Palermu, saj je z delom tega tožilstva prišel navzkriž predsednik republike, ki je zahteval, naj se o

pristojnosti tožilstva in predsedstva države izreče ustavno sodišče.

A o tem pozneje. Ob gospodarskih težavah se jeseni obeta tudi veliko političnih, saj dogajanje jasno kaže, da italijanske stranke doslej niso bile sposobne tiste korenite prenovne, ki bi bila po oceni komentatorjev predvsem pa po oceni volivcev nujno potrebna. Kljub večmesečnim pogajanjem še niso bila na primer usklajena stališča o novem volilnem zakonu, ki naj bi nadomestil dosedanjega nesprejemljivi »porcellum«, privilegiji politike so neokrnjeni, posluha za zahteve ljudi je vse manj. Zelo verjetno bodo stranke prej ali slej poiskale kompromisno rešitev, ki pa zelo verjetno ne bo dobra, ker so pogledi na prihodnost Italije zelo različni, predvsem pa pri marsikateri stranki povsem nedorečeni. Poleg tega pa se zdi, da je za skoraj vse stranke pomembnejše izoblikovati pravila, ki naj bi preprečila uveljavitev Beppeja Grilla in njegovega gibanja 5 zvezdic, kot pa izoblikovati zakon, ki bi res ustrezal Italiji in bi omogočil korenito prenovno politiko. Zaradi nekonstruktivnega dolgovčenja se je razhudil tudi predsednik države Napolitano, ki je po vrnitvi s kratkega oddiha na otoku Stromboli okrcal stranke, ker so preslišale njegova priporočila.

Sicer pa se je predsednik države nekoliko bolj kritično obregnil tudi ob vlado, ko je podpisal zakon proti potratu in preverjanju izdatkov, ki ga je pred kratkim odobril parlament. V pismu, ki ga je po Napolitanovem nalogu sekretar predsedstva države Donato Marra naslovil podsekretarju pri predsedstvu

valde Antoniu Catricalaju, se je predsednik republike zavzel za uravnovešene, socialno pravične ukrepe, ki naj bodo v skladu s prioriteta znanstvenega raziskovanja, inovacije in izobraževanja (očitno v odobrenem zakonu prijemi niso dovolj izrazito naravnani v to smer). Obenem se je obregnil tudi ob prebogosto poseganje po odlokih, katerih odobritev je vezana na zaupnico.

Skratka nekoliko kritična podpora vladi, saj se zdi, da namenja Giorgio Napolitano svoje moči v zadnjem letu svojega predsednikovanja predvsem ohranitvi »statusa quo« z obrambo ustave in njenih vrednot, s stalnim spodbujanjem političnih strank k dialogu, k iskanju skupnega imenovalca, k sodelovanju in presejanju nasprotij in polemik.

Predsednik je očitno hudo zaskrbljen za usodo italijanske demokracije, boji se, da bi se država in z njo tudi demokratična ureditev razkrojili. Tudi zaradi tega se je ironično odzval na uveljavitev Grilla in gibanja 5 zvezdic na spomladanskih upravnih volitvah, prav tako mu grede v nos populistični prijemi voditelja Italije vrednot Antonia Di Pietra, ki s svoje strani – resnici na ljubo – ne zamudi priložnosti za napad na Kvirinal, ker mu to jamči veliko medijsko odmevnost, kar naj bi botrovalo tudi volilni uveljavitvi njegove stranke.

Prvi korak za gospodarsko in politično stabilizacijo Italije je Napolitano naredil novembra lani, ko je prepričal Silvia Berlusconi, da je odstopil in krmilo države zaupal profesorju Mariu Montiju in njegovim strokovnjakom. Obenem je predsednik države dosegel, da je Montija podprla »neobičajna« in za italijanske razmere tudi »čudna« večina, saj so se na isti strani barikade znašle stranke (Ljudstvo svobode, Demokratska stranka, sredinske sile), ki so bile še nekaj dni prej na dveh različnih straneh in v stalni ostri polemiki. Kljub več kot poletnemu sodelovanju, ostaja nezaupljivost med koalicijskimi partnerji še zelo velika, kot med drugim kažejo ostri polemični odzivi Berlusconijevega Ljudstva svobode po zbližanju med sekretarjem Demokratske stranke Pierluigijem Bersanijem in vodjo Sel Nichijem Vendolo in pripravljenostjo voditelja sredinske povezave Pierferdinandom Casinijem na sodelovanje z levo sredino. Najvidnejši predstavniki Ljudstva svobode so žolčno napadli Casinija, z obstreljevanjem leve sredine in tudi Montijeve vlade pa neprenehoma nadaljuje Berlusconijevo »medijsko topništvo«, v katerem zlasti izstopata dnevnika Il giornale in Libero.

Vse kaže, da bo Monti obržal vladno krmilo do prihodnje pomladi in ne bo predčasnih volitev, saj nič ne kaže, da bi parlament lahko odobril nova volilna pravila pred t.i.m. »belim semestrom«, v katerem predsednik države ne more več razpustiti parlamenta. Evropa že pritiska, da bi Montija nasledil Monti, ker vidi v sedanjem premierju jamstvo za trezno politiko varčevanja, pa čeravno za ceno socialne napetosti. Za tako rešitev se s svojimi pozivi k sodelovanju in dialogu med strankami in s svojo podporo Montijevi vladi zavzema tudi predsednik republike Napolitano najbrž v upanju, da se bodo znale italijanske stranke in dokaj načete državne ustanove prenoviti morda v neki tretji republike, ki naj bi dosegla tisti cilj, ki je tako klavno spodletel drugi.

Zelo verjetno je to razlog, kot je ugotovil odgovorni urednik spletnega časopisa Lettera 43 Paolo Madron, da je Napolitano tako odločno nastopil proti tožilstvu v Palermu, češ da je s prisluškovanjem njegovim telefonskim pogovorom z nekdanjim notranjim ministrom, predsednikom senata in podpredsednikom Višjega sodnega sveta Nicolo Mancinom kršilo ustavno zajamčene pristojnosti predsednika države.

Tožilstvo v Palermu preiskuje pogajanja med predstavnikmi države in mafijo v začetku devetdesetih let, ko je država tudi s pogajanjem s »coso nostro« skušala ustaviti teroristično ofenzivo organiziranega kriminala. Med to ofenzivo sta bila pred 20 leti umorjena sodnika Giovanni Falcone in Paolo Borsellino, teroristični napadi leta 1993 so zahtevali najmanj deset človeških življenj in so povzročili veliko škodo kulturni dediščini. Takratni notranji minister Nicola Mancino pa je osumljen, da v boju proti mafiji ni bil dovolj učinkovit.

Ker se je skušal izogniti soočenju z nekdanjim pravosodnim ministrom Claudiom Martellijem in Vincenzom

Scottijem, katerega je nasledil na mestu notranjega ministra, je Mancino lansko pomlad klical na pomoč pravnega svetovalca predsednika republike Lorisa D'Ambrosia (ki je pred nekaj tedni sredi najostrejših polemik podlegel infarktu), nekajkrat pa govoril tudi z Napolitanom. Te pogovore so prestregli preiskovalci, ki so po nalogu palermskega tožilstva prisluškovali Mancinu, ker so menili, da jim je med zasliševanjem marsikaj prikril.

Napolitanov politični in moralni profil je neoporečen in povsem neutemeljen je vsak sum, da bi bil lahko pred 20 leti vpleten v pogajanja s predstavniki mafije ali da bi zanje vedel, saj je bil vedno nasprotnik vsakršnega popuščanja organiziranemu kriminalu. S svojo pritožbo na ustavno sodišče predsednik ne skuša prikriti kakšnih svojih grehov, ampak se je za to verjetno odločil, ker se boji, da bi lahko preiskava, ki bo razkrila mračno zakulisje, pospešila razkroj države in sedanjega sistema in omogočila uveljavitev njenih nasprotnikov. Zato je nekajkrat kritično nastopil v odnosu do tožilstva v Palermu, zato se je nazadnje odločil za pritožbo na ustavno sodišče. Njegove poteze so najbrž spodbudile tudi druge ljudi, katerih cilj je očitno vsaj delno onesposobiti palermške tožilce in obenem opomniti tudi druge »neposlušne« sodnike. Na zahtevo svetnika Nicolaja Zanona (imenovan je bil na predlog Ljudstva svobode) je višji sodni svet začel postopek proti šefu glavnega tožilstva v Caltanissetti Robertu Scarpinatu, ki je na slovesnosti ob 20-letnici umora Paola Borsellina poudaril, da je ob takih priložnosti v hudi zadregi, ker sedijo v prvih vrstah ljudje, ki so živo nasprotje vrednot pravice in zakonitosti, za katere se je boril Borsellino.

Glavni tožilec pri kasacijskem tožilstvu pa ugotavlja, ali sta šef palermškega tožilstva Messineo in tožilec Nino Di Matteo kršila pravilnik v zvezi z intervjujem, v katerem je Di Matteo dnevniku la Repubblica povedal, da so prisluškovali tudi pogovorom med predsednikom Napolitanom in Mancinom.

Napolitana so v njegovih potezah podprli vlada, glavni politični predstavniki in večina medijev, paradoksalno se je prav v obdobju, ko Berlusconi ni več na oblasti, izredno zaostri pritisk na sodstvo, govori se tudi o zakonu, ki naj bi omejil pristojnosti sodnikov in zopet nastavljal nagobčnik medijem.

Kritičnih odzivov ni bilo zelo veliko, vendar so se ob potezo predsednika države obregnili mnogi komentatorji, med katerimi velja omeniti Barbaro Spinelli in pravnega strokovnjaka Franca Cordera. Po napadu na Scarpinata, Messinea in Di Mattea pa se je v nekaj dneh prav v obdobju velikega šmarna več kot 100.000 ljudi odzvalo na pobudo dnevnika Il fatto quotidiano in podpisalo solidarnostno izjavo s sodniki. Tudi v tem primeru ni manjkalo znanih imen, med katerimi so nekdanji predsednik ustavnega sodišča Vladimiro Zagrebelsky, pisatelj Andrea Camilleri, filozof Roberta De Monticelli, duhovnik Andrea Gallo in sto tisoč drugih.

Giorgio Napolitano je bil doslej dober predsednik republike, s svojo pokončnostjo je bil za zgled vsem tistim, ki jih niso zasleplili Berlusconijevi populistični prijemi, njegova zasluga je, če je Italija ohranila nekaj ugleda v mednarodnih krogih tudi v času, ko je bil milanski medijski mogotec izpostavljen javnemu zasmehu evropskih kolegov Angele Merkel in Nicolasa Sarkozyja. Dokaz pomembne vloge, ki jo je opravil, je bila tudi njegova velika priljubljenost, ki je nekoliko opešala samo v zadnjih mesecih. Ne nazadnje je treba med Napolitanove zasluge prišteti tudi dejstvo, da je Berlusconi prepričal, naj odstopi.

Ob njegovih zadnjih potezah pa je na njegov lik legla senca, čeprav je jasno, da je njegov edini cilj preprečiti nevarnost razkroja države in demokracije. Vprašanje pa je, ali ta cilj lahko doseže z obrambo obstoječega? Ali je možno, da se po premoru Montijeve vlade italijanska politika korenito prenovi? Ali je možno, da na ruševinah druge republike zraste tretja, pravičnejša in v večjem sozvočju s časom? Ali ni nevarno, da bo poskus ohranitve »statusa quo« imel povsem nasprotni učinek in polnil jadra tistih populističnih sil, ki nastopajo na italijanski politični sceni? Odgovor bo najverjetneje znan prihodnjemu pomlad, toda zaradi sedanje nejasnosti se nad italijansko jesenjo zgirnjajo neprijazni oblaki.





Strani  
iz knjige  
Miroslava  
Košute



# Spomini Angela Katice

## Na klancu

Oče prej, kot vojak, je bil frajter z eno zvezdo in vahmajster ga je hotel zdaj, ko je začela vojska, po predpisih povišati za zukfirerja, 3 zvezde, ker je par njih povišal v kaplarja, 2 zvezdi. Pepi Šušter, Lovre Beleko in drugi so bili srečni, da jih poviša, ampak oče se je uprl in ni hotel biti povišan. Tako so ga zaprli v štalo, kjer stoji zdaj Nandi Rokč, in pred vrata postavili stražo. Okence je bilo kot ena stran knjižice. Da ne bo žejen, so si Mikola, Kuštoca in Mento izmislili, da so mu pošiljali vino po kvartinih skozi to okence. Nazadnje je začel razbijati po vratih, oni pa v smeh. Straža je poklicala komandanta. Odprli so in prebrskali po slami, dobili pa niso ničesar. To ni mogoče, da je pijan od zraka. Smejali so se in ga nato izpustili. Če nočeš, nočeš.

Tam blizu, kjer smo stanovali, je bil klanc z napajališčem za blago in vojaki so napravili tudi lesena korita za konje. Od tod so tudi vozili vodo na fronto, ampak Italijani so imeli ogleduhe. Dva italijanska oficirja, ki sta vohunila v Križu, so tudi ulovili in odpeljali neznanu kam.

Neko nedeljo sem šel na kopanje. Ob treh se odpravim domov, ko pa sem bil pri gacu na železnici, je zabliskalo na Ždobi in začelo je žvižgat. Italijani so začeli streljati, ker niso imeli več sonca proti, tako da so z daljnogledom videli na ta kraj. Tečem domov na vso moč. Ko pridem v vas, mi povejo, da je padla granata k nam. Pritekel sem na dvorišče in vidim Mater in Ančko Cesarjevo, ki sta bili prestrašeni, toda zgodilo se jima ni nič, ker je granata padla prav za zid, ki je bil visok 2 metra. Granata je bila od 180 mm. Ko bi padla meter naprej, bi ju ubila, tako se je srečno končalo.

Čez par tednov so začeli streljati na vas z večjimi topovi, kalibra 380 mm, to so bile velike granate. Neki popoldan je bil oče doma, slučajno je na dvorišču stal na mizi in trgjal s trte liste za zajce, ki smo jih imeli proste na borjaču. Brat Pepi je bil pri oknu v kuhinji, jaz, Mati in sestri smo spravljali obleko iz omare. Tedaj jim rečem, dajmo hitro, ker zdaj je ura, da lahko streljajo. Vrata od omare so bila odprta proti oknu. Kar naenkrat grom in dim. Spustimo vse in se zaletimo na prosto. Mati pobere Pepita na sredi kuhinje, očeta je vrglo z mize do dvoriščnih vrat. Pobral se je, nam skočil naproti, prijel Mater in bratca ter ju potegnil ven z borjača. Takrat so prihiteli vojaki in nam pomagali. Mislili so, da smo vsi mrtvi, a le Mati in bratec sta bila popraskana od stekla. Ker je bila Mati noseča, so ji dajali vode in jo tolažili. Kamenje je padalo na tla šele, ko smo bili na prostem, očetu pa je prav pod noge priletel kos granate. Padla je ravno v isto luknjo kakor prva, samo zid nas je rešil.

Pobrali smo obleko, pustili vse odprto in jo hitro pobrisali na Brišče h Karlini. En zajček je bil ranjen v nogo, tako smo mu jo obvezali. Drugi dan pridemo pogledat, da bomo zaprli, ker je oče moral biti v kasarni, pa ugotovimo, da so nam iz sobe že odnesli mizo, posteljo, dva litra petroleja in očetove čevlje. O vsem smo obvestili očeta in on je pre-

gledal po vasi. Mizo je dobil pri Kraljevih, posteljo pa pri Nardotu, prav pri sosedu, toda petroleja in čevljev ni bilo več. Vojaki so takoj prinesli mizo in posteljo.

Ko smo se čez čas vrnili z Brišč, nismo bili več varni. Cilj napadov je bil klanc, kjer je bila voda. Pravili so, da so streljali z ladij na morju. Ena je padla k Zgradnim in ubila deklico, mojo sošolko Johanco Sulčič. Druga je padla na hišo Stefančič št. 167, zdaj 17, ubila je tri otroke in ranila mater ter otroka v povitku vrgla na zid. Ostal je živ in nedotaknjen.

## Begunci v mestu

Zandarji in vojaki so zaukazali, naj gremo vsi v zaklon v pejco Šeginovo. Tam je bilo že vse pripravljeno. Vzeli smo si malo štrac in jih položili na tla, Anico v povitku pa smo namestili v kaso od rib, da je bila na suhem. V pejci je bilo polno ljudi. Tako smo prenočili in se zjutraj znova odpravili domov. Doma sem pobil tri zajce, mati jih je ocvrta, pripravila kruh, drugi dan pa smo se poslovili od doma in šli v begunstvo v



Trst, k Sv. Alojziju, peš. Mati je nesla Anico, jaz brata in torbo z jedačo, nekaj sta nesli sestri Matilda in Nina. Tako smo bili vsi obteženi. Vsako toliko smo počivali, namesto da bi hodili dve uri, smo hodili štiri, pa smo le prišli na vrh. Hiše so bile komaj končane, ko se je začela vojna, zato so bile še prazne. Sem je prišlo več Križanov. Mi smo šli stanovat v zadnjo hišo, kjer so bili sami Križani, imeli smo tudi lavatojo.

V prvem nadstropju so stanovali Krajčevi, mi smo šli v peto nadstropje. Ko pridemo na vrh, odpremo vrata na balkon in pogledam dol. Skoraj se mi zavrti v glavi, tako se mi je zdelo visoko. Potem nisem več odprl vrat na balkon, odpirali smo samo okno. Ležali smo na



Dvanajstletni Angelo, ko je delal na cesti

Cerkvica sv. Roka v Križu



Trst med prvo svetovno vojno

V okopih na Krasu v bližini fronte

ce. Med potjo smo srečali Metlikovca iz Sesljana in oče ga je vprašal, če me vzame na delo. Bil je vodja na cesti in obljubil mi je, naj pridem delat. Drugi dan se ves srečen podam na delo. Imel sem enajst let. Delali smo v skupinah. Popravljali smo cesto, po kateri so vozili kamioni z železnimi kolesi, topovi in trojne konjske vprege, ker vse to je šlo na fronto v Doberdob. Plača je bila 3 krome na dan in prejeli smo mesečni obrok hrane, kljub temu smo bili zmerom lačni. Vozili smo grizo spod frantoja, ki sta ga upravljala dva ruska ujetnika. Spominjam se, da sem enkrat speljal trideset samokolnic grize na tri metre visok kup. Roke sem imel tako dolge, da jih nisem mogel niti vzdigniti.

Vodja Metlikovec je bival v Sesljanu. Bil je dober človek in zmerom nasmejan šaljivec. Rad nam je kakšno povedal, nikdar pa ni nikogar preganjal, ker je videl, da si opoldan gledamo v vrčke, koliko fižolov razlike imamo eden od drugega. Bilo je tudi precej deklet. Vsi smo delali enako delo in za enako plačo: 3 krome, ko smo delali med Križem in Nabrežino pri Legi.

Nekega dne smo utrjevali cesto s kamenjem, po katerem smo vozili rulo, to je valjar na premog, in opoldan po kosilu smo šli malo po gozdu okoli šole, kjer je bila vojašnica. Bili smo trije, jaz, bratranec Nini in Stanko Baučer, kar zagledamo velikega zajca. Takoj smo se spustili za njim, a naenkrat se ulovi na

krat spustim zadnji del vozička in tečem, da me ni mogel uloviti. Iz jeze mi vrže pod noge palico, da se bom ustavil, toda se nisem ustrašil, spustil sem še prednji del vozička in jo ucvril domov praznih rok in ves spehan. Doma so bili žalostni, ker sem prišel ob vse. Mogoče bi bilo boljše, da bi me ulovil. Nazadnje smo ga šli iskat, a dobili ga nismo nikdar več.

## Znova v Križu

Po tolikem času smo bili znova doma. Življenje je potekalo razburjeno, hrana je bila na izkaznice in pomanjkajne veliko. Jajca, ki smo jih prijeli od provizacije, so imela štampljko, mi pa smo jih brisali z jezikom, da smo jih dajali vojakom za domače. V zameno so nam dajali cukrer in moko. Oni so hoteli samo frišna, ne timbriranih, tako smo jih varali. V Barakonu pri Tripoli je bila govedina, tam so ubivali in delili meso za vojsko, tripe pa so metali v vaško, ki je bila že prej izkopana. Tja smo jih hodili pobirat. Kdor je bil prvi, tisti je dobil boljše. Potem smo doma kuhali in čistili. Tja so hodile tudi ženske, ki so vojaki jim preskrbeli tripe za tripe.

Tačas so očeta premestili v Komen, ker se je vojska pomikala proti Piavi. Jaz in Mati sva šla ga spremit do Samator-

lac, ki so ga nastavili vojaki. Mi hop naj. Imel sem en ruski kamizot, da smo ga spravili vanj, ker pa je preveč skaka, smo ga ubili s kamni. Potem vsi trije domov, doma smo ga odrli in razdelili. Eden ni hotel glave, tako smo jo dali na pol za dva. Čist je imel čez pet kil. Imeli smo ga za tri dni, vsak je dobil po kilogram in pol. Popoldan velik praznik, vsi nasmejeni smo ostali doma. Ko smo drugo jutro prišli na delo, nas vpraša vodja, kako je bilo. Vse smo mu povedali. Pridni ste, prav ste imeli, in se je smejal.

## Ribalton in smola

Prve dni novembra je končala vojna, bil je ribalton. Avstrija je propadla, ljudje so grabili povsod, kar je bilo vojaškega. Na postaji v Nabrežini so bili vlaki polni dobrot. Šli smo z očetom in



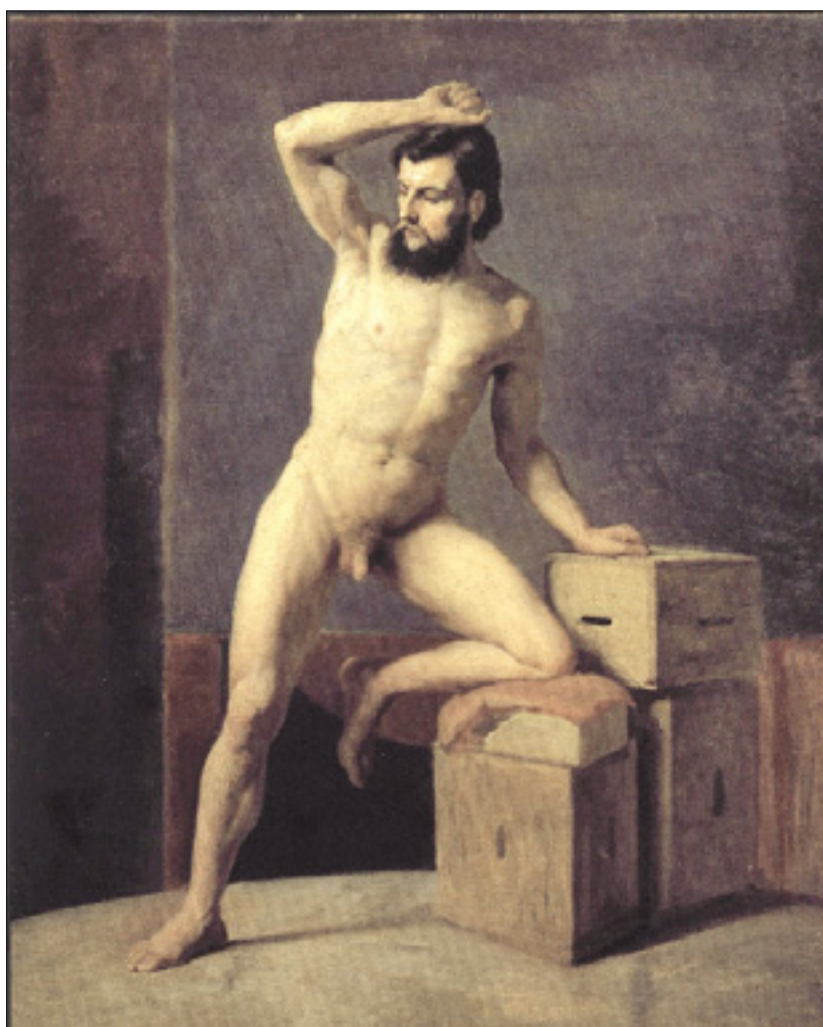
Najsvetlejša zvezda zlatega obdobja. Gustav Klimt je s svojo umetnostjo opazno zaznamoval dunajsko likovno sceno na prehodu iz 19. v 20. stoletja. S skupino somišljenikov je želel uveljaviti umetniške modele, ki bi odražali tedanji čas. In tisto obdobje je bilo za Dunaj, veliko prestolnico obsežnega cesarstva, uspešno in še polno pozitivne energije.

V prvi fazi se je posvečal predvsem stenskim poslikavam in dekoracijam, vendar je z novo, drzno interpretacijo simbolov opozoril nase in postal glasnik novega likovnega branja mitov preteklosti in tudi zgodovine. V tem je bil sodobnik Sigmunda Freuda. Pravzaprav mu je bil Klimt še najbliže s svojo estetsko-erotično ideologijo. Bil je v središču splošnega kulturnega dogajanja, kar se je npr. odrazilo tudi z Beethovnovim frizom, izdelanim leta 1902 za secesijsko zgradbo, ki jo je v središču Dunaja kot očitno znanilko novih idej dodelal arhitekt Joseph Maria Olbrich. Na slavnostnem odprtju so pod vodstvom Gustava Mahlerja izvedli tudi Schillerjevo Odo radosti iz 9. Beethovneve simfonije (ta naj bi še danes bila evropska himna, vendar ne odmeva prav pogosto). Že za Beethovnov friz je značilna zlata barva, ki je med osnovnimi sestavinami del, nastalih v njegovi "zlati fazi". Med temi je nedvomno najbolj znan Poljub (1907-08). Klimtova dela z močno simboliko in izstopajočim dekorjem so slavila čutnost in udobje takratnega časa. Toda upodobljena je bila tudi temna stran človeške eksistence: ogroženost, smrt in propad. Ne samo, da je bil Gustav Klimt otrok svojega časa, obdobja umetniškega preporoda in upora, iz katerega se je rojeval modernizem, bil je tudi najuspešnejši glasnik tedanjega novega vala. Odražal se je v samozavestnem, dekadentnem odnosu do stvari, najbolj jasno pa se je kazal v obsedenosti z erotiko. In v tem je bil Gustav Klimt velik mojster. V poznih letih ustvarjanja je prejšnji slog nadomestil z dekorativno-ekspresionističnim, ki se kaže v uporabi bolj umirjenih barv.

Kot pa je zapisal marsikateri strokovnjak, Klimt ni dojel dometa zastra-



no izstopil leto prej, je svetovno znano delo in v splošnem dojemaju nekakšen manifest dunajske secesije. Ta nadvse atraktivna umetnina je v "Klimtovem letu" na ogled na eni pomembnejših razstav, ki so jih dunajski javni in zasebni muzeji pripravili v poklon umetniku. Nekateri razstavne in drugačne pobude so se pravzaprav začele že lani, nekatere letošnje so se že zaključile, nekaj novih pa se bo zvrstilo v naslednjih mesecih. Vsekakor je letošnji turistični Dunaj opazno ovit v Klimtove barve in dela, kar se odraža tudi v ponudbi spominkov. Slastni čokoladni bomboni so zaviti v Klimtove Judite in Poljub, s tipičnimi Klimtovimi motivi so posute skodelice različnih velikosti in oblik, lahko pa slikarja "počastite" tudi z nakupom svinčnikov, majic, dežnikov, kap, torb, zvezkov, posterjev ... Ob posamičnih razstavah so pripravili tudi številne bogate kataloge, ki podrobno razkrivajo umetnikov opus. Osebne življenju umetnika, ki se je skoraj povsem predal ustvarjanju, je dan manjši



poudarek. Skupna težnja raznih institucij je predstavitev celotnega opusa, ob bolj poznanem slikarskem ustvarjanju še druge izrazne smeri, kot sta npr. dekoracija in opremljanje slovitih zgradb. V slavnostnem letu tudi ni v ospredju tematizacija Klimtovega dela in vloge, kot ostaja v ozadju njegovo osebno življenje.

Manj znane plati Klimta kot osebnosti razkriva razstava v Leopoldovem muzeju, prijetnem razstavišču v dunajski Muzejski četrti. Samo še do 28. avgusta si je mogoče ogledati razstavo Klimt osebno, na kateri je razstavljena tudi slikarjeva korespondenca. Preleteti ali pa z veliko mero potrpežljivosti celo prebrati je mogoče več sto razglednic in pisem. Veliko si je npr. dopisoval z Emilie Flöge, lastnico modnega salona, s katero je veliko tudi poklicno sodeloval (risal je vzorce za blago). Ona ga je tudi navdušila za delovno poletno počitnikovanje ob jezeru Attersee. O tem pričajo tudi številne fotografije, na katerih je slikar praviloma fotografiran v delovni halji. Večkrat so ga slikali tudi z njegovimi meceni, pripadniki višjega meščanskega sloja, ki so mu naročali portrete, praviloma ženskih družinskih članic, in mu s tem omogočali dovolj lagodno življenje. Iz javnih virov po sporu z univerzo zaradi velikih stenskih slik – Filozofije, Medicine in Jurisprudence – ni želel več črpati. Tovr-

**Hedonist, vendar tudi človek, ki je dvomil o svoji umetnosti.**

Direktor Leopoldovega muzeja Tobias Natter o "sporočilu" razstave



stna odločitev ga je med drugim stala tudi profesorsko mesto.

Na razstavi so prostor odmerili tudi njegovim modelom-ljubicom, ki so mu rodile otroke. Poročil se ni nikoli, vendar je za otroke – v dogovoru z materami – skrbel. V Leopoldovem muzeju so ob tej priložnosti razstavili tudi dela, ki so v lasti muzeja. Med temi so lepe krajine z območja jezera Attersee in pa olje (1910/15) Smrt in življenje. Življenje je seveda mlada ženska, mati z dojenčkom.

Klimta slikarja in moškega, ki je nedvomno ljubil ženske, katerim je priznaval nadvlado nad moškimi, so prirejeno za ekran predstavili v filmu, ki ga je leta 2006 posnel režiser Raoul Ruiz, v naslovni vlogi pa je spet blestel John Malkovich. V kratkem bo Gustav Klimt tudi pel in morda plesal: 1. septembra (do 7. oktobra) bodo v dunajskem gledališču Künstlerhaus uprizorili muzikal oz. Gustav Klimt das Musical. Ne gre za absolutno novost, saj je muzikal premiero doživel leta 2009 v Spodnji Avstriji. Kot napovedujejo oblikovalci, bo igralska zasedba pod režisersko taktirko Deana Welteriena s secesijskimi kostumi na glasbo Geralda Gretzerja pričarala avtentično vzdušje Klimtovega obdobja. Ob predstavah v nemškem so predvidene tudi predstave v angleškem jeziku. Zanimivost v zanimivosti pa je tudi prizorišče: Künstlerhaus je bil tudi dom likovnikov, iz katerega so izstopili pripadniki dunajske secesije. Kot ostali pa je bil Klimt do osnovanja secesijskega gibanja član združenja umetnikov. Do 2. septembra bo na ogled razstava Gustav Klimt in Künstlerhaus. Tam, kjer je zablestela Klimtova zvezda, bodo uprizorili glasbeno pripoved o umetniku. Njegova zvezda še vedno blesti.

**»Pripeljati dunajsko umetniško življenje v vitalni odnos z razvojem tuje umetnosti.«**

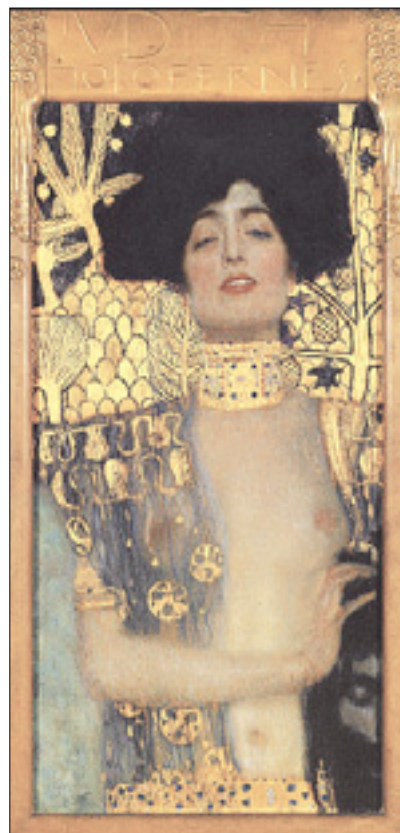
Iz Klimtovega pisma o smernicah secesije

Secesijske vzgibe in osnovna vodila novega gibanja je Künstlerhausu naznanil prav Gustav Klimt. 3. aprila 1897 je vodstvu doma poslal pismo. "Odstopniki" so se glede poimenovanja in vsebine zgedovali po podobnem gibanju, ki ga je Franz von Stuck osnoval leto prej v Münchnu. Ost dunajskega umetniškega protestnega vala je bila naperjena predvsem proti slikarstvu, ki je klišejsko prikazovalo zgodovino, in pa arhitekturni preobrazbi, ki jo je mesto doživelo z izgradnjo Ringa in veličastnih palač na njegovem območju. Zato so bili v skupini, ki je izstopila iz Združenja likovnih umetnikov Dunaja, ob slikarjih (Moll, Moser, Kurtzweil, Roller) tudi arhitekti: ob uveljavljenem Ottu Wagnerju še mlajša Josef Hoffmann in Jo-

GUSTAV KLIMT, ZA



NOVEGA, LEPEGA, ČU



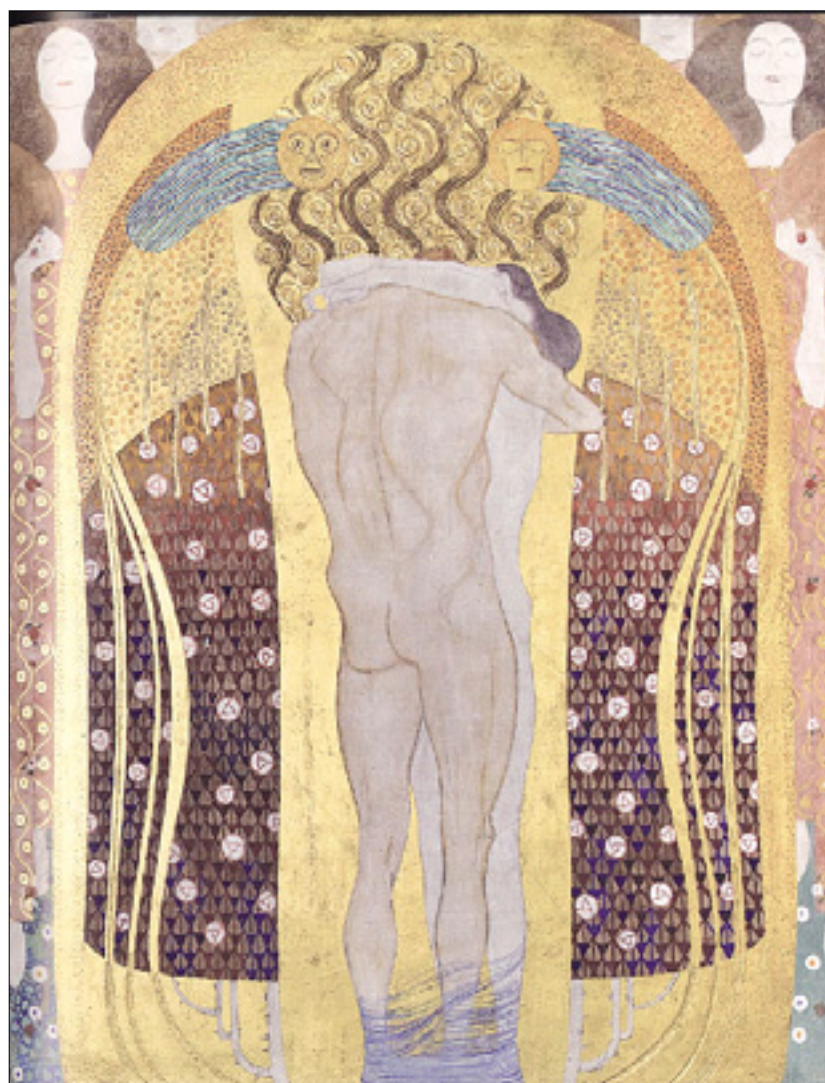
šujočih glasnikov grozot, ki so se risale na tedanjem političnem obzorju. Slutil je velike spremembe, ni pa jih tako boleče doživljal, kot sta jih mlajša Egon Schiele in Oskar Kokoschka. Njegova umetnost je "zlata", kot je bilo tedanje dunajsko obdobje. Z nekoliko drznosti bi lahko Klimta primerjali s Franzem Leharjem, "kraljem" dunajske operete: oba namreč predstavljata svetlo, smehljajoče lice cesarskega Dunaja, ki se je tedaj, nevede, že elegantno poslavljalo od svoje prevladujoče vloge na evropski politični šahovnici.

**Času njegovo umetnost, umetnosti njeno svobodo.**

Vodilo secesije

Ob 150-letnici rojstva Dunaj slavi umetnika, ki ga večkrat kar istovetijo z dunajsko secesijo. Klimtov Poljub, ko umetnik ni bil več uradno član secesijskega gibanja, saj je s svojo skupi-





seph Maria Olbrich. Zlasti s Hoffmannom je Klimt veliko sodeloval. Na to temo je bila med drugim ubrana tudi razstava, ki so jo v sodelovanju z dunajsko galerijo Belvedere pripravili v beneškem muzeju Correr. Zaprli so jo v začetku julija, vendar pa po splošni oceni razstava ni prepričljivo predstavila secesijske dunajske val z dvema predstavnikoma v ospredju.

Zato pa so bili nadvse uspešni že začetni javni nastopi novega gibanja. Slavnostnega odprtja prve razstave secesije se je 23. marca 1898 udeležil sam cesar Franc Jožef, takrat že v letih. S svojo prisotnostjo je "blagoslovil" novo vizijo umetniškega izražanja in tako tudi, bolj na politični kot na kulturni ravni, zaključil dotedanje polemike. Tako je bila dana možnost novemu, da se polno izrazi, tudi zato, kot je lahko cesar sam ugotovil, ker se znanilci novega v umetnosti in arhitekturi niso zaganjali proti bogatemu meščanskemu sloju, nasprotno, spoštovali so konvencije in bili nasploh zelo spodobni v fraku.

**Predan čaščenju erosa in ženske kot utelešenje muze in hkrati demonske zapeljivke, spolnega objekta in popolne dovršenosti.**

Ob pomembni obletnici umetnika velikega formata se mu v letošnjem letu klanja rojstni Dunaj, ki je na Klimta v prvih desetletjih po njegovi smrti skorajda pozabil. Nedvomno tudi čas ni bil naklonjen čaščenju Klimtove "zlate" umetnosti. V avstrijski prestolnici ima obiskovalec možnost, da se zazre v umetnikovo ustvarjanje iz različnih zornih kotov. Najbolj nazoren pregled in hkrati časoven razpon Klimtovega de-



### Začetek ustvarjanja v srečnem obdobju, ki je stremelo k novostim, zaključek življenjske poti tik pred propadom nekdanje mogočne monarhije

Gustavu Klimtu se je celoten življenjski in ustvarjalni lok izpel na Dunaju. V predmestju Baumgarten tedanje cesarske prestolnice se je kot drugi od sedmih otrok rodil v malomeščanski družini 14. julija 1862. Oče, doma iz Češke, je bil zlatar-graver, in je s svojo obrtjo težko preživljal družino. Mladi Gustav je bil risarsko-slikarsko zelo nadarjen in so ga s trinajstimi leti (s štipendijo) sprejeli na ugledno Dunajsko šolo za umetnost in obrt, Kunstgewerbeschule, pri Avstrijskem muzeju za umetnost in industrijo. Na tej šoli se je v različnih tehnikah izobraževal do leta 1883, čeprav je med šolanjem dal prednost slikarskim tečajem. Že med študijem je z bratom Ernstom, ki je relativno mlad umrl decembra 1892, in študijskim kolegom Franzem Matschem umetelno dekoriral in opremil veliko pomembnih poslopij na Dunaju in v celotni habsburški monarhiji. Leta 1883 so tudi ustanovili skupino "Künstler Compagnie", ki je dobivala veliko prestižnih naročil. Po smrti brata Ernsta sta Gustav Klimt in Franz Matsch nadaljevala z izvajanjem skupnih projektov. Med temi je tudi "usodno" naročilo dunajske univerze za veliko poslikavo osrednje avle, ki bi jo morali krasiti štirje veliki panoji. Po dogovoru je pripadla Klimtu naloga, da "upodobni" Filozofijo, Medicino in Jurisprudenco. Vendar pa naročniku-univerzi izdelana Klimtova dela niso bila všeč, še več o njih se je sprožila žgoča polemika, čeprav je v tujini zanje prejel prestižne nagrade. Predloga, da bi njegova



va dela namestili v Muzej sodobne umetnosti in ne v najbolj reprezentativen prostor univerze, Klimt ni sprejel. Od tedaj, pisalo se je leto 1905, načrt pa je bil sprejet leta 1894, ne bo več sprejemal naročil javnih ustanov. Med sprejetjem naročila in uresničitvijo slik, ki jih ni več, pa se je začela Klimtova najuspešnejša umetniška zgodba: secesija. Leta 1897 so se zbrali podobno misleči umetniki in arhitekti, ki so želeli prevetrili tedanjo umetniško sceno. Klimt je bil, umetniško in organizacijsko, prvi mož tega gibanja, iz katerega je potem s svojo skupino izstopil leta 1906. Dve leti kasneje je pripravil in tudi z nagovorom odprl razstavo Kunstschau Wien, ki so jo ponovili leto kasneje. Sledila so krizna leta, nakar se je Klimt v svojih zadnjih ustvarjalnih letih, od leta 1912 dalje, posvetil portretiranju in krajini. 11. januarja 1918 so ga zaradi srčnega napada sprejeli v bolnišnico, tega je prebolel, vendar je zaradi nastalih komplikacij in pljučnice umrl 6. februarja.

lovanja nudi razstava v dvorcu Belvedere, nekdanjem domovanju Evgena Savojskega, ki si je slavo prislužil z uspešno obrambo Dunaja pred Turki. Razstavo, naslovljeno 150 let Gustava Klimta so odprli na umetnikov rojstni dan, 14. julija in bo na ogled do 6. januarja 2013. Razstavljena so prva dela, ki jih je ustvaril še kot študent, lep izbor "zlatih" olj s Poljubom, Judito in Salomo, in pa kasnejši portreti in krajine. Pripombam navkljub, da je Klimt sicer velik umetnik, vendar pa so njegova dela zelo prepoznavna in nezahtevna, kar pride do izraza še najbolj na razstavi v galeriji Belvedere, pa je ogled tega zaokroženega prikaza skorajda obvezen za vsakogar, ki bi si želel ustvariti celostno sliko o Klimtovem slikarskem opusu.

Svojo Klimtovo zbirko in raznih predmetov, vezanih nanj je dal na ogled tudi Dunajski muzej (do 16. septembra). V tem muzeju hranijo 400 umetnikovih risb in pa tudi nekaj vrhunskih olj. Razstavili so tudi Klimtov plakat za prvo razstavo secesije, umetnikova delovna oblačila, razne fotografije, posmrtno masko in risbo Klimta na smrtni postelji, ki jo je izdelal Egon Schiele. Ob lepem je na ogled tudi slabo in najslabše:

npr. reklamni plakati v pseudo-klimtovskem stilu in prispevki, zbrani po facebooku v okviru akcije Najslabše od Klimta.

Zanimive so tudi razstave oziroma ogledi Klimtovih stvaritev v posameznih institucijah. V Umetnostnozgodovinskem muzeju si je mogoče ogledati stenske slike, ki jih je ustvaril v letih 1890-1091. V poslopiju Secesije pa obiskovalce pričakuje ena od mojstrov, Beethovnov friz. In še Nuda Veritas: v Avstrijskem gledališkem muzeju (do 29. oktobra), kjer hranijo še drugo zanimivo gradivo, si je mogoče ogledati tudi to mojstrsko delo, ki je sicer manj dostopno širšemu občinstvu. Klimta, nekdanjo bleščečo zvezdo, ki ga danes spet kujejo v zvezde, je trenutno na Dunaju kar precej. Nekateri pravijo celo preveč. Vsi niso nikoli zadovoljni. Vsekakor pa lahko danes vsakdo spozna glavna Klimtova dela s pomočjo interneta in mu ni treba do dunajskih razstavišč. Vendar pa je neposreden ogled in stik z umetniki nekaj povsem drugega. Bolj kot poklon umetniku je to dragoceno darilo samim sebi.

**Breda Pahor**

DZP doo-PRAE srl 2012 © Vse pravice pridržane







V GORNJI RADGONI OD 25. DO 30. AVGUSTA

# Kmetijsko-živilski sejem AGRA letos praznuje 50 let

SVETOVALNA SLUŽBA KZ V SODELOVANJU Z ZKB



Od 25. do 30. avgusta bo na sporedu jubilejni Mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA. Sejem, ki slavi 50. obletnico, je bil prvič organiziran v Gornji Radgoni, kjer se še danes poteka, leta 1962 pod imenom Pomurski sejem. Leta 1973 se je preselil na novo, večjo lokacijo in se poimenoval Kmetijsko-živilski sejem AGRA. Delovanje sejma je bilo v vseh letih zelo pestro in pomembno za slovensko kmetijstvo. Navedli bomo le nekaj pomembnejših pobud, ki so nastale v okviru te kmetijske prireditve. Leta 1974 je bilo organizirano prvo uradno strokovno ocenjevanje vin, v letu 1980 pa prvo strokovno ocenjevanje kakovosti mesa in mesnih izdelkov. V letu 1978 se je ocenjevanje razširilo na mleko in mlečne izdelke. V letih 1996 je sejem začel širiti prepoznavnost slovenskih vin tudi s projektom Vinska kraljica Slovenije.

Leta 2000 se je Mednarodni kmetijsko-živilski sejem včlanil v mednarodno zvezo sejmov OFI. Leta 2008 pa je bil sprejet v evropsko zvezo organizatorjev kmetijskih sejmov EURASCO. Sejem nudi 90.000 kv.m pokritih in zunanjih razstav-

nih površin, poleg dvoran za strokovna in poslovna srečanja, ki sprejmejo hkrati do 640 udeležencev.

Dogajanje na sejmu v Gornji Radgoni bo pestro in na visoki ravni. Navedli bomo le osnovne smernice, v okviru katerih se bo razvijalo veliko število pobud.

Največji sejem kmetijstva in živilstva s Sloveniji bo prikazal najnovejše dosežke s področja kmetijske in gozdarske mehanizacije in pripomočkov, opreme za vinogradništvo in vinarstvo ter zeleni program z izdelki za ekološko in integrirano prirajo in rejo.

Na pokušnjo bodo regionalne in avtohtone dobrote ter vina številnih vinarjev. Sejem bodo spremljale strokovne razstave slovenskih avtohtonih pasem domačih živali. Med vzorčnimi nasadi rastlinske proizvodnje ter dreves, grmovnic in vrst lesa iz slovenskih gozdov je novost prikaz vrta po načinu permakulturni-biodinamični vrt.

Prireditve bodo obogatili številni strokovni posveti ter stanovska in družabna srečanja, kot so parada kmečkih šeg in opravil, slovensko državno seka-

ško tekmovanje lastnikov gozdov in tekmovanje v vlečenju vrvi.

V sredo 29. avgusta bo na sejnišču potekalo tudi drugo zasedanje koordinacije Agraslomak, ki združuje Ministrstvo za kmetijstvo in okolje in predstavnice kmetijskih kmečkih organizacij iz Italije, Avstrije, Madžarske in Hrvaške, med katerimi je tudi Kmečka zveza. Koordinacija Agraslomak bo prisotna tudi na razstavnem avtobusov na sejem. Več informacij in prijave zbirajo na tel 00386-31323191, 00386-57312850 ali 00386-57312856.

Vsak, ki se posredno ali neposredno ukvarja s kmetijstvom, pa tudi tisti, ki mu je pri srcu bogastvo slovenske podeželske tradicije, je vabljen, da si ogleda jubilejno sejmsko prireditve.

Vsak, ki se posredno ali neposredno ukvarja s kmetijstvom, pa tudi tisti, ki mu je pri srcu bogastvo slovenske podeželske tradicije, je vabljen, da si ogleda jubilejno sejmsko prireditve.

VRTNA OPRAVILA V AVGUSTU

## Katere zelenjadnice sadimo in sejemo?

V avgustu lahko sejemo veliko zelenjadnic. Na ta način si zagotovimo svežo zelenjavo za celo zimo. Setev v tem mesecu zahteva več pozornosti, kot spomladi, posebno v primeru vročine in pomanjkanja padavin. V primeru, da že dolgo ne dežuje, moramo pred setvijo zemljo obilno zaliti, tudi zaradi tega, da ne bo slednja pretopla. Zemljišče nato zrahljamo. Takoj po setvi zalivamo pogosto in z manjšimi količinami vode, da se ne bi tvorila skorja na površini. Dobro je, da sejani prostor osenčimo. Pozneje bomo rastlince le polagoma in zelo skrbno privadili na sonce. Zemljo moramo po setvi nujno pokriti z žakljevino ali pajčevinastim vlaknom.

Od posameznih zelenjadnic, ki jih sedaj sejemo, imamo po navadi na izbiro velik sortni izbor. Od sedaj naprej, vse do konca meseca sejemo motovilec, špinačo, tržaški radič, peteršilj in nekatere druge zelenjadnice.

**MOTOVILEC (*Valerianella locusta*)** zelo dobro uspeva v naših krajih. S sejanjem začnemo konec avgusta, pobiramo pa ga že v oktobru. Za setev sta primerna predvsem september in oktober, v novembru in decembru pa ga sejemo le v rastlinjaku ali pa v primeru zelo milih zim in v zavetnih krajih. Še najbolj je, da motovilec sejemo postopoma. Na ta način si zagotovimo pridelek celo zimo.

Motovilec raste v vsakih tleh, vendar mu najbolj ustrezajo srednje težka, blago peščena, dobro gnojena in dobro pripravljena tla. Pred sejanjem zemljo obdelamo 15 do 20 cm globoko. Po navadi motovilca ni treba dognojevati, posebno, če ga sejemo tam, kjer smo prej gojili krompir, paradižnik ali druge dobro pognojene vrtnine.

Motovilec težko prenaša plevel, zato ga moramo stalno odstranjevati. Zaradi tega je koristno sejanje v vrste, ki naj bodo oddaljene 15-20 cm ena od druge. Motovilec pozneje redčimo. V primeru mile zime motovilec raste na prostem, posebno v bregu. Če pa je zima mrzla, moramo motovilec zavarovati s tunelom. Včasih zadostuje tudi pajčevinasto vlakno ali slama. Vsekakor pa je zelo trepen na mraz.

Motovilec pobiramo tako, da spodrezujemo in ne pulimo, ker se ponovno obraste.

**ŠPINAČA (*Spinacia oleracea*)** je tudi pogosta v naših vrtovih. Prilagoditi se vsakim tlem, najraje pa ima srednje lahka tla. V prevlažnih in težkih tleh listi večkrat porumenijo. Zato moramo skrbeti za pravilno drenažo in gredice nekoliko dvigniti. Špinača zahteva veliko direktnega sonca. Precej je odporna na mraz, previsoke temperature pa ne mara, saj gre v takih okoliščinah rada v seme. Najbolje raste pri temperaturah med 10 in 15 stopinj Celzija.

Špinačo kolobarimo na 2 ali 3 leta. Po navadi je ne gnojimo direktno s hlevskim gnojem, saj dobro izkoristi preostanek gnoja v zemlji. Zato jo sejemo na površinah, kjer smo prej gojili paradižnik, bučke, krompir in take, ki zahtevajo obilno gnojenje. Špinačo dognojimo z dušikom le v primeru, da jo ne sejemo po povrtini, ki smo jo dobro pognojili. Z gnojenjem prekinemo vsaj 30 dni pred pobiranjem.

Po navadi špinačo prsto sejemo. Lahko sejemo tudi v vrste oddaljene 20 do 30 cm.

**ZELENI ALI TRŽAŠKI RADIČ (*Cichorium intybus var. foliosum*)** se zelo dobro prilagodi različnim tlem in podnebu. Vsekakor je dobro, da voda v tleh ne zastaja. Radič naj si ne sledi samemu sebi, niti ne rastlinam, ki spadajo v isto družino, kot so rdeči radič, cikorijska in solata.

Radič prsto sejemo sedaj ali spomladi. Pred setvijo dobro obdelamo. Seme naj bo 2-3 mm pod zemljo. Če ga sejemo bolj gosto, se listi med seboj obdelajo in ostanejo nežni, če ga pa sejemo bolj na redko, oblikuje drobne glavice. Sejemo ga v dobro pripravljena, humozna in primerno vlažna tla. Radič sejemo po navadi na mesto, kjer smo v istem letu gojili grah, špinačo, poletno endivijo, zgodnji krompir idr. Če predhodnih vrtnin nismo gnojili, pred setvijo pognojimo. Po setvi površino pokrijemo. Po setvi moramo stalno, a zmerno zalivati. Zalivanje pod soncem ni priporočljivo.

Radič pobiramo tako, da ga spodrezujemo, potem se ponovno obraste. Posamezno setev režemo štiri do petkrat, ali več, dokler ni pregrenak.

Za konec bomo opisali še **PETERŠILJ (*Petroselinum crispum*)**, ki ga sejemo spomladi ali v tem času. Setev v tem času nam bo dala v milejših legah pridelek vse do pomladi. Peteršilj dobro raste v skoraj vsaki zemlji. Tla morajo biti propustna in dobro obdelana. Pred sejanjem pognojimo z rudninskimi gnojili. S hlevskim gnojem po navadi ne gnojimo. V kolobarju naj peteršilj sledi vrtnini, ki je bila dobro pognojena s hlevskim gnojem. Peteršilj sejemo direktno na prsto, bolje v ozke vrste. Peteršilj počasi kali. Zato ga moramo redno zalivati, odstranjevati plevel in po sejanju pokriti. Zemlja mora biti še posebno dobro pripravljena, saj so semena zelo drobna. Peteršilj pobiramo tako, da režemo, ko je visok približno 15 do 20 cm. Po rezanju rastline spet kmalu poženejo.

Magda Šturman

NASVETI

## Obvestilo oljkarjem

Služba za varstvo rastlin Agencije za razvoj podeželja ERSa daje v zvezi z varstvom oljčnikov navodila, ki jih navajamo v nadaljevanju.

Oljka je v fenološki fazi debelenja plodov, ki poteka v odvisnosti od podnebnih značilnosti lokacije oljčnika in sorte. Nadpovprečne visoke temperature, ki že več časa spremljajo letošnjo poletje, so povzročile hudo stresno stanje plodov zaradi pomanjkanja vode. Priporočajo se namakalni ukrepi, da se s tem prepreči ali vsaj ublaži dehidracija plodov in njihovo morebitno odpadanje.

Visoke temperature in suša sta močno omejili razvoj populacije oljčne muhe. Tedenka monitoraža odrasle muhe je pokazala, da je število letov insekta nizko, kar potrjuje zelo omejeno število ulovov odrasle žuželke.

Število okuženih plodov je še zelo nizko zaradi omejenega polaganja jajčec in razvoja ličink v oljčnih plodovih. V primerih večjega ulova muh v pasti za spremljanje prisotnosti insekta, se oljkarji lahko obrnejo na strokovnjake omenjene ustanove, ki jim bo dal strokovne nasvete za uporabo proteinskih vab, pasti »Attract and kill« in posege za ekološko zatiranje žuželke.

VINOGRADNIKI

## Prijava zalog vina

**Kmečka zveza obvešča vinogradnike, da morajo prijaviti morebitne količine vina, ki so jih imeli v zalogi dne 31. JULIJA 2012. Rok za predstavitve prijave zapade v ponedeljek 10. septembra 2012.**

**Te obveznosti so oproščeni samo privatni končni porabniki in trgovci na drobno.**

**V prijavi mora biti vino razvrščeno po kakovosti in sicer, črna in bela vina, vina s kontroliranim poreklom (DOC), vina z geografskim poreklom (IGP), neglede na leto proizvodnje. Kmečka zveza je na razpolago za izpolnjevanje prijave do petka 7. septembra**

prej do novice

www.primorski.eu



LETA 1962 ZAČELO ŠEST DRŽAV

## Petdeset let skupne evropske kmetijske politike

V letošnjem letu obeležujemo 50. obletnico začetka izvajanja skupne kmetijske politike, mejnika evropske integracije, ki je Evropejcem pet desetletij omogočala zanesljivo oskrbo s hrano in kakovostno življenje na podeželju. Danes zanesljivost oskrbe s hrano še vedno ostaja pomembna, pojavile pa so se tudi nove skrbi, kot so podnebne spremembe in trajnostna raba virov.

Skupna kmetijska politika sega v začetke evropskega združevanja, ko so se države članice obvezale, da bodo preoblikovale in povečale proizvodno hrano, na katero je druga svetovna vojna slabo vplivala. Skupna kmetijska politika je začela delovati leta 1962, ko je bil vzpostavljen enoten trg s kmetijskimi pridelki med šestimi državami. V sedemdesetih in osemdesetih letih je prišlo do presežkov kmetijskih pridelkov in skupna kmetijska politika se je usmerila v uravnavanje ponudbe in povpraševanja. Tako je Evropska unija v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja sprejela ukrepe, s katerimi je omejila podpore za obdelovane površine in število živali ter uvedla praho, da kmetje dela površin niso obdelali. Spodbujati je začela setev industrijskih rastlin. Z reformo skupne kmetijske politike leta 1992 je začela spodbujati okolju prijaznejše kmetovanje in se usmerila v celostni razvoj podeželja. Reforma skupne kmetijske politike leta 2003 je pomenila ključni trenutek v razvoju kmetijske politike. Kmetje so začeli upoštevati standarde dobrega počutja živali, varovanja okolja in varnosti živil. Tudi danes je skupna kmetijska politika za Evropo zelo pomembna, saj kmetijstvo postaja nujen mehanizem pri spopadu z novimi izzivi pri kakovosti hrane, varovanju okolja in trgovini. Kmetijska politika EU zagotavlja ustrezno proizvod-

njo hrane v Evropi, skrbi za obstoj trajnostnih podeželskih skupnosti ter omogoča ukrepanje na področju podnebnih sprememb, upravljanja z vodami, obnovljive energije in biološke raznovrstnosti.

Danes je cilj kmetijske politike EU zagotoviti, da proizvajalci vseh vrst hrane, denimo žita, mesa, mlečnih izdelkov, sadja, zelenjave ali vina: proizvajajo zadostne količine varne in kakovostne hrane za evropske potrošnike, sodelujejo pri vsestranskem gospodarskem razvoju podeželskih območij, izpolnjujejo visoke okoljske standarde in skrbijo za dobrobit živali.

Kljub obsežni prenovi kmetijske politike v zadnjih letih bo potrebna nova reforma, ko se bo leta 2013 iztekel sedanji program financiranja. Do leta 2050 bo treba zaradi porasta števila prebivalstva in zato, ker je na jedilniku premožnejših potrošnikov več mesa, podvojiti svetovno proizvodnjo hrane, pri tem pa upoštevati učinke podnebnih sprememb, izgubo biološke raznovrstnosti ter slabšo kakovost tal in vode.

Evropejci si želijo kmetijsko politiko, ki bi kmetom omogočila, da ne samo proizvajajo hrano, ampak tudi ohranjajo naravne vire in krajino, povečujejo dobrobit živali in ohranjajo naravne vire in krajino, povečujejo dobrobit živali in ohranjajo podeželske skupnosti. EU je konec lanskega leta objavila sklop reformnih predlogov, v katerih je upoštevala te zahteve in poudarila trajnostno kmetovanje, inovacije, raziskave in širjenje znanja, ki jim bo pomagal pri spopadanju z novimi izzivi.

Po reviji S Podeželja – Svetovalna služba KZ v sodelovanju z ZKB





# Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9  
tel. 0481 356320  
faks 0481 356329  
gorica@primorski.eu

**Primorski**  
dnevnik

**GORICA** - Študija obrtniške stanovske organizacije CGIA iz Mester

## S krizo goriške družine vse bolj zadolžene

Povprečni dolg na banki znaša 19.880 evrov - V treh letih se je zadolženost povečala za 23 odstotkov

Banko zaprosijo posojilo za nakup hiše, avtomobila, motorja in drugih premičnin, a vse bolj pogosto tudi za dopust in kritje vsakdanjih stroškov: rezultat je, da so goriške družine vedno bolj zadolžene. Na to opozarja študija, ki jo je objavila obrtniška stanovska organizacija CGIA iz Mester, po kateri je povprečni dolg družin na Goriškem drugi najvišji v Furlaniji-Juljski krajini in 41. v Italiji.

Ob koncu lanskega leta so bile goriške družine v povprečju zadolžene za 19.880 evrov (italijansko povprečje je 20.107 evrov). V Furlaniji-Juljski krajini je organizacija CGIA slabši položaj zabeležila le v pokrajini Pordenon, kjer je 31. decembra leta 2011 povprečni dolg družin znašal 21.016 evrov. Videm je pristal na 44. mestu (19.065 evrov), najnižji dolg pa so pred osmimi meseci imele tržaške družine (16.661 evrov). V enem letu se je povprečni dolg goriških družin povečal za 488 evrov, drugod v deželi pa je bil porast večji: v Pordenonu se je od konca leta 2010 do konca leta 2011 povečal za 878 evrov, v Vidmu za 792 evrov, v Trstu pa za 635 evrov. Študija organizacije CGIA dalje pri-

kazuje, kako je na zadolženost italijanskih družin vplivala gospodarska kriza, ki je izbruhnila leta 2008. Zadolženost goriških družin se je od konca leta 2008 do konca lanskega leta povečala za 23 odstotkov (od 16.157 na 19.880 evrov), kar je najbolj pozitiven rezultat v deželi FJK. Najmočnejši porast so zabeležili na Tržaškem (+35,4 odstotka), ki mu sledita Pordenon (+34,9 odstotka) in Videm (+28,8 odstotka).

Kakšno pa je razmerje med dohodki in dolgovi družin v štirih pokrajinah FJK? Na Goriškem so družine zadolžene kar za 46,5 odstotka dohodkov, v Pordenonu za 42,9 odstotka, v Vidmu za 40,6 odstotka, v Trstu pa za 35,6 odstotka. Tudi ti podatki se nanašajo na 31. december leta 2011.

CGIA je v drugi študiji, ki jo je objavila v sodelovanju z dnevnikom Il Sole 24 Ore, ugotavljala tudi zadolženost posameznih italijanskih občin. Goriška ima med glavnimi mesti pokrajin najnižji dolg v deželi, saj je zadolžena »le« za 797 evrov na občana. Največji dolg na prebivalca imajo v Pordenonu (1.974 evrov), v Vidmu znaša 1.639 evrov, v Trstu pa 1.157 evrov.

Vse bolj pogosto se ljudje zadolžijo, da se odpravijo na dopust in da krijeje vsakdanje stroške

FOTO PDK



## TRŽIČ - Hardi Zaključek ramadana v marketu



V bivšem marketu Hardi v mestni četrti Aris v Trziču bodo danes muslimani iz Laškega praznovali zaključek ramadana. V prejšnjih letih so praznovanje prirejali v občinski športni palači, letos pa bo potekalo v bivšem marketu, ki ga nameravajo kupiti. Za nakup nepremičnine neda leč od cerkve sv. Nikolaja v Ulici Primo maggio se zanima islamsko kulturno združenje Baitus-Salat, ki bi v njem rado odprlo študijski center. V njem bi uredili molilnico in šolo korana, za otroke pa bi prirejali tečaje jezikov, ki jih govorijo v državah, od koder prihajajo njihovi starši. Za nakup nepremičnine, ki je bila zgrajena leta 1964 in meri 1.840 kv. metrov, naj bi islamsko združenje ponudilo njegovim lastnikom 500.000 evrov.

V Trziču živi okrog 2.500 muslimanov, kar predstavlja približno devet odstotkov prebivalcev. Največ jih je iz Bangladeša, prihajajo pa tudi iz Bosne, s Kosova, iz Makedonije in Senegala.

**DOŽIVETJA ZA SLADOKUSCE** - Od Liskurja na Vidov hrib - Sv. Ot

## Pet minut do divjine



Spomenik na vrhu Vidovega hriba - Sv. Ota (levo); na začetku doline potoka Liskur se pasejo konji (desno)

FOTO A.R.



Pet minut je vožnje z avtomobilom od goriškega mestnega središča do vhoda v stransko dolinico, ki se v Rožni dolini odcepi proti Stari gori in po kateri teče potok Liskur. Pred stoletjem so mu italijanski someščani pravili Rio ammazza femmine, ker so se v njem baje utapljala dekleta, ki so zanosila, a jih fant ni hotel poročiti.

Na začetku dolinice je vedno opaziti čredo lepih, svetlo rjavih konj, nato pa stopimo že peš mimo stalnega mlaja z obema zastavama, narodno in delavsko, in pod Zdravstvenim dom ter Varstveno delovnim centrom zavijemo med lastninami vrtničkarjev v ozko grapo. Kot bi odrezal, smo na območju merjascev, steza je bolj in bolj prerita, preprežena z drevesi in ovijalkami, je pa dobro vidna, ker so jo pred leti uporabljali drzni gorski kolesarji, saj so zgradili tudi vrsto brvi in odskočnih pomolov. Na srečo le-ti propadajo; ne sodijo v naravno okolje.

Smer postaja vse bolj strma in divja, preprežena z robido, pravo brezpotje. Ni primerna za vse ljubitelje narave, saj bi brez izkušenj zlahka obupali in se vrnili. Naenkrat pa goščo prekine očiščena trasa plinovoda. Z blagim spustom po kolovozu dospemo do asfaltirane ceste, ki pelje na Mark. Tokrat sem do restavracije pod opoldanskim soncem pešahal približno kilometer. Mimo

vodnega zbiralnika me je smer, kot že ves čas, peljala proti jugovzhodu, spet sem naletel na plinovod in se skozi meter visoko travo strmo spustil do velike kmetije. Ker se mi je medtem nekoliko zabrisal vtis, kje je Vidov hrib - Sv. Ot, sem povprašal, a nato le deloma upošteval preveč »turistična« navodila. Kam pa pridemo, če upoštevamo le lahke variante, ki nam jih krajani posredujejo, ker menijo, da se bo sicer »gospod iz mesta zgubil«?

Raje sem prvič v življenju, za preseganje avtoceste v bližini Bazare, uporabil enega tistih prehodov, ki ga že med načrtovanjem predvidevajo za divje živali, saj bi sicer bile nenaravno odrezane od območij, ki so zanje enovite. Spet je bilo nato potrebno nekoliko v hrib in navzdol, nato čez asfaltni trak Šempester - Volčje draga in po strmi gozdni cesti na Vidov hrib - Sv. Ot.

134 metrov visok vrh se dviga na širšem območju Bukovnika. Zaradi rasti dreves z njega ni več takšnega razgleda, kakršnega se spominjajo že ostareli okolici. Na njem je Gozdna poučna pot, predvsem pa stoji od leta 1980 razčlenjen spomenik v obliki kolobarja, s počivališčem in prostorom za kresovanje, z vrsto tabel, na katerih piše, kaj se nahaja v raznih smereh. Spomenik je, ozko vzeto, posvečen borcem Južnoprimorskega odreda, ki so padli

med odporom proti nemškimi silam v septembru leta 1943, širše pa simbolizira vse borbe na Goriški fronti. Na tistem odseku je poveljeval Krpan Alojz - Aleksander, ki je umrl pred tremi leti. Na plošči je desetina imen upornikov z Goriškega, iz Zgonika na Tržaškem Krasu, iz Laškega, Marta Daneu pa je bila s Kontovela.

Povratka ne opisujem, ker je zelo dolgočasen, če se v Gorico vračamo najhitreje in brez naporov po asfaltu skozi nekdanji šempetrski mejni prehod ali skozi tistega pri Rdeči hiši. Lahko si predstavljate, da sem si zadevo zapletel in se počez vrnil v »divjino«, saj sem moral do vozila spet v Liskur.

Trajanje izhoda? Štiri ure - nekaj odsekov tudi v lahnem intervalnem teku. Ves čas sem se premikal po flišni podlagi.

Aldo Rupel



Prehod pod avtocesto za divjad v bližini Bazare (desno); gozdna poučna pot (spodaj)

FOTO A.R.







TRŽIŠKA - Načrt za hitro železnico

# Zapadel rok za vložitev pripomb

Občina Škocjan poslala deželi le tehnično poročilo

Za združenja in posameznike je včeraj zapadel rok za vložitev pripomb in ugovorov k načrtu za hitro železnico med Benetkami in Trstom, za katerega se je v zadnjih dneh izkazalo, da je njegova uresničitev pod velikim vprašajem. Izredni vladni komisar za progo Bortolo Mainardi je namreč že večkrat ponovil, da je načrt za novo železnico neizvedljiv, saj zanj ni denarja, ne v italijanskih in niti v evropskih blagajnah. Mainardi je tudi prepričan, da Slovenije sploh ne zanima sodobna železniška povezava z Italijo, zanima jo le drugi tir do Kopra, ki je sicer zaradi splošne gospodarske krize ravno tako pod velikim vprašajem.

O načrtu so se v prejšnjih tednih izrekle tudi občine iz Laškega, po območju katerih je zarisana trasa. V Doberdobo so projekt zavrnil na celi črti, medtem ko so ga v bistvu podprli v Tržiču in Ronkah, kjer so opozorili le na težave zaradi prisotnosti cestnih in drugih infrastruktur. V prejšnjih dneh so se glede načrta izrekli še v Škocjanu, kjer pa niso zavzeli pravega političnega stališča. Škocjanska občina je namreč deželi odposlala tehnično poročilo, o katerem nista razpravljala ne občinski odbor in niti občinski svet. »Ker v načrtu ni bilo bistvenih novosti gleda na načrt iz decembra leta 2010, saj v bistvu združuje štiri odseke v enega, smo še enkrat ponovili svoje zahteve glede zaščite občinskega ozemlja spričo nove infrastrukture tako velikega strateškega pomena,« pojasnjujejo iz škocjanskega občinskega odbora, ki se torej o načrtu ni ponovno izrazil, pač pa je zgolj odredil občinskemu tehničnemu uradu, naj pripravijo tehnično poročilo. V njem je tako ponovljena predlaska zahteva po tridesetmetrskem omejitvenem pasu ob trasi hitre železnice, ki ga v Škocjanu zahtevajo za zaselka Pieris in Begliano. V poročilu so uslužbenec tehničnega urada opozorili tudi na ceste in druge infrastrukture, ki jih je treba vzeti v poštev v primeru grad-

nje hitre železnice, ponovili pa so tudi zahteve glede gradnje protihrupnih pregrad. Z občine so pojasnili, da k načrtu niso prejeli nobenih ugovorov; proti načrtu se po besedah občinskih upraviteljev niso izrekli ne domačini in niti združenja okoljevarstvenikov.

Da pa ni ravno tako, razlaga občinski svetnik opozicije Enrico Bullian (SKP). »Kdor je hotel pripraviti ugovor, ga je odposlal direktno deželi, ne pa občini,« pravi Bullian, ki je prepričan, da bi morala občinska uprava vključiti v postopek občane, v resnici pa se je temu izognila. Bullian poudarja, da bi svoje mnenje radi po-

vedali tudi občinski svetniki opozicije, ki jim pa občina ravno tako ni prisluhnila. »Občinski svet ni več tisti, ki je pred dvema letoma pripravil serijo ugovorov in priporočil, zato pa je bila nova razprava o tej zadevi še kako potrebna,« je prepričana občinska svetnica Viviana Businelli. Tudi občina Škocjan je sicer konec julija prejela pismo, ki ji ga je poslal Alessandro Perrone v imenu kolektiva Difesa Litorale Carsico. V njem je Perrone pozival upravitelje iz Škocjana, Doberdoba, Ronk in Tržiča, naj zavrnejo načrt hitre železnice, ker bi njena gradnja povzročila ogromno škodo na naravnem okolju.



Gost promet na avtocesti

BUMBACA

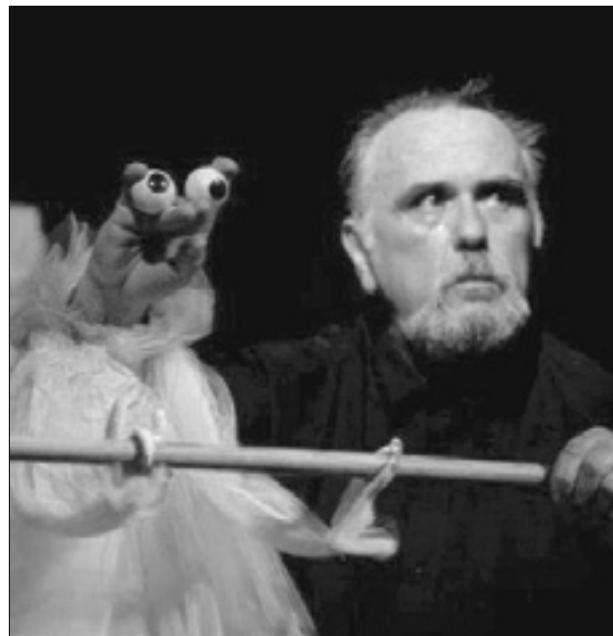
## Vračajo se proti domu

Za številne turiste iz Italije in drugih evropskih držav se je včeraj zaključilo letovanje na Hrvaškem in v Sloveniji, posledično so na avtocesti A4 nastajali zastoji v smeri Benetk. Pred cestninsko postajo pri Moščenicah je bila kolona vozil dolga največ tri kilometre, do zastojev je prihajalo tudi na

odseku med Vilešem in Palmanovo. V dopoldanskih urah je bila kolona vozil dolga do deset kilometrov, od Gornarsa naprej pa se je promet nekoliko sprostil. Zaradi gneče so avtomobili lahko vozili največ osemdeset kilometrov na uro, zgodilo se je tudi več manjših prometnih nesreč. Čeprav se je le zvrila pločevina, se je za številne avtomobiliste dopust zaključil slabo.

GRADEŽ - Od jutri do 26. avgusta

# Dviga se zastor nad lutkovnim festivalom



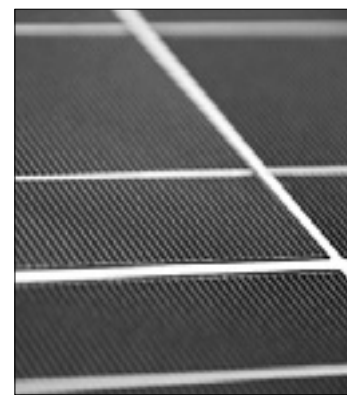
Claudio Cinelli

FOTO CTA

Jutri, 20. avgusta, se bo začel 21. Alpe Adria Puppet festival, ki bo do 26. avgusta potekal v Gradežu in Ogleju. V mednarodni lutkovni festival, ki vsako leto priteče veliko gledalcev, bo uvedel slikar, scenograf, igralec in pisatelj Patrizio Dall'Argine, ki bo nastopil jutri v kraju Campo Patracca Elia v središču Gradeža. Dall'Argine, ki je leta 1999 zmagal prestižno nagrado ETI Scenario in je bil leta 2002 med ustanovitelji gledališke skupine »Cà luogo d'arte«, bo ob 21. uri uprizoril ljubezensko komedijo »Florindo innamorato« (Zaljubljeni Florindo), ki je bila prvič na ogled leta 2009 na festivalu Valcanoarte.

Lutkovni festival, ki ga prireja center CTA, se bo pravzaprav začel že jutri dopoldne v parku gradeškega županstva, kjer bo potekala ustvarjalna delavnica »Favole a quadretti«. Dejavnosti, ki se bodo začele ob 10. uri, bo vodil Alberto Zoia, udeležili pa se jih bodo lahko tako otroci kot njihovi starši. V prihodnjih dneh bodo na festivalu nastopili še številni drugi znani lutkarji in igralci, med katerimi izstopa Claudio Cinelli, ki bo v petek, 24. avgusta, ob 20.20 v parku Marchesan uprizoril spektakel »Stretch. Dieci strappi al teatro di Figura«. V Gradežu bodo nastopili tudi Matthias Traeger, Roggero e Rizzi, Daniele Cortesi in skupina Tiriteri, v Ogleju, kjer bo festival potekal v soboto in v nedeljo, pa bodo nastopili gledališče Papelito Braneta Solceta iz Ankarana z igro Kamaleonte, Gianfranceschini in skupina Tiriteri.

## BAZARA Na protihrupni ograji sončna elektrarna



Ob cestninski postaji Bazara na avtocesti Vrtojba - Razdrto v teh dneh zaključujejo gradnjo sončne elektrarne na protihrupni ograji. V Sloveniji bo to prvi primer elektrarne, kjer bodo sončni kolektorji postavljeni na protihrupno ograjo ob avtocesti. Tehnični pregled bodo opravili zadnje dni avgusta, nato bo sledilo še obdobje poskusnega delovanja ter uradna otvoritev konec septembra.

Na 648 metrov dolgo in 2,6 metra visoko protihrupno ograjo bodo namestili 644 panelov s sončnimi kolektorji. Moč elektrarne bo 167 kilovatov, letno pa naj bi proizvedla 183,7 MWh električne energije in tako zadostovala za potrebe okoli 50 stanovanjskih hiš, pojasnjuje pojasnil Primož Leda-va iz Goriške lokalne energetske agencije. Občini Šempeter-Vrtojba naj bi letno prinesla nekaj več kot 65.000 evrov.

Kljub temu da na Goriškem ni tako močne burje kot v zgornji Vipavski dolini, izvajalci del zagotavljajo, da lahko elektrarna vzdrži sunke burje do 200 kilometrov na uro. Ideja o postavitvi ograje, s katero bi pred hrupom zaščitili nasele Laze v bližini vipavske hitre ceste, hkrati pa bi bila ograja tudi sončna elektrarna, je stara že več let. Občina, ki je postavitev ograje in elektrarne napovedovala že v letu 2009, je projekt izvedla v sklopu projekta »Obnovljivi viri energije v primorskih občinah«, ki je sofinanciran iz donacije Švicarskega prispevka in sredstev primorskih občin, kot izvajalska agencija pa ga koordinira Goriška lokalna energetska agencija.

Investicija je vredna 551.000 evrov, donacija Švicarskega prispevka pa znaša 83 odstotkov celotne vrednosti, preostali del bo plačala občina iz proračuna. Do zamika začetka gradnje elektrarne je po besedah župana Šempetra-Vrtojba Milana Turka prišlo zaradi zapletov pri gradnji protihrupne ograje, ki so jo sicer dogradili že leta 2010. (sta)

## GORICA Od petka festival folklorne

V Gorici bo med 24. in 26. avgustom potekal 42. Svetovni festival folklorne. Uvod v prireditev bo večer folklornih plesov, ki ga v četrtek, 23. avgusta, ob 21. uri prireajo v vili Manin v Passarianu. V petek, 24. avgusta, ob 20.30 bo na Trgu Battisti v Gorici koncert goriškega pihalnega orkestra pod taktirko Giorgia Magnarina, ob 21.15 bodo prižgali »ogenj prijateljstva«, ob 21.30 bodo nastopile skupine Santa Gorizia, Iskorka iz Rusije in Cidan - Mi Peru iz Peruja; v soboto, 25. avgusta, ob 9. uri bo v občinski sejni dvorani kongres na temo »Načini prenašanja kulturne dediščine iz roda v rod«, ob 20.30 bo na Trgu Battisti nastop skupin Danzerini di Lucinico, Sbandieratori di San Gemini iz Italije, Manavai Rapanui iz Polinezije, Bihari iz Madžarske in Nairobi dance ensemble iz Kenje; v nedeljo, 26. avgusta, ob 10.30 bo v ljudskem vrtu koncert godb iz Celovca in Lienza, ob 11.30 pa nastop skupine »Gruppo Sbandieratori di San Gemini«. Ob 12. uri bo v občinski palači uradni sprejem delegacij, ob 16.30 se začne sprevod folklornih skupin po mestnih ulicah s pričetkom pri cerkvi sv. Jožefa in zaključkom na Trgu Battisti. Ob 18. uri bo nagrajevanje, ob 21. uri pa veliki folklorni gala ples na Trgu Battisti.

GORICA - Danes vrhunec 164. Praznika narodov Srednje Evrope

# V spomin na Franca Jožefa

Dopoldne sprevod in maša, popoldne glasbeni nastopi pod šotorom na goriškem gradu

V Gorici bo danes dosegel svoj vrhunec 164. Praznik narodov Srednje Evrope, ki ga ob rojstnem dnevu Franca Jožefa prireja kulturno združenje Mitteleuropa. V petek se je praznik začel s poklonom žrtvam vojn in padlim vseh narodnosti na vojaškem pokopališču v Bračanu, kjer se je krajše slovesnosti ob predsedniku združenja Mitteleuropa Paulu Petiziolu udeležil tudi krminski župan Luciano Patat.

Danes ob 10. uri se bodo delegacije iz držav nekdanjega avstro-ogrskega cesarstva zbrale na Trgu Sv. Antona v Gorici. Ob 10.40 se bo začel sprevod, ki se bo zaključil pred goriško stolnico, kjer bo ob 11. uri slovesna maša z molitvami v raznih srednjeevropskih jezikih. Ob 12. uri bodo na vrsti pozdravi krajevnih upraviteljev, od 14.30 do 23. ure pa bo praznik potekal pod šotorom na gradu. Popoldne se bodo zvršili nastopi prisotnih delegacij, ob 21. uri bo koncert orkestra Val Isonzo. S svojimi stojnicami bo na gradu prisoten češki kulturni krožek iz Vidma, ki bo ponujal razne obrtniške izdelke in tipične jedi iz Češke. Med 12. in 22. uro bo poskrbljeno tudi za javni prevoz na grad. Na brezplačni avtobus pokrajinskega prevoznega podjetja APT bo mogoče stopiti na parkirišču pri Rdeči hiši, v Ulici Alviano ali na Trgu Cavour.



Poklon vojnim žrtvam vseh narodnosti v Bračanu

BUMBACA



**Prodajajo tovarnjak**

Občina Sovodnje je razpisala javno dražbo za prodajo občinskega tovarnjaka znamke Iveco, ki je potreben popravi. Kdor je zainteresiran za nakup, lahko prebere prodajne pogoje v razpisu dražbe, ki je na voljo v občinskem tehničnem uradu in na spletni strani <http://alboproreto.rigion.e.fvg.it/savognadisonzo>.

**Plesno poletje**

Pred dvorcem Coronini v Šempetru se danes ob 21.15 s predstavitevijo plesnih pedagogov začne 10. Plesno poletje, ki se bo nadaljevalo do 25. avgusta. V torek, 21. avgusta, ob 21.15 bo red dvorcem Coronini »Plesni poletje«; vstop prost.

**Skrajšan urnik**

Državna knjižnica v Ulici Mameli v Gorici bo do 25. avgusta odprta s skrajšanim urnikom od 10.30 do 12.30; od 27. avgusta do 1. septembra pa bo odprta med 7.45 in 13.30. Reden urnik bo ponovno stopil v veljavo 3. septembra.

**Nazaj v Lokvarski raj**

Na Lokvah bo danes prireditve Nazaj v Lokvarski raj. Ob 9. uri bo voden pohod »Za zidom«, ob 12. uri bodo odprli tržnico ob gostilni Winkler. Ob 14. uri bo delavnica na prostem »Šopek, venček in še kaj«, ob 18. uri pa degustacija zeliščnih juh. Za ples bo poskrbel Račko.

**Lekarne**

**DEŽURNA LEKARNA V GORICI**  
OBČINSKA 2 PRI SV. ANI, Ul. Garzarolli 154, tel. 0481-522032.

**DEŽURNA LEKARNA V FARI**  
BACCHEZZI, Ul. Dante 58, tel. 0481-888069.

**DEŽURNA LEKARNA V KRMINU**  
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

**DEŽURNA LEKARNA V GRADIŠČU**  
PIANI, Ul. Ciotti 26, tel. 0481-99153.

**DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU**  
REDENTORE (Ternoviz), Ul. IX Giugno 36, tel. 0481-410340.

**Šolske vesti**

**SLOVIK** - razpisi prostih vpisnih mest v letu 2012-2013 za dijake, študente in ostale tečajnike so objavljeni na spletni strani [www.slovik.org](http://www.slovik.org). Število mest je omejeno. Rok: 15. septembra 2012.

**SCGV EMIL KOMEL** organizira dva polletna glasbena kampusa za gojence in novopisane otroke od 6. do 12. leta starosti: od 27. do 31. avgusta bo med 9. in 13. uro na sedežu šole v Gorici pihalni in trobilni kampus (informacije pri prof. Fabiu Devetaku, [fabio2410gm@gmail.com](mailto:fabio2410gm@gmail.com)), od 3. do 7. septembra pa še kampus vseh instrumentov na podružnici na Plešivem (vpisovanje do 20. avgusta); informacije na [info@emilkomel.eu](mailto:info@emilkomel.eu).

**GLASBENA MATICA IN KD SOVODNJE** prirejata glasbeno ustvarjalno delavnico za otroke od 4. do 11. leta starosti pod vodstvom Jane Drassich in Martine Šolc. Potekala bo v jutranjih urah v Kulturnem domu v Sovodnjah od 20. do 24. avgusta; informacije in vpisovanje po tel. 333-7044780 (Jana).

**MLADINSKI DOM** prireja pripravo na vstop v srednjo šolo od 3. do 7. septembra (za peto-prvošolce) in tečaje slovenskega, italijanskega in angleškega jezika, ponavljanje matematike in glavnih učnih snovi v okviru nove ponudbe »Srednja na štartu« od 27. avgusta do 7. septembra (za srednješolce); informacije in vpisovanje po tel. 334-1243766, 328-3155040, 0481-546549-536455 ali po elektronski pošti [mladinskidom@libero.it](mailto:mladinskidom@libero.it).

**MLADINSKI DOM** prireja pripravo na začetek pouka (Šola za šalo) od 27. avgusta do 7. septembra za osnovnošolce in prvošolčke z delavnicami slovenskega, italijanskega in angleškega jezika, matematike, kreativnega branja in pisanja; informacije in vpisovanje po tel. 334-1243766, 328-3155040, 0481-546549-536455 ali po elektronski pošti [mladinskidom@libero.it](mailto:mladinskidom@libero.it).

**Čestitke**

Naj dragi tata, mož in nono MARIO iz Doberdoba jih kar 82 slavi... Še na mnoga zdrava in nasmejana leta ti kličemo vsi, ki danes s tabo bomo nazdravili. Tudi sinu CARLU, ki je včeraj praznoval, želimo vse naj naj...

Jutri na Palkišču se velik praznik vrši, saj jih pri Muoki Bernarda 50 slavi. Ker Primorskega jutri ni, je mislila, da si čestitko zgubi. Mi vsi ji zato že danes zakričimo, da ji vse najboljše želimo!

**Kino**

**DANES V GORICI**  
**KINEMAX** Dvorana 1: 17.40 - 20.00 - 22.00 »I mercenari 2«.  
Dvorana 2: 17.20 - 19.45 - 22.00 »Biancaneve e il cacciatore«.  
Dvorana 3: 17.30 - 20.30 »C'era una volta in Anatolia«.

**JUTRI V GORICI**  
**KINEMAX** Dvorana 1: 20.00 - 22.00 »I mercenari 2«.  
Dvorana 2: 19.45 - 22.00 »Biancaneve e il cacciatore«.  
Dvorana 3: 20.30 »C'era una volta in Anatolia«.

**DANES V TRŽIČU**  
**KINEMAX** Dvorana 1: 17.40 - 20.00 - 22.00 »I mercenari 2«.  
Dvorana 2: 17.20 - 19.45 - 22.00 »Biancaneve e il cacciatore«.  
Dvorana 3: 17.30 - 20.00 - 22.00 »La memoria del cuore«.

Dvorana 4: 17.45 - 20.10 - 22.10 »Lol - pazza del mio miglior amico«.  
Dvorana 5: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Un anno da leoni«.

**JUTRI V TRŽIČU**  
**KINEMAX** Dvorana 1: 20.00 - 22.00 »I mercenari 2«.  
Dvorana 2: 19.45 - 22.00 »Biancaneve e il cacciatore«.  
Dvorana 3: 20.00 - 22.00 »La memoria del cuore«.  
Dvorana 4: 20.10 - 22.10 »Lol - pazza del mio miglior amico«.  
Dvorana 5: 20.00 - 22.00 »Un anno da leoni«.

**Koncerti**

**NOTE V MESTU 2012:** v parku palače De Grazia v Ul. Oberdan 15 v Gorici bo v sredo, 22. avgusta, ob 20.30 koncert dua s trobento in harfo; vstop prost. Ob slabem vremenu bo koncert v palači De Grazia.

**FESTIVAL GLASBE SVETA 2012:** na odru pred gradom Kromberk bo v torek, 21. avgusta, nastop hrvaške glasbene velemojstrice Tamare Obrovac; v torek, 28. avgusta, zaključni večer s triom Dovč&Gombač&Krmac. V okviru festivala bo od 19. ure tudi Tržnica goriških dobrot, kjer bodo lokalni vinarji, sirarji, čebelarji, zeliščarji, oljarji in drugi predstavljali svoje pridelke in izdelke.

**NIZ KONCERTOV DVORNE GLASBE** ob 21. uri v palači Torriani v Gradišču: v četrtek, 30. avgusta, Comp. Il Leoncello »The English Dancing Master«; v soboto, 1. septembra, Comp. Cortesia »Con grazia e cortesia«; vstop prost.

**Izleti**

**DRUŠTVO SLOVENSkih UPKOJENCEV** za Goriško sporoča, da večdnevni izlet na Sardinijo odpa- de zaradi nezadostnega števila prijaviteljnih.

**KROŽEK USLUŽBENCEV ZDRAVSTVENEGA PODJETJA 2 »ISON-TINA«** s sedežem v Ul. V. Veneto 173 v Gorici - poslopje B - prireja med 22. in 29. septembrom potovanje v Armenijo; informacije in vpisovanje po tel. 0481-592883 ob ponedeljkih 13.00-14.00 ter ob torkih in četrtkih 13.30-15.00 ali po tel. 340-2496142.

**PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ** prireja dvodnevni izlet z avtobusom 8. in 9. septembra do biservov Toskane; 1. dan: Siena, Montepulciano, Chianciano Terme; 2. dan: San Gimignano in Firenze. Vpisovanja do 26. avgusta; informacije po tel. 0481-20678 (Božo) ali 347-9748704 (Vanja).

**Poslovni oglasi**

**IŠČEMO VZGOJITELJE**, materni jezik slovenščina, diploma v skladu z D.Z. 20/2005, po možnosti z izkušnjami, delovno področje Gorica in pokrajina.

Dostava curriculum a izključno na mail  
[e.furlan@consorzioilmosaico.org](mailto:e.furlan@consorzioilmosaico.org)

**Mali oglasi**

**OPREMLJENO STANOVANJE V ŠTANDREŽU** dajemo v najem: kuhinja, dnevna soba, kopalnica, dve spalni sobi in garaža; tel. 320-6003853.

**PRODAM HIŠO V PODGORI** z garažo, vrtom in dvoriščem; tel. 320-1817913.

**Razstave**

**NA GRADU KROMBERK** so na ogled razstave: »Naši gorski strelci«, razstava o fotografu Stresu in stalna umetnostno-zgodovinska razstava; od ponedeljka do petka 8.00-19.00, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih 13.00-19.00; informacije po tel. 003865-3359811.

**V GORIŠKI KNJIŽNICI FRANCETA BEVKA** bo čez celo poletje na ogled razstava »Šolstvo v Čepovanu, Lokovcu in na Lokvah« ob 140-letnici šolstva v Čepovanu.

**GINO DE FINETTI - IZ ZASEBNIH ZBIROK** dela bodo razstavljena na različnih prizoriščih Goriške. V Gradišču bodo na ogled tri razstave do 10. septembra: v galeriji La Fortezza v Ul. Ciotti 25 »La bellezza disegnata«, ob četrtnih, petkih in sobotah 10.30-12.30 in 17.30-19.30; v galeriji Spazapan v palači Torriani, Ul. Ciotti 51 »Arte moda pubblicità«, ob torkih, sobotah in nedeljah 10.00-19.00, ob sredo, četrtnih in petkih 15.00-19.00; v vinoteki Serenissima v Ul. Battisti »Illustrazione e grafica pubblicitaria«, ob torkih in nedeljah 10.30-14.00 in 16.30-22.30. V galeriji ustanove GIT v Građežu pa je na ogled razstava »Cavalli, moda e pubblicità« do 10. septembra ob delavnikih 18.00-23.00, ob praznikih 10.30-13.00 in 18.00-23.00; vstop prost.

**V TRGOVSKEM DOMU** v Gorici je na ogled razstava sedmih načrtov za obnovo dvorane Trgovskega doma v Ul. Petrarca v Gorici; do 27. avgusta od ponedeljka do sobote 10.00-13.00, vstop prost.

**STAMPANTICA 2012 V GRADEŽU:** prodajna razstava tiskanega antikvariatu in organizaciji knjigarne LEG iz Gorice je na ogled v kinu Cristallo na Drevoredu Dante Alighieri 29 v Građežu; do 2. septembra vsak dan 10.00-13.00, 17.00-22.00 s prostim vstopom.

**V NEKDANJIH KONJUŠNICAH PALAČE CORONINI CRONBERG** na Drevoredu 20. septembra v Gorici je na ogled razstava z naslovom »Delle mie gioie ed oggetti d'oro... Le mode e gli affetti nei gioielli dei conti Coronini Cronberg di Gorizia«; do 2. septembra od torška do sobote 10.00-13.00, 14.00-19.00, ob nedeljah 10.00-13.00, 15.00-20.00; ob sobotah in nedeljah ob 16. uri potekajo brezplačni vodeni obiski, vstopnina znaša 3 evre, za študente 1 evro.

**V GALERIJ ATELIER** v novogoriškem EDA centru je na ogled razstava Metke Erzar, Ivana Skubina in Damjana Komela; do 6. septembra.

**NA SEDEŽU FUNDACIJE GORIŠKE HRANILNICE** v palači Della Torre v Gosposki ulici 2 (Ul. Carducci) v Gorici je na ogled dokumentarna razstava o zgodovini goriške zastavljalnice v obdobju 1831-1929 ob 180. obletnici odprtja zastavljalnice in ob 20-letnici svoje ustanovitve; do 30. septembra od torška do petka 16.00-19.00, ob sobotah in nedeljah 10.00-19.00, ob sobotah in nedeljah ob 17.30 bodo ponujali brezplačne vodene obiske; vstop prost.

**Obvestila**

**AGENCIJA ZA PRIHODKE** sporoča, da bodo do 31. avgusta uradi v Gorici (Korzo Italia 157) in Trziču (Ul. Ceresina 1) odprti samo od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro. S 3. sep-

tembrom bodo spet v veljavi tudi popoldanski urniki odprti in sicer ob ponedeljkih in sredo med 15. in 17. uro.

**AŠD SOVODNJE IN ZŠDI** organizirata mladinski nogometni kamp za deklice in dečke od 5. do 12. leta starosti od ponedeljka 27. do vključno petka, 31. avgusta, od 8.30 do 12.30 na nogometnem igrišču v Sovodnjah. Prijave do ponedeljka 20. avgusta; več informacij po tel. 328-3674301 (Rudi Devetak), 335-312083 (Aleksij Soban), 328-0680499 (Simon Feri), 327-2354383 (Luka Cijan) in na [asdsovodnje@libero.it](mailto:asdsovodnje@libero.it).

**AŠZ MLADOST IN ZŠDI** organizirata nogometni kamp za deklice in dečke od 5. do 12. leta starosti od ponedeljka 20. do vključno sobote 25. avgusta na nogometnem igrišču v Doberdodu. Med tednom bo izlet v zabavišni vodni park Aquasplash v Lignano; vpisovanje in informacije po tel. 339-3853924 ali [erimic65@tiscali.it](mailto:erimic65@tiscali.it) (Emanuela).

**DRUŠTVO SLOVENSkih UPKOJENCEV** za Goriško sporoča, da bo društveni sedež v Gorici na Korzu Verdi 51/int. zaprt do 31. avgusta.

**FUNDACIJA GORIŠKE HRANILNICE** sporoča, da bodo pisarne na njenem sedežu v Ulici Carducci v Gorici redno odprte od ponedeljka, 20. avgusta. **KNJIGARNA UBIK** na Korzu Verdi 119 v Gorici obvešča, da bo zaprta zaradi dopusta danes, 19. avgusta.

**OBČINA DOBERDOB** obvešča, da bodo v popoldanskih urah anagrafski, davčni urad in tajništvo avgusta zaprti.

**OBČINA SOVODNJE** obvešča prebivalce, da bodo predvidoma od torška, 21. avgusta, za približno mesec dni, potekala popravila podpornega zidu na Bazoviški ulici v Rupini pri hišnih številkah 13. in 15. Za dela je dodeljeno podjetje s strani deželne civilne zaščite. Bazoviška ulica bo v tem obdobju zaprta za promet v višini hišnih števil 13. in 15. Za katerekoli informacijo se lahko obrnete na občinski tehnični urad ali pa direktno na podjetje, ki opravlja dela.

**OVERNIGHT - NOČNI AVTOBUS** za varno zabavo: vsako soboto do 1. septembra bo povezoval Gorico in Trzič s Sesljanom. Urniki: v Gorici s ploščadi pri Rdeči hiši ob 21.30, ustavljen bo v Gradišču, Foljanu, Trziču in Sesljanu; v Trziču iz Ul. Pocar ob 22.05 in 23.25; iz Sesljana ob 2.10 (proti Trziču), ob 4.10 (preko Trziča v Gorico) in ob 4.10 (proti Trziču).

**SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ** obvešča, da bo urad v Gorici zaprt zaradi poletnega dopusta do 24. avgusta.

**ZSKD** obvešča tržaške in goriške udeležence 42. Mednarodne kolonije, da se dobimo v sprejemnem centru Gradina v Doberdodu v ponedeljek, 20. avgusta, ob 8.30.

**ZSKD** obvešča, da bo goriški urad do 14. septembra odprt po poletnem urniku in sicer od 9. do 13. ure.

**AŠZ DOM** obvešča, da se bodo v ponedeljek, 20. avgusta, začeli treningi za letnike 2000, 2001 in 2002. Potekali bodo v Dijaškem domu Simon Gregorčič od 17.30 do 19.00. Informacije po tel. 338-5889958 Andrej Vremec ali 329-2718115 David Ambrosi. Treninki so odprti tudi za nove udeležence.

**KRUT** obvešča, da bo goriška pisarna zaprta do 20. avgusta.

**NA SPLETNI STRANI GORIŠKE OBČINE** so na voljo navodila in obrazci za prijavo vseh, ki bi radi z lastnim kioskom sodelovali na letošnji prireditvi Okusi z meje med 27. in 30. septembrom. Rok za vložitev dokumentacije bo zapadel v nedeljo, 26. avgusta; zainteresenti lahko to opravijo preko elektronske pošte v formatu pdf na naslov [gusti.frontiera@comune.gorizia.it](mailto:gusti.frontiera@comune.gorizia.it) ali pa preko faksa na številki (+39)0481-3834567 in (+39)0481-3834352. Vabilo k udeležbi je namenjeno gostincem, trgovcem s področja prehrane in pijač, kmetom, umetnikom, obrtnikom, neprofitnim društvom, stanovskim organizacijam, konzorcijem in ustanovam itd.; v navodilih je pojasnjen tudi strošek za udeležbo.

**ODHOD NA POLETNE USTVARJALNE DELAVNICE NA LIVKU:** udeleženci bodo z avtobusom odpotovali z železniške postaje v Sezani v ponedeljek, 27. avgusta, ob 8. uri, s postankom na parkirišču pri krožišču v Rožni dolini ob 8.40 za vstop otrok z

Goriškega. Udeleženci iz videmske pokrajine se jim bodo pridružili neposredno na Livku ob 11. uri; več na [www.zskd.eu](http://www.zskd.eu).

**V FRANCISKANSKEM SAMOSTANU** na Sveti Gori bodo vsako nedeljo do 23. septembra ob 17. uri maševali v italijanskem jeziku.

**Prireditve**

**OBČINA TRŽIČ IN ONDE MEDITERRANEE** prirejata plesne večere z glasbo v živo z naslovom »Balla la vita« v Ul. Valentinis v Trziču (Area Verde) ob sobotah ob 21. uri: 25. avgusta Fantasy Orchestra; vstop prost.

**TRŽNICA V KANALU** na Gradnikovi ulici (pri pošti): v soboto, 25. avgusta, 8.00-12.00 prodaja izdelkov in pridelkov z nagradno igro, otroška delavnica, ples in igra s folklorno skupino Kal nad Kanalom.

**POLETJE V BUKOVCI** - festival bo potekal v Bukovici do 31. avgusta; danes, 19. avgusta, ob 15. uri mali nogometni turnir; v ponedeljek, 20. avgusta, ob 19.30 vaje za hrbet Pilates, ob 20.30 plesna vadba »Zumba«, ob 21.30 kolesarjenje na statičnih kolesih »Biking«; v torek, 21. avgusta, ob 21. uri »Karaok večer«; vstop prost; več na [www.poletje.net](http://www.poletje.net).

**35-LETNICA DELOVANJA KRVOĐALCEV V SOVODNJAH:** v petek, 31. avgusta, ob 20.00 zbiranje pred centrom Danica, ob 20.30 baklada za ustanovo Via di Natale iz Aviana; v soboto, 1. septembra, ob 17.30 zbiranje pred cerkvijo na Vrhu Sv. Mihaela, ob 18.00 sv. maša, ob 19.00 polaganje venca v spomin padlim, ob 19.15 uradna slovesnost v centru Danica, ob 20.30 družabnost.

**GORIŠKI FESTIVAL - GOF 2012 V NOVI GORICI** bo potekal od 24. avgusta do 1. septembra. Na lokaciji Mali Morgen eden med občinskih stavbo in knjižnico: v petek, 24. avgusta, ob 21.00 slovensko hrvaška skupina Loll-obrigida; v soboto, 25. avgusta, ob 15.00 grafitiranje »Street art performance«, ob 21.00 Macross A.C.U. in Fresh Hip Hop Movement (elektronska glasba); v nedeljo, 26. avgusta, ob 21.00 Doline trio, nastopajo Saadet Turkov (vokal), Zlatko Kaučič (bobni) in Giovanni Maier (kontrabas); v ponedeljek, 27. avgusta, ob 15.00 predstavitve študentske video produkcije Visoke šole za umetnost - Univerze iz Nove Gorice; vstop prost; več na [www.gof.si](http://www.gof.si).

**NIZ MULTIMEDIJSkih UMETNIŠkih DOGODKOV** »DAE - Dobiarteventi« bo potekal v centru Dobialab v kraju Dobbia v občini Štarančan do 6. septembra, v okviru katerega se bo zvrstilo več glasbenih večerov in razstav sodobne umetnosti; več na [www.dobialab.net](http://www.dobialab.net).

**Kam po bencin**

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

**GORICA**  
ESSO- Ul. Lungo Isonzo 77  
ERG- Ul. Brigata Re, na državni cesti 56  
AGIP- Ul. Trieste 179  
SHELL- Ul. Aquileia 20  
**TRŽIČ**  
SHELL- Ul. Boito 43  
AGIP- Ul. Matteotti 22  
ERG- Ul. G.F. Pocar  
**KRMIN**  
SAN MARCO PETROLI- Drev. Venezia Giulia 53  
**GRADIŠČE**  
SHELL- Drev. Trieste 60/a, na državni cesti 351  
**RONKE**  
AGIP- Ul. Redipuglia, na državni cesti 305 km 14+  
**ŠTARANČAN**  
AGIP- Ul. Trieste 47  
**MARIAN**  
SAN MARCO PETROLI- Ul. Manzoni 164  
**ŠKOCJAN**  
AGIP- Ul. Battisti 22 (Pieris)  
**ROMANS**  
API- Ul. del Castelliere 50

prej do novice  
[www.primorski.eu](http://www.primorski.eu)





**Rai Tre bis**

**SLOVENSKI PROGRAM**  
**Na kanalu 103**

**20.25** Tv Kocka: Risanka Gurugū – Ples dežja  
**20.30** Deželni TV dnevnik  
**20.50** Alpe Jadran, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

**Rai Uno**

**6.20** Dok.: Quark Atlante - Immagini dal Pianeta **7.00** 8.00, 9.00 Dnevnik **7.05** Dok.: Overland 9 – Dalle miniere di diamanti alle terre di Re Salomone **8.20** Nan.: La piccola moschea nella prateria **9.05** Rubrika: Pongo & Peggy **9.50** Dnevnik L.I.S. **9.55** Aktualno: Linea verde orizzonti estate **10.30** Aktualno: A Sua immagine, vmes sv. Maša in Angelus **12.20** Aktualno: Linea verde estate **13.30** Dnevnik **14.00** Igra: Attenti a quei due – La sfida, pon. **16.10** Da Da Da in tavola **16.30** Dnevnik **16.35** Film: Terra d'amore (rom., Nem., '08) **18.00** Nan.: Il commissario Rex **18.50** Kviz: Reazione a catena (v. P. Insegno) **20.00** Dnevnik in športne vesti **20.40** Variete: Techetechede **21.20** Film: Don Zeno (biogr., It., '80, r. G. Calderone, i. G. Scarpati, I. Briganti) **23.35** Aktualno: Speciale Tg1 **0.40** Dnevnik in rubrike

**Rai Due**

**7.00** Risanke - Cartoon Flakes Weekend **8.55** Igra: Battle Dance 55 **10.00** Film: Il purosangue (krim., ZDA, '07) **11.30** Film: La nave dei sogni Samoa (rom., Nem., '04) **13.00** Dnevnik in Tg2 Motori **13.45** Nan.: Il commissario Herzog **14.45** Nan.: Delitti in Paradiso **15.45** Film: Monte Walsh (western, ZDA, '03) **17.40** Nan.: Due uomini e mezzo **18.00** Dnevnik L.I.S. **18.05** Film: La mia amica immaginaria (triler, Kanada, '06, r. W. Fruet) **19.35** Nan.: Il Clown **20.30** Dnevnik **21.05** Nan.: NCIS - Los Angeles **23.20** Športna rubrika **0.30** Dnevnik

**Rai Tre**

**7.25** Nan.: Wind at my back **8.10** Film: L'ultima violenza (dram., It., '57) **9.45** Film: Addio, mia bella signora (kom., It., '54, r. F. Cerchio) **11.10** Nan.: Pepper Anderson, agente speciale **12.00** Dnevnik in Tg3 Agenda del mondo estate **12.25** TeleCamere Salute **12.55** Opera: Prima della Prima **13.25** Rubrika: Passepartout **14.00** Deželni dnevnik, vremenska napoved in Dnevnik **14.30** Figu **14.40** La musica di Raitre **18.05** Nan.: I misteri di Murdoch **19.00** Dnevnik, deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Rubrika: Blob **20.10** Nan.: Un caso per due **21.05** Rubrika: Kilimangario (v. L. Colò) **23.25** Dnevnik in deželni dnevnik **23.40** Film: Simon Konianski (kom., Kan./Fr., '09, r. M. Wald)

**Rete 4**

**6.55** Dnevnik **7.15** Mediashopping **7.45** Nan.: Vita da strega **8.50** Rubrika: Slow Tour **9.25** Dok.: Correndo per il mondo **10.00** Sv. maša **11.00** Il cammino di Padre Pio **11.30** Dnevnik in vremenska napoved **12.00** Rubrika: Pianeta mare **13.10** Dok.: I miti dello spettacolo **14.10** Aktualno: Donnnaventura **14.50** Film: Letto a tre piazze (kom., It., '60, r. Steno) **16.45** Film: Le miniere di re Salomone (pust., ZDA, '50, r. C. Bennett) **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Colombo



**21.30 Film: Kate & Leopold (rom., ZDA, '01, r. J. Mangold, i. M. Ryan, H. Jackman) 0.00 Film: Il seme della discordia (kom., It., '08)**

**Canale 5**

**6.00** Pregled tiska **7.55** Promet, vremenska napoved in dnevnik **8.50** Resn. show: Extreme Makeover – Home Edition **9.50** Dnevnik **10.20** Nan.: I Cesariani 4 **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nan.: Dalida **16.00** Nan.: Angeli e diamanti **18.35** Igra: La ruota della fortuna (v. E. Papi) **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Aktualno: Dopo Tg5 **21.00** Nogomet: Milan – Juventus, Trofeo Berlusconi, prenos **23.30** Film: Io ti assolverò (triler, It., '07, r. M. Vullo, i. G. Garko) **1.30** Nočni dnevnik in vremenska napoved

**Italia 1**

**7.00** Nan.: Il mondo di Patty **7.40** Risanke **10.35** Film: Jack, simpatica canaglia (kom., ZDA, '01) **12.25** Dnevnik **13.00** Nan.: Shit! My dad says **14.30** Film: La recluta dell'anno (kom., ZDA, '93, r. D. Stern) **16.45** Motociklizem: VN Indianapolis, Moto3, prenos dirke **18.00** Dnevnik in vreme **18.10** Motociklizem: VN Indianapolis, Moto2, prenos dirke



**20.00 Motociklizem: VN Indianapolis, MotoGP, prenos dirke 20.50** Rubrika: Fuori giri **22.00** Film: The fast and the furious – Tokyo drift (akc., ZDA, '06, r. J. Lin, i. L. Black) **0.10** Film: Ricky Bobby (kom., ZDA, '06)

**La 7**

**7.00** Aktualno: Omnibus – Rassegna stampa **7.30** Dnevnik **7.50** Film: Il lungo cammino dopo la notte (dram., ZDA, '01) **9.35** Nan.: Chiamata d'emergenza **10.00** Rubrika: Ti ci porto io **11.45** Film: Jack Hunter e la stella del cielo (pust., ZDA, '09) **13.30** Dnevnik **14.05** Film: Banzai (kom., It., '97) **17.15** Nan.: The District **18.05** Nan.: L'ispettore Barnaby **20.00** Dnevnik **20.30** Igra: Cash Taxi **21.10** Film: Lontano dal paradiso (dram., Fr./ZDA, '02, r. T. Haynes) **23.15** Dnevnik in športne vesti **23.25** The show must go off

**Tele 4**

**7.00** 11.50 Aktualno: Salus Tv **7.30** 11.30 Rotocalco Adnkronos **8.00** Dok.: I colli Berici **8.30** Variete: Mukko Pallino **8.45** Angoli rustici... **12.00** Aktualno: Musa Tv **12.20** Rubrika: Super Sea **12.45** Dok.: Borgo Italia **13.10** Aktualno: Camper Magazine - Anno 2012 **13.30** Dok.: 20 minuti... **13.50** Dok.: Il Museo storico navale di Venezia. 1. del **16.05** Dok.: Italia da scoprire **16.35** SMS - Solo Musica e Spettacolo **17.30** Risanke **19.30** Aktualno: Musa Tv **19.40** Aktualno: Dai nostri archivi - 2012 **20.00** Rubrika: Epoca... che storia **20.30** Dok.: Il portolano **21.00** 23.00 Deželni dnevnik **21.15** Glasb.: Mille voci **23.15** Film: La mia geisha (kom., ZDA, '62, r. J. Cardiff, i. S. McLaine)

**Slovenija 1**

**7.00** Risanke **10.20** Nan.: Dedek in mojem žepu **11.05** Sledi **11.35** Ozare (pon.) **11.40** Obzorja duha **12.05** Ljudje in zemlja **13.00** Poročila, šport in vremenska napoved **13.25** Poletni glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem (pon.) **15.30** Dok. film: Neverjetno potovanje želv (pon.) **17.00** Poročila, športne vesti in vremenska napoved **17.15** Igralci brez maske **18.20** Igralci tudi pojejo **18.40** Risanke **18.55** Dnevnik, vremenska napoved, Zrcalo tedna, športne vesti **20.00** Nan.: Doktor Martin **20.50** Večerni gost **21.35** Dok. odd.: Naravni parki Slovenije - Slovenske Alpe, Svet rastlin, 2. del **22.00** Dok. serija: Village Folk - Ljudje podeželja **22.10** Poročila, športne vesti in vremenska napoved **22.40** Poletna scena **23.10** Nan.: Stebri zemlje

**Slovenija 2**

**8.10** Skozi čas (pon.) **8.35** Poletna scena (pon.) **9.10** Globus (pon.) **9.40** Minute za... (pon.) **10.15** Alpe-Donava-Jadran (pon.) **10.45** Dok. film: Resnice in neresnice o vitaminih in mineralih (pon.) **11.10** 14. revija pevskih zborov Društev invalidov **12.05** Za njimi stojimo **13.30** Slovenci po svetu (pon.) **14.20** Olimpijske igre: Košarka - Španija : ZDA, finale (M) **16.10** Nogomet: FIFA magazin **16.40** Nogomet, Slovenija : Romunija, prijateljska tekma, posnetek iz Ljubljane (pon.) **18.30** Olimpijske igre: Sprejem za slovenske olimpijce, prenos iz Ljubljane (pon.) **19.50** Žrebanje lota



**20.00 Skrivnost Velikonočnega otoka (potopis) 20.30** Dok. film: Naš izginuli **21.20** Dok. odd.: Zvok žuželk **22.45** Kratki igr. film: Rop stotletja (pon.) **23.05** Kratki igr. film: Jezero (pon.) **23.20** Zabavni infokanal

**Slovenija 3**

**6.05** 8.05, 21.30 Žarišče **6.55** Primorska kronika **8.40** 12.50 Kronika **12.00** 15.55, 18.35 Svet v besedi in sliki **13.30** Prvi dnevnik Tvs1 **15.05** Na tretjem... **16.10** 18.15, 21.45 Satirično oko **17.30** Poročila Tvs1 **19.00** Dnevnik **19.55** 22.00 Sporočamo **20.00** Slovenija in Evropa **20.25** 22.05 Tedenski pregled kronike **20.50** Zrcalo tedna **21.05** 22.25 Tedenski izbor

**Koper**

**13.45** Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - deželne vesti **14.15** Arhivski posnetki športnih prenosov **16.00** Dok. odd. **16.30** »Q« - trendovska oddaja, vodi Lorella Flego **17.15** Srečanje z... **18.00** Ljudje in zemlja **18.50** Village Folk **19.00** 22.10, 0.10 Vse danes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Biker Explorer **20.00** Vesolje je... **20.30** Istra in... **21.00** Istrska potovanja **21.40** Dok. odd.: K2 **22.25** Back Stage Live **22.45** Slovenski magazin **23.15** Resna glasba **0.25** Čezmejna Tv - TDD

**Tv Primorka**

... Odbojka: Salonit Anhovo sezona 2011/12 - UKO Kropa **14.00** Tv prodajno okno **14.30** Žogarija v Novi Gorici **15.00** Podeželje med Snežnikom in Nanosom **15.30** Kmetijska oddaja **16.30** Balinarski klub Brda **17.00** Praznik v Postojni **18.00** Odmevi iz Krpanove dežele **18.30** Z Mojco po domače **19.30** Tedenski pregled, napovedujemo... **20.00** Znanstveni večer **21.10** Primorska znamenja: Krvavi ples turške sablje 1 - Protiturški tabori na Primorskem **22.00** Odbojka: Salonit Anhovo sezona 2011/12 - Calcit Volleyball, sledi Tv prodajno okno, Videostrani

**POP Pop TV**

**6.30** Tv prodaja **7.00** Risanke, otroške in zabavne serije **10.35** Nan.: Castle **11.25** Nan.: Razočarane gospodinje **12.15** Film: Sestre (dram., ZDA, '05) **14.25** Dok. serija: Živali na delu **15.00** Resn. serija: Kuharski mojster **15.55** Pomočnica v petkah (resn. serija) **16.25** Film: Problematičen mulc (kom., ZDA, '90) **17.55** Minuta do zmage **18.55** 24UR - vreme **19.00** 24UR - novice **20.00** Nedeljski filmski hit: Princeskin dnevnik (druž., ZDA, '01, r. G. Marshall, i. J. Andrews, A. Hathaway) **22.05** Film: Domov za praznike (kom., ZDA, '95, i. J. Foster, i. H. Hunter) **0.05** Film: Darilo sreče (dram., ZDA, '06)

**Kanal A**

**7.40** Tv prodaja **7.45** Nad.: Dobrodošli v resničnost **8.45** Nan.: Moja super sestra

**9.10** Film: Mesto duhov (fant., ZDA, '08) **11.00** Nan.: Merlinove pustolovščine **11.50** Nan.: Sto vprašanj **12.15** Resn. serija: Fantastična Beekmana **12.45** Resn. serija: Faktor strahu - Južna Afrika **14.35** Film: Homie Spumoni (kom., ZDA, '06, i. W. Goldberg) **16.10** Film: Lepa dekleta ljubijo barabe (kom., ZDA, '09) **18.00** Motociklizem: VN Indianapolis, MotoGP, prenos



**21.25 Bitka na Neretvi (jugoslovanski film)**

**RADIO**

**RADIO TRST A**  
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Prenos sv. maše; 9.45 Pregled slovenskega tiska; 10.00 Polke in valčki iz domače zakladnice; 10.35 Otroški kotiček: Mizica, pogrni se! (A. Faccini in A. Rustja); 11.10 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in čas; 12.00 Istrska srečanja; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.15 Za smeh in dobro voljo; 15.00 42. Praznik terana in pršuta v Dutovljah (v. Mairim Cheber in Aleksij Jercoj); 17.00 Kratka poročila; 17.05 Važno je sodelovati; 18.00 K izvira navdiha; Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

**RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)**  
5.00 Jutro na RK; 7.00, 9.00, 19.45 Kronika; 7.30 Kmetijska oddaja; 8.00 Vremenska napoved; 8.30 Jutranjki; 9.10 Prireditve danes; 10.30 Poročila; 11.00 Primorski kraji in ljudje; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Opol-dnevnik; 15.30 DIO; 16.15 Na športnih igriščih; 17.30 Vreme in ceste; 19.00 Dnevnik; 20.00 Večer na RK; 20.05 Večnozelene melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Poletna promenada; 0.00 Nočni program.

**RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)**  
6.00 Dobro jutro; 7.15, 8.15, 8.28, 10.30, 12.00, 12.08, 13.30, 17.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 8.05, 12.15 Pesem tedna; 8.30 Jutranji dnevnik - Šport Claxon; 9.00, 10.35, 22.00 Glasbena lestvica; 9.30 Glasba danes; 10.15, 19.20 Sigla single; 11.00 La biblioteca di Babele (pon.); 11.30 Quilisma; 12.30 Dogodki dneva; 13.00 Tempo scuola; Luoghi e tradizioni; La rosa dei venti; Detto tra noi... in musica; 15.00-17.00 E...state freschi (pon.); 17.00-18.00, 23.00 Pic-nic Elettrorique; 18.00 Album Charts; 19.00 La Via Francigena del Sud; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 Večerni radio Koper 21.00 My chance on air (pon.); 21.30 Sonoricamente Puglia (pon.); 0.00 RSI.

**SLOVENIJA 1**  
5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.10 Rekreativna; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 7.15 Obvestila; 8.05 Igra za otroke; 9.30 Medenina; 10.10 Sledi časa; 10.40 Promenada; 11.05, 12.10 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 13.20 Za kmetovalce; 14.30 Reportaža; 15.30 DIO; 16.30 Siempre primeros (pon.); 18.15 Violinček (pon.); 19.30 Obvestila; 19.40, 22.20 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 (Ne)obvezno in nedeljo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd. v angl. in nem.; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Za prijeten konec dneva.

**SLOVENIJA 2**  
5.00, 6.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.00, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.25 Vremenska napoved; 7.00 Kronika; 7.30 Vreme po Sloveniji; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vreme, temperature, onesnaženost zraka; 8.45 Koledar prireditve; 8.50 Napoved sporeda; 9.15 Naval na šport; 9.35, 16.08 Popevki tedna; 10.00 Nedeljski izlet; 10.45 Nedeljski gost; 11.35, 14.20 Obvestila; 12.00 Centrifuga (pon.); 13.00 Športno popoldne; 13.10 Predstavitve oddaj s pregledom novic; 14.35 Športnik izbira glasbo; 15.30 DIO; 18.00 Morda niste vedeli; 18.35 Pregled

športnih dogodkov dneva; 18.50 Napoved večernih sporedov; 19.00 Dnevnik; 19.30 Generator; 22.00 Zrcalo dneva.

**SLOVENIJA 3**  
6.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.20 Napoved sporeda; 7.22 Dobro jutro; 8.00 Lirični utrinek; 10.00 Prenos sv. maše; 11.05 Evroradjski koncert; 13.05 Arsove spominčice; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.35 Nedeljsko operno popoldne; 15.30 DIO; 16.00 Sporedi; 16.05 Musica noster amor; 18.05 Spomini, pisma in potopisi; 18.25 Serenade; 18.40 Sedmi dan; 19.00 Obiški kraljice; 20.00 Vokalno-instrumentalna glasba; 22.05 Literarni portret; 22.30 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek (pon.).

**RADIO KOROŠKA**  
6.00-9.00 Dobro jutro - Guten Morgen; 9.00-10.00 Zajtrk s profilom; 12.00-13.00 Čestitke in pozdravi; 15.00-18.00 Vikend, vmes Studio ob 17-ih; - Radio Agora: dnevno 13.00-15.00 Agora - Diva; 18.00-6.00 svobodni radio; -Radio Dva: 10.00-12.00 Sedmi dan (105,5 MHz).

**HOROSKOP**

**OVEN 21.3.-20.4.:** Močna želja po uspehu vas bo napolnila z voljo in močnim zagonom, kar se bo poznalo pri delu in službi. Nadrejeni bo opazil vaš trud in ga nagradil. Preživite več časa s prijatelji.

**BIK 21.4.-20.5.:** Med vami in bližnjim prijateljem se ustvarja zid, zaradi katerega se počasi oddaljuje drug od drugega. Naredite vse, kar je v vaši moči, da bosta ohranila vajino prijateljstvo.

**DVOJČKA 21.5.-21.6.:** Vaša samopodoba nihaja, vi pa vztrajno tonete v obup. Naredite nekaj za svojo samozavest ter bolj zaupajte vase in svoje sposobnosti. Zdravje: na tem področju ne bo večjih težav.

**RAK 22.6.-22.7.:** Če boste v prihodnjem obdobju potovali, boste odlično razpoloženi in nabiti s pozitivno energijo. Pazite le, da ne boste slepo zaupali vsakemu, ki bo stopil na vašo pot.

**LEV 23.7.-23.8.:** Potovanja, ki je pred vami, bo polno zanimivih in nepričakovanih doživetij, o katerih boste še nekaj časa razmišljali. Pazite se pasti, ki se lahko znajdejo na poti in se jim izognite.

**DEVICA 24.8.-22.9.:** Bodite močnejši v odnosih s prijatelji, saj lahko manipulirajo z vami. Na delovnem mestu se postavite zase in za svoje pravice ter se zavedajte, da imate veliko sposobnosti.

**TEHTNICA 23.9.-22.10.:** Čeprav se vam večasih zdi, da vam družina posveča preveliko pozornost, je ravno obratno. Vzemite si več časa za svoje bližnje in se jim odprite. Zdravje: dobro.

**ŠKORPJON 23.10.-22.11.:** Pazite, da se vas ne polasti lenoba in da ne boste vsega dopusta preživeli doma pred televizijo. S prijatelji ali družino se odpravite v naravo. Ljubezno: dobro.

**STRELEC 23.11.-21.12.:** Bodite pozorni na nevarnosti v službi, ki vas bodo postavile na preizkušnjo v prihodnjem tednu. Če boste opazili kaj sumljivega, o tem poročajte nadrejenemu.

**KOZOROG 22.12.-20.1.:** Sonce in topla vreme bosta v vas prebudila pozitivno energijo in vi jo boste delili med ljudmi, ki so vam bližje. Venera bo pozitivno vplivala na vašo čutnost.

**VODNAR 21.1.-19.2.:** Posvetili boste veliko pozornosti sebi, prav tako boste veliko iskali svoj notranji mir. Zato boste imeli manj časa za svoje bližnje, ki morda vaše psihične odsotnosti ne bodo razumeli.

**RIBI 20.2.-20.3.:** Podzavest vam v zvezi z neko stvarjo ne bo dala miru. To težavo morate čim hitreje rešiti in se soočiti s posledicami, saj boste le tako lahko normalno živeli in pustili stvari za seboj.





**Rai Tre bis**

**SLOVENSKI PROGRAM**  
**Na kanalu 103**

**18.40** Čezmejna Tv: Primorska Kronika  
**20.20** Tv Kocka: Števerjan 2012 – An-sambel „Stil“  
**20.30** Deželni Tv Dnevnik, sledi Čez-mejna TV - Dnevnik SLO 1

**Rai Uno**

**6.45** Aktualno: Unomattina estate **11.05** Nan.: Un ciclone in convento **12.00** Variete: E state con noi in tv (v. P. Limiti) **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Nan.: Don Matteo 7 **15.10** Nan.: Capri – La nuova serie (pon.) **17.00** Dnevnik **17.15** Nan.: Heartland **18.00** Nan.: Il commissario Rex **18.50** Kviz: Reazione a catena (v. P. Insegno) **20.00** Dnevnik **20.30** Variete: Techetechetè **21.20** Film: Pane e libertà – Giuseppe di Vittorio (biogr., It., '08, r. A. Negrin, i. P. Favino, R. Rea) **23.45** Dnevnik - kratke vesti **23.50** Dok.: Nel cuore dell'Asia Centrale

**Rai Due**

**7.30** Risanke: Cartoon Flakes **10.15** Nan.: La complicata vita di Christine **10.35** Tg2 Insieme Estate **11.20** Nan.: Il nostro amico Charly **12.10** Nan.: La nostra amica Robbie **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Nan.: Senza traccia **14.45** Nan.: Army Wives **15.39** Nan.: Guardia costiera **16.15** Nan.: Blue Bloods **17.00** Nan.: 90210 **17.55** Dnevnik in športne vesti **18.45** Nan.: Cold Case – Dellitti irrisolti **19.35** Nan.: Ghost Whisperer **20.30** Dnevnik **21.05** Nan.: Squadra speciale Cobra 11 **21.55** Nan.: Una scatenata coppia di sbirri **22.50** Nan.: Supernatural **23.35** Dnevnik **23.50** Rubrika: Stracult (a casa) di Marco Giusti (v. P. Ruffini)

**Rai Tre**

**6.00** Aktualno: Rai News Morning News **8.00** Film: Accadde al commissariato (kom., It., '54, r. G. Simonelli) **9.40** Dok.: La Storia siamo noi **10.30** Aktualno: Cominciamo bene (v. G. Anversa, A. Ciampoli) **11.10** Dnevnik - kratke vesti **11.15** Nan.: Pepper Anderson, agente speciale **12.00** Dnevnik in športne vesti **13.10** Nad.: La strada per la felicità **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik **14.45** Aktualno: Tgr Piazza Affari, sledi Dnevnik L.I.S. **14.55** Nan.: La casa nella prateria **15.45** Film: Chasing 3000 (dram., ZDA, '10) **17.25** Dok.: Geo Magazine 2012 **19.00** Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Variete: Blob **20.05** Nan.: Un caso per due



**21.05** Film: *Notte brava a Las Vegas* (kom., ZDA, '08, r. T. Vaughan, i. C. Diaz, A. Kutcher) **22.55** Nočni in Deželni dnevnik **23.35** FIL – Felicità interna lorda

**Rete 4**

**6.20** Mediashopping **6.50** Nan.: Magnum P.I. **7.45** Nan.: Più forte ragazzi **8.40** Nan.: The Sentinel **9.50** Nan.: Monk **10.50** Aktualno: Ricette di famiglia **11.30** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **12.00** Nan.: Pacific Blue **12.55** Nan.: Distretto di polizia 4 **13.50** Nan.: Poirot **16.05** Nad.: My Life - Segreti e passioni **16.55** Nan.: Commissario Navarro **18.55** Dnevnik **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.10** Nan.: Siska **21.10** Film: Caccia mortale (akc., ZDA, '93, r. V. Armstrong, i. D. Lundgren, G. Lewis) **23.30** Film: Seven swords (akc., Kitajska/Hong Kong/Južna Koreja, '05, r. T. Hark)

**Canale 5**

**6.00** Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.35** Nan.: Belli dentro **9.05** Film: Il tesoro dei templari III (pust., Dan-ska, '08) **11.10** Nan.: I Cesarini 4 **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nan.: CentoVetrine **14.45** Film: Olimpiadi di famiglia (rom., ZDA, '11) **16.45** Dnevnik – kratke vesti **16.50** Film: La locandiera (rom., Nem., '10) **18.15** Igra: La ruota della fortuna (v. E. Papi) **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Talent show: Veline (v. E. Greggio) **21.20** Film: Tra le nuvole (kom., ZDA, '09, r. J. Reitman, i. G. Clooney, V. Farmiga)



**23.30** Film: *The Mexican* (kom., ZDA, '01, r. G. Verbinski, i. B. Pitt, J. Roberts)

**Italia 1**

**6.30** Nan.: Il mondo di Patty **7.20** Nan.: Hannah Montana **8.10** Risanke **10.30** Nan.: Dawson's Creek **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **13.40** Risanke: Futurama **14.10** Risanke: Simpsonovi **14.35** Risanke: Dragon Ball Z **15.00** Nan.: Hellcats **15.55** Nan.: Glee **16.45** Nan.: Giovani campionesse **17.40** Nan.: Love Bugs 3 **18.25** Show: Anteprema – Celebrity Games **18.30** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.25** Nan.: CSI - New York **21.10** Resn. show: Plastik - Ultrabellezza **0.40** Nan.: Rookie Blue

**La 7**

**7.00** Omnibus – Estate 2012 **7.30** Dnevnik **9.55** Rubrika: In Onda (pon.) **10.35** Nan.: JAG – Avvocati in divisa **11.30** Nan.: Agente speciale Sue Thomas **12.30** 18.00 Rubrika: I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik **14.10** Film: La poliziotta (kom., It., '74) **16.10** Nan.: Il commissario Cordier **18.05** Nan.: L'ispettore Barnaby **20.00** Dnevnik **20.30** Rubrika In Onda **21.10** Film: Draquila – L'Italia che trema (dok., It., '10, r. in i. S. Guzzanti) **23.00** Un capo in incognito **0.30** Dnevnik in športne vesti

**Tele 4**

**7.00** Deželni dnevnik **7.35** 14.10 Dok.: Borgo Italia **8.00** 22.30 Dok.: Piccola grande Italia **8.30** Deželni dnevnik **11.30** SMS - solo Musica e Spettacolo **12.20** Variete: Camper magazine - 2012 **12.40** Rubrika: Epoca... che storia **13.10** Aktualno: Lezioni di pittura **13.30** Dnevnik **13.55** Aktualno: Mukko Palino Summer 2012 **16.05** Šport: Super Sea **16.30** Dnevnik **17.00** Risanke **19.00** Dok.: La laguna di Caorle **19.30** Dnevnik **20.00** Dok.: Il portolano **20.30** Deželni dnevnik in vremenska napoved **21.00** Film: Totò al giro d'Italia (kom., It., '48, r. M. Mattoli, i. Totò) **23.02** Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved **23.30** Film: Cane di paglia (dram., ZDA, '70, r. S. Peckinpah, i. D. Hoffman)

**Slovenija 1**

**6.50** 22.50 Poletna scena (pon.) **7.25** Utrip (pon.) **7.40** Zrcalo tedna (pon.) **8.00** 15.40, 18.35 Risanke in risane nanizanke **11.20** Poučna oddaja: Sprehodi v naravo **11.30** Nan.: Peta hiša na levi **12.00** Ljudje in zemlja (pon.) **13.00** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **13.30** Polnočni klub: Rekreativke (pon.) **14.40** Utrip (pon.) **15.00** Poročila **15.10** Dober dan, Koroška **16.15** Poučna nan.: Ali me poznaš? **16.20** Nan.: Ribič Pepe **17.00** Poročila, vremenska napoved in športne vesti **17.00** Duhovni utrip (pon.) **17.35** Izob. dok. odd.: Ribniki (pon.) **18.05** Nad.: Moji, tvoji, najini **18.55** Dnevnik, kronika, vremenska napo-

ved in športne vesti **19.30** Slovenska kronika **20.00** Tednik **21.00** Dok. odd.: Deaktiviranje človeških bomb **22.00** Odmevi, šport in vremenska napoved **23.25** Pisave (pon.) **23.55** Knjiga mene briga

**Slovenija 2**

**7.00** Infokanal **7.45** Otroški infokanal **8.30** Zabavni infokanal **14.50** Bilo je... (pon.) **15.50** Dok. odd.: Bliskovit urbanistični razvoj: Bogota (pon.) **16.50** Večerni gost (pon.) **17.35** Dober dan, Koroška (pon.) **18.05** Dok. odd.: Bodžou, tržnica zdravnih rastlin (pon.) **19.00** Peklenski izbor **19.50** Žrebaje 3x3 plus 6 **20.00** Opera: G. Donizetti: Ana Bolena, 2. dejanje **21.40** Film: Dediščina Evrope: Drugi Dumas **23.25** Nan.: George Gently **0.55** Peklenski izbor

**Slovenija 3**

**6.00** 9.00, 19.55, 21.55 Sporočamo **6.40** 13.00 Svet v besedi in sliki **9.05** 21.30 Žarišče **13.15** Utrip (pon.) **13.30** Prvi Dnevnik **15.30** Poročila **15.45** Satirično oko **17.00** Tedenski napovednik **17.25** Poročila **17.50** 19.30, 21.45 Kronika **18.40** 21.25 Beseda volivcev **19.00** Dnevnik **19.40** Slovenska kronika **20.00** 23.05 Aktualno **20.40** Na tretjem... **22.00** Tednik (pon.)

**Koper**

**13.45** Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv – deželne vesti **14.20** Euronews **14.30** Film: Otroci in ljubimci **16.00** Back Stage Live **16.20** Vesolje je **16.50** Istra in... **17.20** Istrska potovanja **18.00** 23.20 Športna mreža **18.20** Obisk v akvariju **18.35** Vremenska napoved **18.40** 23.00 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsdanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Ciak Junior **20.00** Artevisione Magazin - priprav. Laura Vianello **20.30** Nautilus



**21.00** Dok. odd.: Viktor Parma **21.30** Sredozemlje **22.15** Kino premiere **22.30** Športel **23.40** Čezmejna Tv - TDD

**Tv Primorka**

**8.35** 17.00 Tv prodajno okno **8.45** Pravljičica **9.00** Novice **9.05** 18.30 Naš čas **10.00 - 16.00** Novice, Videostrani **10.05** Odbojka: Salonit Anhovo sezona 2011/12 – Calcit Volleyball **17.30** Žogarija v Celovcu **18.00** Venceslav Winkler: Ukradena svetilka, pravljico domišljajska zgodba **19.30** Dnevnik, vremenska napoved, kultura, napovedujemo... **20.00** Rastemo z Lungom **21.00** OdbojkarSKI Salonit Anhovo **21.30** Dnevnik, vremenska napoved, kultura, napovedujemo... **22.00** Odbojka: Salonit Anhovo sezona 2011/12 – Astec Triglav, sledi Tv prodajno okno in Videostrani

**POP Pop TV**

**6.25** 8.40, 10.10, 11.35 Tv prodaja **6.55** 17.45 Nad.: Zmagoslavje ljubezni **7.45** 15.40 Nad.: Zakon brez ljubezni **8.35** Misli zdravo **8.55** Risane serije **10.40** 14.45 Nad.: Brezno ljubezni **12.05** 16.40, 17.10 Nad.: Moč usode **13.00** 24UR ob enih **14.00** Nan.: Dobra mačka **14.30** Dok. serija: Zdravilna moč narave **17.00** 24UR popoldne **18.45** Ljubezen skozi želodec (kuharska odd.) **18.55** 24UR - vreme **19.00** 24UR - novice **20.00** Film: Gimnazijski musical 2 (druž., ZDA, '07, r. K. Ortega, i. Z. Efron, V. Hudgens) **21.55** 24UR Zvečer **22.25** Nan.: Na trdih tleh **23.20** Nan.: Monk **0.10** Nan.: Na robu znanosti

**Kanal A**

**7.00** Adrenalina (pon.) **7.45** Risane serije **9.55** 16.10 Top Gear (avtomob. serija)

**10.55** Astro TV **12.15** Zabavna serija: Naj posnetki iz interneta **12.35** Tv prodaja **13.05** Nan.: Will in Grace **13.35** 17.10 Nan.: Na kraju zločina - Miami **14.30** Film: Tekma z očetom (akc., ZDA/Kan., '08) **18.00** Svet **18.45** Pazi, kamera! **19.10** Nan.: Šerifova pravica



**20.00** Film: *Pobegla porota* (dram., ZDA, '03, r. G. Fleder, i. J. Cusack, R. Weisz) **22.15** Film: Plačanci (akc., ZDA, '10, r. in i. S. Stallone) **0.35** Film: Podvodni naboj (akc., ZDA, '08)

**RADIO**

**RADIO TRST A**

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 V studiu Marko Sancin in Mitja Tretjak; 10.00 Poročila; 10.10 Prva izmena; 11.00 Poletni studio D; 11.15 Glas iz tujine; 12.15 Potovalna agencija Karl May; 13.20 Music Box; 13.30 Kmetijski tednik (pon.); 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.15 Morski val: V studiu Tjaša Dornik in Danijel Malalan; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica; 17.30 Odprta knjiga: Ivo Andrić - Most na Drini, 48. nad.; 18.00 Ženske v renesansi; 18.40 Vera in naš čas; Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

**RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)**

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 5.00 Jutro na RK; 6.45 Kronika; 7.00 Jutranjik; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10 Pregled prireditve; 10.00 Glasbena centrifuga; 11.00 Poletna pesem in pol; 12.30 Opoldnevnik; 14.00 Aktualno; 15.30 DIO; 16.20 Pregled prireditve; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Radijski dnevnik in kronika; 20.00 Utrip kulture; 20.30 Sotočja; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Poletna promena.

**RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)**

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik, sledi Šport: Bubbling; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.33 Euroregione News; 8.45, 12.15 Pesem tedna; 9.35 Appuntamenti d'estate; 10.15, 19.20 Sigla single; 10.25 Televizijski programi - zaključek; 10.35, 15.00, 23.00 Glasbena lestvica; 12.30 Dogodki dneva; 13.00, 22.30 Summerbeach; 13.33 Fegiz Files; 14.00 La radio a scuola; 14.35, 22.00 My radio; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 E...state freschi; 18.00 In orbita; 19.00 La Via Francigena del Sud; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 London Calling (pon.); 21.00 Glasba danes (pon.); 21.30 Proza; 0.00 RSI.

**SLOVENIJA 1**

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Rekreacija; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled slovenskega tiska; 7.40 Varčevalni nasveti; 8.05 Svetovalni servis; 8.40 Obvestila; 9.10 Ali že veste, kakšen dan bo danes?; 9.30 Junaki našega časa; 10.10 Med štirimi stenami; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih, Iz sporedov; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Eppur si muove; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.40 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Naše poti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz sporedov; 22.29 Informativna odd. v angl. In nem.; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni noturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

**SLOVENIJA 2**

5.00, 6.00, 6.50, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 19.00, 0.00 Poročila; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.30, 8.25 Vremenska napoved; 7.00 Kronika; 8.00, 9.05, 11.00,

11.40 Ime tedna; 8.45 Koledar prireditve; 8.50 Napoved sporeda; 9.15, 17.45 Na val na šport; 9.35, 16.33 Popevki tedna; 10.10 Evrotip (pon.); 11.35, 14.20, 17.35 Obvestila; 13.00 Danes do 13.00; 13.30 Spored; 14.00 Kulturnice; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivuje; 15.30 DIO; 16.45 Twit mix; 17.15 Povzetek imena tedna; 18.00 Koncert, posnetek; 18.30 Knjižni namig; 18.50 Sporedi; 19.00 Radijski dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 19.45 Londomat; 20.00 Top Albumov; 21.00 Razmerja (pon.); 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 V soju žarometov.

**SLOVENIJA 3**

6.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.20 Spored; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Mojstri samospeva; 11.33 Na štirih strunah; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Pogled v znanost; 13.30 Ženske v svetu glasbe; 14.05 Ars humana; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 Nove glasbene generacije; 17.30 S knjižnega trga; 18.00 Iz slovenske glasbene ustvarjalnosti; 19.00 Allegro ma non troppo; 19.25 Sporedi; 19.30 Mali koncert; 20.05 Koncert Evroradia; 22.05 Radijska igra; 23.00 Jazz avenijska; 23.55 Lirični utrinek.

**RADIO KOROŠKA**

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sol in paper. (105,5 MHz).



**Lastnik:**  
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst  
**Izdajatelj:**  
Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio  
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381  
**Tisk:** EDIGRAF srl, Trst  
**Odgovorni urednik:** DUŠAN UDOVIČ  
**Redakcija:** Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339  
**email:** trst@primorski.eu  
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320, faks 0481 356329  
**email:** gorica@primorski.eu  
**Dopisništva:** Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, faks 0432 730462  
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506  
**Internet:** <http://www.primorski.eu/>

**Naročniško - prodajna služba**  
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339  
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320 faks 0481 356329  
Cena: 1,20 €  
Naročnina za Italijo 280,00 €  
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347  
Cena za Slovenijo: 1,20 €  
Letna naročnina za Slovenijo 215,00 €  
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480  
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643  
Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

**OGLAŠEVANJE**  
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.  
[www.tmedia.it](http://www.tmedia.it)  
GORICA, ul. Malta 6  
TRST, ul. Montecchi 6  
**KOMERCIALNI OGLASI**  
advertising@tmedia.it  
Brezplačna tel. št. 800129452  
Iz tujine +39.0481.32879  
Faks +39.0481.32844  
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%

**NEKOMERCIALNI OGLASI**  
oglasit@tmedia.it  
Brezplačna tel.št. 800912775  
Faks +39.0481.32844  
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sozolja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 21%  
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948  
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS  
Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.  
Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.





IZ TURČIJE

# Istanbul je mesto, katerega se navlečeš kot droge

TEKST IN FOTOGRAFIJE META KRESE

Na fotografiji pod naslovom tipične lesene hiše na Bosporju, spodaj potniki na istanbulskem tramvaju in utrinek z ene izmed mestnih tržnic



»Najboljše je, da se dobimo v moji pisarni. Tako in tako preživim ves čas na Akademiji in drugih krajev niti ne poznam več.« mi je rekla Burcu Dundar, predavateljica grafičnega oblikovanja na Akademiji Mimar Sinan. Prijeten dan je bil. Sonce je bilo ravno prav toplo, veter je le nežno pihljaj, ko sem hodila mimo kavarn na obalah Bosporja. V pisarni!

sem si nejevoljno ponavljala, kaj pa je narobe s kavarnami? Zares pa njena ideja ni bila niti tako slaba. Akademija je le nekaj metrov oddaljena od morja, razgled, ki ga ima Burcu skozi pisarniško okno, je uničujoč. Pred njenimi očmi se razpoteguje azijski del Istanbula, za katerega tako in tako trdi, da je najlepši. Tudi sama palača je vredna ogleda. Stavbo je sultan Abdulhamid II. zgradil za svoji hčeri; pred razpadom Osmanskega cesarstva je bil v njej celo parlament.

»Zares bi lahko delali kjerkoli na svetu?«, si vseeno ne morem kaj, da je ne bi nekoliko zlobno vprašala. Kavarnar se le moja strast.

»Res je, da ves čas preživim na šoli, tako da sem mogoče narobna oseba, da jo sprašujete o Istanbulu. Ampak Istanbul te zasvoji, od njega postaneš odvisen, čeprav ga ne izkoristiš. Redko se odpravim na anatolsko stran, pa so tam res čudovite restavracije, knjigarne. In vendar, čeprav ne grem tja, vem, da so; dovolj

mi je že vedenje, da obstajajo. Pa ni tako daleč stran, samo na trajekt se spraviš in že si tam. Imam ga rada, čeprav ga ne 'uporabljam' toliko, kot bi ga lahko. Na Istanbul se enostavno navlečeš kot na drogo.«

## Ne poznam človeka, ki bi se ne vrnil

Trdo drogo, bi lahko dodala. Ne poznam človeka, ki se po prvem turističnem obisku ne bi vrnil v mesto. In čeprav se moramo zadnja leta prav prerivati med množico zvedavih ljudi na Sultanahmetu, zgodovinski četrti mesta, se ne damo odgnati. Nadležni turistični vrvež ne prežene naše želje po tem, da bi vsaj za trenutek občutili veličastnost mošeje sultana Ahmeda, da bi se v muzeju Hagia Sofia dotaknili stebra želja, se sprehodili po vrtovih osmanskih sultanov Topkapiju, se spustili v podzemne cisterne Yerebatan Saray, barantali z ravno v pravi meri zvitimi prodajalci na pokritem bazarju ali pa na egiptovski tržnici začimb, srkali čaj v trgovinah s preprogami, si privoščili pečena ribja jetrca na ladji v pristanišču v Galati ... Kaj je lepšega, kot se odpraviti do hotela Pera Palas, kjer je, vsaj tako pravijo, Agatha Christie napisala kriminalko Orient Express, ali pa se uvesti v kavarno s pogledom nad Zlati rog in si poskušali predstaviti Istanbul v času Osmanskega cesarstva, ko se je francoski avtor Julien Viaud oziroma Pierre Loti zaljubil v domačinko Aziyade in se srečeval z njo preoblečen v tamkajšnjega veljaka.

## Najboljša leta šele pridejo

Pred nekaj leti je pisatelj Orhan Pamuk, rojeni Istanbulčan, brez prizanesljivosti do svojega mesta trdil, da je Istanbul le blede in uboga senca drugorazredne imitacije zahodnega mesta. Zdaj so vsi tisti, ki se v mesto večkrat vračajo (mogoče so še najbolj glasni zahodni poznavalci umetniškega trga), precej drugačni misli. Neredko se sliši, da se v New Yorku čuti, da so najboljše leta za njim, Istanbulu pa daje občutek, da ta šele prihajajo. Rosa Martez, kuratorica dveh beneških bienalov, je nekoč celo dejala, da so Benetke speča lepota, medtem ko je Istanbul še kako živahna deklica.

»Istanbul je ogromen. Ure in ure potrebuješ, da prideš iz enega konca mesta na drugega. Tudi med četrtmi – zato je pravzaprav država pravi izraz zanj – je veliko kontrastov. Niso vse bogate in razkošne. Včeraj sem se s kolesom vozil po gozdu, ki je 25, mogoče 30 minut od tu, opazoval sem jelene skoraj v središču večmilijonskega mesta, jutri zjutraj grem deskat na valove Črnega morja. Skratka, živim v mestu, ki je popolnoma nor, v katerem se življenje ne ustavi ob 3h ponoči. Številni klubi se zaprejo ob 4h zjutraj, ampak se marsikateri tudi ob tej uri odpre,« me je podučil zvezdniški kuharski chef Mehmet Gürs.

Njegova restavracija je prav na vrhu več kot 15 nadstropij visoke stavbe, tako da lahko gostje med hranjenem z mediteranskimi jedmi uživajo še ob pogledu na Sultanahmetovo mošejo, Hagio Sofio ... Mla-

dost je preživel na Švedskem in Danskem, velikonočne počitnice pri stari mami, sicer Finki, v Španiji, poletje na Finskem ali pri drugi stari mami v Turčiji, kuhanje je izpopolnil v New Yorku in Bostonu. Različne kraje sveta očitno dobro pozna, njegove primerjave lahko gotovo jemljemo resno.

»Sever je enobarven. Pozimi je vse belo, ko je poletje, je zeleno, ampak to je to. Istanbul ima 17 milijonov ljudi, kar je le nekoliko manj, kot jih ima cela Skandinavija ... Tu je popolnoma noro: ogromno razpoloženskih vibracij, polno moči in energije. Poglejmo samo jedi: te so ali zelo, zelo sladke, kot je baklava ali pa tako začinjene, da ti zažgejo usta. In to se odraža tudi pri ljudeh. Vse je zelo čustveno, tu odrasli moški jokajo od sreče.«

Mehmet je prepričan, da Istanbul danes živi s polno hitrostjo: mesto je živahno, zabavno, zmeraj se nekaj dogaja. »Če imaš idejo, če hočeš izpeljati nek projekt in je dober, potem v Istanbulu to lahko tudi naredi. Seveda je to izvedljivo, dokler je gospodarstvo v redu, stvari tečejo, sicer pa lahko hitro na priplavajo na površje ekstremi.« Še toliko bolj, če verjamemo njegovim besedam in ni razloga, da jim ne bi, ker so meščani zelo različni: v njem živi ogromno konzervativnih ljudi, pa tudi popolni odštekanca, a se njihova energija prepleta in je večino časa v ravnotežju.

## Tri besede: migracija, revščina, prijateljstvo

Ampak Istanbul je še vse kaj drugega. So tudi ulice, ki sta jih fotografira Kemal Cengizkan in Dora Günel in jih v monografiji Ickalpacı Çikmazı opisala s tremi besedami: migracija, revščina in prijateljstvo.

»Država Turčija, predvsem pa mesto Istanbul, je bogata«, ni skrival Mehmet Gürs. »Žal pa niso vsi bogati. Razlika med med bogataši in reveži je nora. Težko verjamete, kako velike so razlike. Ni tako kot v skandinavskih državah, kjer imajo skoraj vsi enako.«

Na obrobju so predeli, kjer se visoko v nebo dvigujejo stolpnice, s katerih žarijo napisi vseh možnih turških in svetovnih bank, multinacional, ob njihovem vznosu pa se raztezajo trgovski centri, s katerimi se ne morejo kosati niti največja evropska nakupovalna središča. Če pa se zapelješ proti Črnemu morju, te presestetijo zastrašujoča delavska geta, danes nekaj tako običajnega v milijonskih mestih.

Yesim Demir, izjemna grafična oblikovalka, se je strinjala z menoj, da je Istanbul vse to: razkošje, skromnost, obup, veselje ... »Ampak«, je dodala, »prva stvar, ki jo morate obiskovalci vedeti, je ta, da je Istanbul zlitina. Vsak misli, da je mesto sestavljeno kot mozaik iz različnih delov, kot so bizantinski, otomanski, zahodni, vzhodni ... Ne, vse to je prepleteno in stopljeno v eno samo snov. Naša kultura, naš način življenja, gledanje na svet je tako kot kovina, ki jo dobiš s taljenjem različnih sestavin in potem ne moreš ločiti bakra od zlata. In meni je to všeč.«

Nam naključnim oblikovalcem pa tudi.







# Šport

Ulica dei Montecchi 6  
tel. 040 7786300  
faks 040 7786339  
sport@primorski.eu

**Primorski**  
dnevnik



## EKIPNI ŠPRINT MOVISTARJU

PAMPLONA - Včeraj se je v Pamploni z moštvenim kronometrom (16,5 km) začela 67. kolesarska dirka po Španiji, Vuelta. Najhitrejši so bili kolesarji Movistara z Alejandrom Valverdejem in Juanom Cobom, druga je bila ekipa Robobank, tretja Omega Quick Step. Sky je bil peti, Saxo Bank Alberta Contadorja (na fotografiji ANSA) pa sedmi. Majico vodilnega je oblekel španski kolesar Jonathan Castroviejo. Danes se bodo kolesarji podali na 181 kilometrov dolgo pot od Pamplone do kraja Viana.



## PRVI NOSILKI STA SE ŽE POSLOVILI

CINCINNATI - Na teniškem turnirju v ameriškem Cincinnatiju (2,1 milijona dolarjev nagradnega sklada) sta že v četrtfinalu poslovali prvi nosilki Američanka Serena Williams in Poljakinja Agnieszka Radwanska. Polfinalna para sta: Kitajka Li in Venus Williams, ter Nemka Kerber in Rusinja Kitova. V polfinalu ženskih dvojic pa bo igrala tudi Slovenka Katarina Srebotnik. Pri moških pa se je Novak Djoković zanesljivo prebil v finale, potem ko je s 6:3 in 6:2 premagal Juana Martina Del Potra. Njegov nasprotnik v finalu bo zmagovalec švicarskega obračuna Federer - Wawrinka.

## PADCA STONERJA IN HAYDENA, PEDROSA PRVI



INDIANAPOLIS - Tekmovalec Hondre Dani Pedrosa bo danes na dirki SP MotoGP v ameriškem Indianapolisu startal s prvega mesta, drugi je Lorenzo. Včerajšnje kvalifikacije pa so kar dvakrat prekinili, saj je najprej padel svetovni prvak Avstralec Casey Stoner (na fotografiji ANSA), nato pa Nicky Hayden. Dirkača Hondre so zaradi bolečin v gležnju odpeljali na zdravniški pregled, dirkač Ducati pa je prav tako moral na dodatne zdravniške preglede, kaže pa, da bosta najbrž danes oba na startu.

## KOŠARKA - Jadran pred začetkom priprav

# Franco da, Spigaglia ne

Čeprav do začetka sezone manjka le nekaj dni, še ni povsem jasno, kakšen bo dokončen seznam igralcev Jadrana oziroma ali se bo potrjenim igralcem pridružil še kdo. Vodstvo kluba zagotavlja, da so glavne vloge pokrite, zato še presojajo, ali bo potrebna ekipa dopolniti. Ko bi se za to odločili, pa bo v poštev prišel le tisti, ki bo pristal na njihove pogoje. Prihod novega igralca bi namreč zapolnil vrzel, ki jo je zapustil zanesljivi Massimiliano Spigaglia, ki je dokončno odločil, da naslednje leto ne bo igral. »S klubom nismo dosegli dogovora, zato sem se odločil, da preneham z igranjem. Med drugim sem službeno zelo zaposlen,« nam je včeraj potrdil 34-letnik iz Milja, ki se je lani pridružil Jadranu in se tudi zelo dobro vključil v slovensko ekipo. Prav zato je poudaril, da ko bi se odločil, da bi nadaljeval z igranjem, bi vsekakor izbral Jadran. Medtem pa je Peter Franco, ki je po koncu lanske sezone napovedal konec kariere, odločil, da bo ekipi še pomagal. »Trenerju sem dal svojo razpoložljivost. Če bo potrebno, bom pomagal. Z ekipo bom začel priprave, vendar zaradi službenih obveznosti ne bom stalno prisoten,« je pojasnil Franco, čigar doprinos bo odvisen tudi od drugih dejavnikov. Zaradi delovnih obveznosti pa bo prav tako od časa do časa odsoten Saša Malalan. Ob njiju so na seznamu še Borut Ban, Daniel Batich, Matteo Marusič, Christian Slavec, Matija Batich, Niko Daneu, Ivan Bernetič in Tadjan Škerl, na treningih pa se jim bodo pridružili mladinci Jadrana.

Priprave bodo jadrancovi začeli v sredo, 22. avgusta, na Opčinah. Šest tednov bodo trenirali vsak dan, priprave pa še dopolnili z nastopom na turnirju K2 Sport v Gorici in z vrsto prijateljskih tekem. Prvenstvo se bo začelo 13. oktobra, ko bo Jadran gostoval v Montebelluni. Košarkarska zveza je pred dnevi tudi sporočila nova prvenstvena pravila: letos bosta dve napredovanji, saj bo v višjo ligo prestopila prvouvrščena ekipa in zmagovalka play-offa. V play-off se bodo uvrstile ekipe od 2. do 9. mesta, v nižjo ligo pa bo izpadla samo ena ekipa. Če bo razlika v točkah med zadnje- in predzadnjevrščeno ekipo večja od štiri, bo zadnjevrščena ekipa izpadla direktno, sicer pa bo odigrala dodano tekmo s predzadnjo. (V.S.)



Massimiliano Spigaglia

KROMA

## ŽENSKA KOŠARKA - Interclub Matija Jogan brez Samantha Cergol

*Ekipo okrepila Ljubljanka Ana Ljubenović*

Tik pred začetkom priprav je tudi miljski Interclub, ki bo igral v ženski A2-ligi. Potrjeni trener Matija Jogan bo priprave s košarkaricami začel jutri. Kot smo že poročali, je ekipo zapustila Škofjelčanka Ajda Gabrovšek, v Milje pa prihaja nova slovenska okrepitev Ana Ljubenović (185 cm, letnik 1988), ki je lani igrala v prvi slovenski ligi v Kranju. Ljubljanka, ki lahko igra na krilu in na centru, je v minuli sezoni dosegala povprečno 10,5 točk na tekmo, zbrala 7 skokov na tekmo in igrala 32 minut. Ljubenovićeva je dvakrat nastopila tudi s slovensko člansko reprezentanco.

Trenerju Joganu pa ne bo več na razpolago slovenska košarkarica iz Milje Samatha Cergol, ki je igranje prekinila zaradi delovnih obveznosti. Odsotnost zanesljive igralke bodo seveda zelo občutili. Trener Jogan pa je napovedal, da bo do njene zamenjave prišlo samo v primeru, ko bo klub dobil dodatna finančna sredstva. Pogovarjajo se sicer že z bivšo prvotligašico, ki je izrazila željo, da bi igrala v Miljah.

## KOŠARKA - Igralci 1998 Team98 kovačnica mladih košarkarjev Jadrana in BasketTrieste



Stefano Comuzzo KROMA



Mario Gerjevič KROMA

Športno združenje Jadran in BasketTrieste, satelitski klub Pallacanestro Trieste 2004, bosta letos združila moči, da bi mladim perspektivnim košarkarjem namenila dodatno ponudbo. Zato je nastala skupina najboljših košarkarjev obeh klubov letnika 1998 Team98, ki je skupaj trenirala že v začetku poletja. Z vadbo bodo nadaljevali na skupnih pripravah v Postojni (od 26. avgusta do 2. septembra), sledilo pa bo nastopanje v državnem prvenstvu U15 in državnem prvenstvu U17. Trenerji vlogi si bosta delila Stefano Comuzzo, tudi pomožni trener Pallacanestro Trieste 2004 v Legadue, in Mario Gerjevič, ki bosta po pripravilnem obdobju dokončno izbrala igralce. Tačas je seznam igralcev še ohlapen, prav gotovo pa bo v ekipi od tri do pet igralcev Jadrana, ostali pa bodo košarkarji BasketTrieste. Skupina je sprva vključevala tudi nekaj košarkarjev ostalih tržaških klubov, ki pa so se potem odločili, da matičnih klubov ne bodo zapustili.

Petnajstletniki bodo pod skupnim strokovnim vodstvom obeh klubov trenirali v Trstu (v PalaTS ali pa v ul. Locchi) in v telovadnici pri Brišičkih, kjer bodo tudi igrali prvenstvene tekme. Trenirali bodo štirikrat tedensko, odigrali pa dve tekmi: tekme U15 bo vodil Comuzzo, tekme U17 v centru Ervatti pa Gerjevič. Ideja ni nova, saj Jadran in vodilni tržaški klub sodelujeta na strokovnem področju že nekaj let. Poletni skupni treningi so bili skorajda že stalnica, v primerjavi s prejšnjimi sezonami pa sta košarkarski sredini storili še korak naprej. Če je doslej sodelovanje obstalo vedno samo pri skupnih treningih, bo zdaj združena ekipa prvič nastopala tudi v uradnem prvenstvu. Kaže, da so nekateri mladi košarkarji zelo perspektivni in se zato vanje splača vlagati z dodatnim kvalitetnim delom. Vodilo projekta je predvsem napredek posameznikov, visoki pa so tudi rezultatski cilji. (V.S.)

## Filloy še ni igralec AcegasAps

TRST - Potem ko je v petek tržaški klub Pallacanestro Trieste s tiskovnim sporočilom najavil prihod košarkarja Ariella Filloya, je v poznih večernih urah tiskovno sporočilo umaknil s spletne strani. Kot so nam sporočili predstavniki kluba, dogovora o prestopu igralca AJ Milano še niso zaključili. **KVALIFIKACIJE ZA EP 2013 - Češka - Italija 53:63**

## Danes zadnjič pred začetkom

MILAN - Danes se bosta na že tradicionalni Trofeji Berlusconi pred začetkom prvenstva pomerila Milan in Juventus, ki pa ne bosta nastopila v popolni postavi.

## V Londonu tudi Zanardi

LONDON - Nekdanji italijanski dirkač formule 1 Alex Zanardi, ki je leta 2001 po hudi nesreči v seriji indycar ostal brez obeh nog, bo nastopil na paraolimpijskih igrah v Londonu v disciplini kolesarjenja z rokami. Zanardi računa, da bo Italiji prisvojil kolajno.

## Na Opčinah evropski pokal v softballu

TRST - Od jutri do sobote bo openško igrišče Soldier's Field gostilo ženski evropski pokal druge divizije v softballu. Organizacijsko breme je prevzel opemski klub Junior Alpina, ki bo na tekmovanju nastopil tudi s svojo ekipo, a izven konkurence. Na Opčinah se bodo pomerile zmagovalk državnih prvenstev iz Belgije, Bolgarije, Francije, Danske, Slovaške in Švice. Srečanj bo več kot trideset, višek pa bo v soboto s finalnim dvobojem. Odprtje turnirja bo jutri ob 17.30 z Marino Cergol, Tržačanko, ki je nastopila na olimpijskih igrah v Sydneyu in ki bo ob priložnosti izvedla prvi met turnirja. Tekme se bodo zaradi organizacijskih razlogov začele že ob 13.30

## Obvestila

**TENIŠKA SEKCIJA AŠZ GAJA** organizira na Padričah od 3. septembra trodnevni teniški tečaj za osnovnošolce in srednješolce. Prijave na tel. št.: 389-8003486 (Mara).

**AŠZ DOM** obvešča, da se bodo jutri, 20. avgusta, začeli treningi za letnike 2000, 2001 in 2002 v Dijaškem domu Simon Gregorčič od 17.30 do 19. ure. Informacije Andrej Vremec (338-5889958) ali David Ambrosi (329-2718115). Treningi so odprti tudi za nove udeležence.

**ŠD KONTOVEL in ŠD SOKOL** v sodelovanju z ZSSDI prirejata od ponedeljka, 3. do sobote, 8. septembra, odbojcarski kemp za dekleta letnika 1999 in mlajše. Zbirališče vsak dan pri kontovelski telovadnici od 8.00 do 8.30, vadba pa se bo zaključila ob 16.00. Kosilo vključeno, za informacije in prijave 3471421759 (Sandra) in 3383277407 (Nicole).

**ŠD SOVODNJE** organizira na igrišču v Sovodnjih nogometni kamp 2012 in sicer od 27. avgusta do 31. avgusta v jutranjih urah od 8.30 do 12.30. Prijave (do ponedeljka 20.8.) in informacije po elektronski pošti: asdsovodnje@libero.it; ali po telefonu: 0039-3283674301 (Rudi Devetak), 0039-335312083 (Aleksij Soban), 0039-3280680499 (Simon Feri), 0039 - 3272354383 (Luka Cijan).

**ASD CHEERDANCE MILLENIUM IN ZSSDI** organizirata poletni plesni center za otroke od 3. do 10. leta starosti od 27. do 31. avgusta ter od 3. do 7. septembra v prostorih telovadnice OŠ F. Bevk na Opčinah. Urnik: od 7.30 do 17.00. Vpisovanje in informacije: 349-7597763 Nastja ali info@cheerdancemillemium.com.

**KK BOR IN ZSSDI** organizirata celodnevni Košarkarski Kamp na stadionu 1. Maja, namenjen otrokom od 6. do 12. leta. Prva izmena: od ponedeljka, 27. 8., do petka, 31. 8.. Druga izmena: od ponedeljka, 3. septembra do petka, 7. septembra. Za informacije in vpis: Karin Malalan 3406445370, karinmalalan@gmail.com ali v uradu: torek in petek 18-19.30.



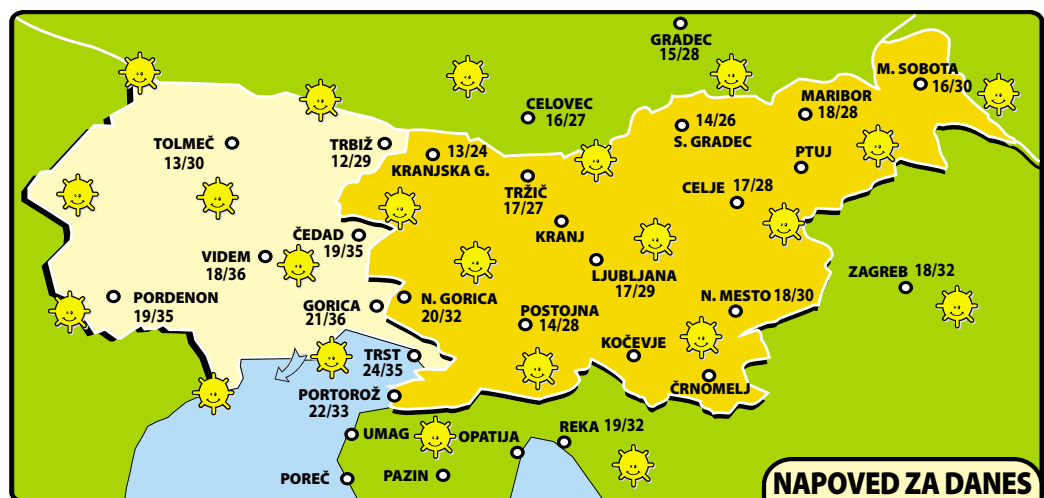
## Smučarji so tokrat tekmovali na rolerjih

SK Devin si je letos v okviru Praznika sv. Roka zamislil novo pobudo, in sicer slalom z rolerji. Čeprav so vabila prejeli vsi deželni klubi in klubi z Slovenije, se je na startu - najbrž zaradi počitnic - zbralo samo 30 tekmovalcev, ki pa so predstavljali 6 klubov: SK Brdina, ŠD Mladina, SK Devin, SK Snežnik, SK Bled in Športni klub iz Piancavalla (na fotografiji Miloša Zidariča). Prizorišče tekme je bilo na manj obljudenih cestih v obrtni coni v Nabrežini, ki ima rahel naklon, kjer so postavili železne količke, med katerimi so vsi tekmovalci opravili tri spuste, za končno razvrstitev pa sta prišla v poštev najboljša dva. Najboljša časa sta dosegla člana SK Devin Sara Craievich v kategoriji mišk in trener Aleš Sever v kategoriji veteranov. Ob progah se je zbralo lepo število gledalcev, ki so seveda navijali prav za vse tekmovalce. Sledilo je bogato nagrajevanje na osrednjem vaškem trgu v Nabrežini. Tekmo je SK Devin priredil v sodelovanju s SK Snežnik iz Ilirske Bistrice ter pod pokroviteljstvom Občine Devin Nabrežina in ZSSDI.

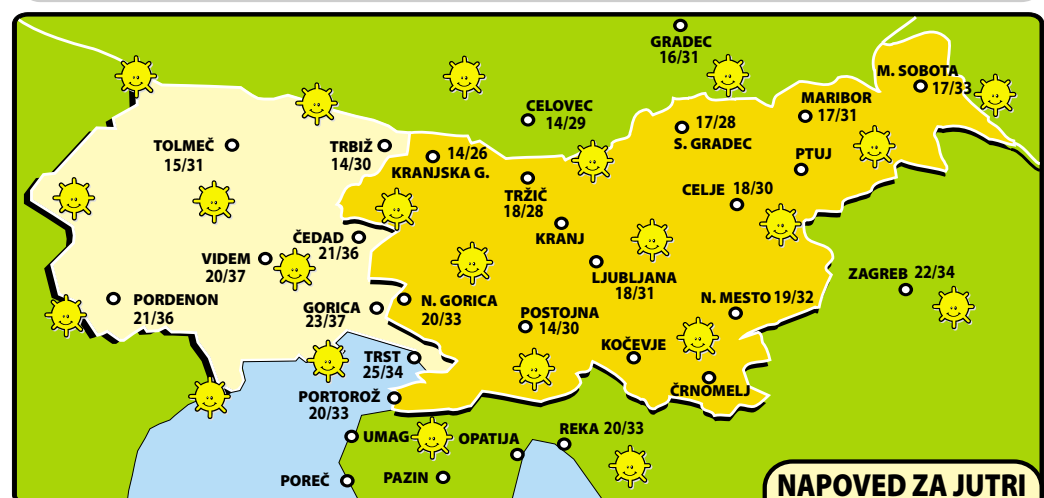
## HITRA HOJA Fabio Ruzzier danes in v sredo na veteranskem EP

Na tromeji med Nemčijo, Češko in Poljsko v krajih Zittau, Hradec in Zgorzelec se je pred dnevi začelo veteransko evropsko prvenstvo v atletiki, na katerem bo nastopil tudi Fabio Ruzzier. Hitrohodec iz Lonjerja, ki bo zastopal barve slovenske reprezentance, bo danes nastopil na krajši razdalji (5000 m), kjer pa si ne nadeja najvišje uvrstitve. Glede na to, da je med tekmovalci najstarejši, kar se pozna predvsem v hitrosti, bo višji rezultat (tudi zmago) lovil v sredo na 20 kilometrski preizkušnji, kjer je bil najboljši že pred dvema letoma. V zadnjih pripravilnih tednih se je osredotočil na hitrost, pri tem pa si je nategnil mišico desne noge, tako da v poljski Zgorzelec ne odhaja v najboljši formi.





Povsod bo jasno. Dopoldne bo na obali pihal Burin, ki se bo nato spremenil v šibak veter v Lignanu, Građežu in Trstu. Povsod bo jasno. Na Primorskem bo občasno pihala šibka burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 12 do 18, najvišje dnevne od 28 do 32, na Primorskem do 35 stopinj C.



Povsod bo jasno in toplo, v ravninah, predalpskih dolinah in celo v visokogorju. Na obali bo šibak veter obdržal najvišje temperature na 32 stopinj, zvečer pa bo soparno in toplo bo tudi čez noč. Jutri, torek in sredo bo večinoma jasno in še bolj vroče.

Obsiren anticiklon se nahaja nad Evropo in prinaša tople in stabilen zrak na vseh višinah. V naslednjih dneh bo zrak toplel in suh. Nad osrednjo Evropo se krepi območje visokega zračnega tlaka. Od severozahoda doteka nad naše kraje suh in vse toplejši zrak.

**DOLŽINA DNEVA**  
Sonce vzhaja ob 6.10 in zahaja ob 20.06  
Dolžina dneva 13.56

**BIOPROGNOZA**  
Vremenski vpliv bo ugoden. Predvsem po nižinah Primorske bo popoldne velika toplotna obremenitev.

**MORJE**  
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 25,5 stopinj C.

**TEMPERATURE V GORAH °C**

500 m	27	2000 m	12
1000 m	20	2500 m	10
1500 m	15	2864 m	9

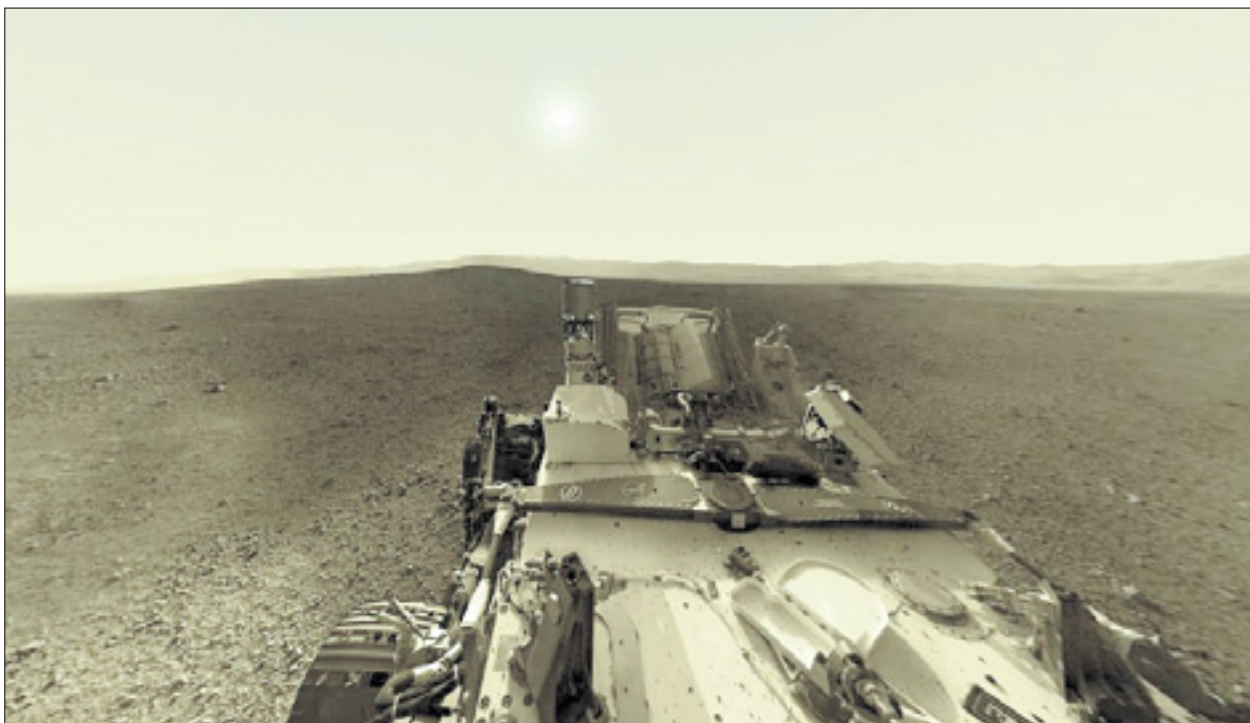
**UV INDEKS**  
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 8 in v visokogorju 9.

**LUNINE MENE**  
Luna vzhaja ob 8.15 in zahaja ob 20.33

**PLIMOVANJE**  
Danes: ob 5.52 najnižje -57 cm, ob 12.30 najvišje 52 cm, ob 18.30 najnižje -30 cm, ob 0.01 najvišje 28 cm.  
Jutri: ob 6.15 najnižje -47 cm, ob 12.57 najvišje 50 cm, ob 19.09 najnižje -31 cm, ob 0.38 najvišje 18 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

## MARS - Po pristanku na Rdečem planetu 5. avgusta Inženirji pošiljajo raziskovalni robot Radovednost na pot



LOS ANGELES - Vesoljski raziskovalni robot Radovednost se pripravlja na svojo prvo vožnjo po Marsu. Za začetek naj bi naredil 400 metrov, nato pa z laserjem izvrtal luknjo v skalo, so napovedali inženirji ameriške vesoljske agencije Nasa.

Od pristanka na Rdečem planetu 5. avgusta je rover že opravil popoln "zdravstveni pregled". Zdaj pa je že na vrsti za opravljanje prvih poskusov, poroča ameriška tiskovna agencija AP.

Kot prvo orodje bo uporabil laser, s katerim bo iz trimetrске oddaljenosti izvrtal manjšo luknjo v običajno skalo na površju planeta. Laser je eden izmed desetih orodij, ki jih ima robot na krovu za ugotavljanje, ali je površje Marsa morda ugodno za življenje mikrobov.

Preiskovanje površja Marsa bo zdaj trajalo več tednov. Krenil bo proti vzhodu proti kraju, kjer se križajo trije različni tipi površja. Do konca leta pa naj bi začel tudi pot v gorovje, ki se dviga iz kraterja, v katerem je pristal. (STA)

## ZDA - S petimi je imela spolne odnose Profesorica za zapahe, ker je zapeljevala dijake

TEXAS CITY - Ker zasebnega življenja ni znala ločevati od poklica, si je 28-letna Brittni Nicole Colleps (na sliki), nekdanja profesorica angleščine na srednji šoli v ameriški zvezni državi Texas, prislužila zaporno kazen. Lokalne oblasti so namreč ugotovile, da je v obdobju dveh mesecev zapeljala pet 18-letnih dijakov in z njimi doma večkrat imela spolne odnose.

Primer je v petek obravnavalo lokalno sodišče, pred katerim se je Collepsova morala zagovarjati zaradi petih obtožb neprimernih odnosov med dijakom in profesorjem. Porota jo je po manj kot uro trajajoči razpravi spoznala za krivo, sodišče pa ji sedaj lahko izreče zaporno ka-

zen od dveh do 20 let za kazni-vo dejanje, poroča ameriška tiskovna agencija AP.

Pri odločanju so poroti s pričanjem pomagali dijaki, vpleteni v škandal. Kot dokazno gradivo so med drugim predstavili tudi posnetek dogajanja na domu Collepsove, narejen z mobilnim telefonom. Iz posnetka je razvidno, da se je Collepsova istočasno zabavala z več dijaki. (STA)



## TEKMOVANJE - Včeraj so jo okronali Miss sveta 2012 prihaja s Kitajske



Yu Wenxia

ANSA

PEKING - V Ordosu v Notranji Mongoliji je včeraj potekal finale lepote tekmovanja za miss sveta, laskavi naziv pa je letos pripadel Kitajski. Osvojila ga je 23-letna Yu Wenxia, študentka glasbe iz province Liaoning.

Ju je, katere ambicije so bile vsaj pred osvojitvijo naslova razmerno prizemljene - želela si je postati učiteljica glasbe, je v borbi za naslov premagala 115 tekmovalk iz drugih držav. Kitajska je naslov sicer osvojila že drugič. Prva miss sveta s Kitajske je namreč leta 2007 postala Zhang Zilin. Krono je Yujevi ob koncu velikega finala tekmovanja, ki je potekal na futuristično zasnovanem stadionu v Ordosu, predala Venezuelka Ivian Sarcos.

Na drugo mesto se je uvrstila Sophie Elizabeth Moulds iz Walesa, tretje pa je pripadlo Avstralki Jessici Michelle Kahawaty. Slovenijo je na Kitajskem zastopala Nives Orešnik, ki so jo po manjših zapletih okronali julija v Ljubljani. Orešnikovi se ni uspelo uvrstiti v finalno petnajsterico.

Miss sveta je prireditev z dolgoletno tradicijo, ki so jo prvič pripravili že leta 1951. Prireditev je medtem sicer nekoliko izgubila na priljubljenosti na Zahodu, drugače pa je v azijskih državah. Prva miss sveta je bila Švedinja Kiki Hakansson, leta 1986 pa je bila med finalistkami izbora najlepše tudi z oskarjem nagrajena ameriška igralka Halle Berry. (STA)